

cras. 3333/1936-37

S P R A W O Z D A N I E

---X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X---

W O J E W O D Y L W O W S K I E G O

o ogólnym stanie Województwa, działalności administracji państwowej na ^{obszarze} Województwa za rok 1936/37, oraz ważniejszych zamierzeniach na przyszłość, obejmuje tak jak w latach poprzednich trzy zasadnicze działy : t.j.

I. administrację ogólną,

II. administrację niezespoloną, oraz

III. Tymczasowy Wydział Samorządowy w likwidacji.

--X-X-X-X-X-X-X-X-X-

-X-X-X-X-X-X-

Skorowidz spraw stanowiących części składowe poszczególnych działów znajduje się na końcu sprawozdania.-

.o.o.o.o.

Z BIBLIOTEKI
Dra FRANCISZKA UHORZAKA.

3692

K 1372/41/8

BIBLIOTEKA
UMCS
LUBLIN

I. ADMINISTRACJA OGÓLNA.

.....

A. Sprawy ogólne i administracyjno-prawne.

1/ Warunki terytorialne, w których administracja państwowa województwa rozwijała swoją działalność, były w okresie sprawozdawczym takie same co w okresie ubiegłym, a w szczególności pozostał niezmieniony podział na 26 powiatów i 5 miast wydzielonych, w czym jedno miasto Lwów stanowiło odrębny powiat miejski, również dla celów administracji państwowej.-

2/ Aparat urzędniczy, o ile chodzi o agendy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych składał się w okresie sprawozdawczym z 476 urzędników i 98 niższych funkcjonariuszy. W stosunku do okresu ubiegłego stan ten nie powiększył się, mimo zwiększenia się agend. Z pośród urzędników, 12 pełniło służbę w dziale techniczno-budowlanym.-

Urzędników I kategorii było 150, II. kategorii 131, III. kategorii 182.-

W resortach zespolonych, zajętych było 72 urzędników i 47 funkcjonariuszy z etatu Ministerstwa Komunikacji, 76 urzędników i 9 funkcjonariuszy z etatu Ministerstwa Opieki Społecznej, 106 urzędników i 22 funkcjonariuszy z etatu Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, 6 urzędników z etatu Ministerstwa Przemysłu i Handlu i 2 urzędników z etatu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.-

Ilość tych urzędników i funkcjonariuszy, utrzymała się również na poziomie z okresu poprzedniego.-

Polityka personalna w okresie sprawozdawczym licząc się z ograniczeniami budżetowymi zmierzała w kierunku dobrego uzupełnienia i wyszkolenia personelu w Starostwach

i Urzędzie Wojewódzkim, starając się niewystarczającą ilość sił urzędniczych, zastąpić zwiększoną wydajnością pracy, gatunkowo pod względem wykształcenia lepszego materiału urzędniczego.

W myśl tych zasad każdy ubytek siły urzędniczej II.kategorii / ze średnim wykształceniem / w tych wypadkach gdzie to było dopuszczalne, zastępowano siłą urzędniczą I.kategorii / z wyższym wykształceniem uniwersyteckim /.-

W resorcie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w którym polityka ta, najbardziej mogła mieć zastosowanie przyjęto w okresie sprawozdawczym 16 sił nowych z wykształceniem prawniczym, na stanowiska uprzednio zajmowane przez urzędników II. kategorii.

Przykładając wielką wagę do należytego przygotowania kandydatów na stanowiska urzędnicze I.kategorii, poddano ich specjalnemu szkoleniu praktycznemu i teoretycznemu pod kierunkiem Starostów, wicestarostów względnie wyznaczonego urzędnika w Urzędzie Wojewódzkim.-

Jako kontrolę i sprawdzian postępu praktyki, wprowadzono perjodyczne kollokwia z zakresu zagadnień administracji ogólnej pod kierunkiem urzędnika szkolącego, oraz opracowania pisemne na temat zagadnień, będących przedmiotem orzecznictwa władz administracji ogólnej.

W praktyce polityka zastąpienia nie wystarczającej ilości sił urzędniczych zwiększoną maksymalnością pracy, znalazła swój wyraz w okresie sprawozdawczym na terenie Województwa lwowskiego. Dla przykładu przytoczyć można stosunek sił urzędniczych z etatu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, który od trzech lat pozostaje bez zmiany mimo, że agendy

administracji ogół. zwłaszcza w okresie sprawozdawczym, znacznie wzrosły.

3/ Praca Inspektora Starostw w ubiegłym roku była dalszą kontynuacją prac w roku zeszłym. Wszystkie Starostwa zostały zlustrowane pod względem organizacyjnym i merytorycznym, -

Zadaniem tych lustracji było czuwanie nad należytą organizacją, tokiem urzędowania oraz merytoryczną wartością czynności urzędowych Starostw i podległych im jednostek samorządowych w poruczonem zakresie działania.

Inspektor zwracał uwagę, na podniesienie stanu organizacyjnego oraz o ile możności o jakościowe polepszenie obsady personalnej oraz o usprawnienie metod pracy, a wreszcie kontrolował zaległości, obserwował wydajność pracy referentów, ich osobiste zdolności i możliwości użycia w tym lub owym kierunku.

Dążąc do poprawy stanu organizacyjnego oraz o usprawnienie i umiejętność należytego opracowywania spraw, urządzał inspektor w Starostwach konferencje szkoleniowe i dyskusyjne, pilnując systematycznego szkolenia personelu Starostw i ścisłego przestrzegania przepisów formalnych i materialnych.

Ponadto zwracał inspektor uwagę na usprawnienie biurowości, skoordynowanie działalności poszczególnych referatów Starostwa, oraz należyte uregulowanie inspekcji gmin ze strony Starostw w poruczonem zakresie działania, a w szczególności w zakresie prowadzenia ewidencji i kontroli ruchu ludności, lustrując osobiście w czasie inspekcji Starostwa poszczególne zarządy gminne, wiejskie i miejskie.

Wreszcie zwracał inspektor uwagę na należyte prowadzenie polityki karno-administracyjnej oraz wykonywanie prawomocnych nakazów i orzeczeń karno-administracyjnych.

Dla należytego opanowania tego działu, opracował inspektor

wskazówki dla referentów, które mają im ułatwić spełnianie powierzonych zadań.-

- 4/ Wojewódzki Inspektor Związków samorządowych dokonał w okresie sprawozdawczym 8 lustracji zasadniczych samorządów powiatowych, jedną lustrację zasadniczą miasta wydzielonego z powiatu w Przemyśle, 19 lustracji miast niowydzielonych, 75 lustracji gmin zbiorowych i 31 lustracji administracji gromad na terenie powiatów inspekcjonowanych.

Merytorycznie inspekcjonował Wojewódzki Inspektor Związków samorządowych referaty samorządowe 5 Starostw a to : w Kolbuszowej, Nisku, Lesku, Samborze i Jarosławiu. Poza tym kontrolował kasowość i rachunkowość dwu komitetów powiatowych PW. i WF. do chwili przejścia nadzoru nad tymi na organa kontrolne tzw. Censurantów przy Okręgach PW. i WF. oraz 5 Obwodów powiatowych LOPP.

W końcu wziął Wojewódzki Inspektor Związków samorządowych udział w dochodzeniach, przeprowadzonych w lipcu i sierpniu 1936 roku w Krośnie, przez Inspektora Ministerialnego-przeprowadził w październiku tegoż roku dochodzenia w samorządzie miejskim w Chodorowie- wziął udział w listopadzie tego samego roku w przeprowadzonych przez Inspektora Ministerialnego dochodzeniach w Chodorowie i Rawie Ruskiej, perlustrował Wydział Powiatowy w Rawie Ruskiej, samorząd miejski w Gródku Jagiellońskim oraz przeprowadził dochodzenia w samorządzie miejskim w Jaworowie, w łączności z lustracją samorządów tego powiatu.-

Okres sprawozdawczy był pierwszym w nowym trzyletnim okresie inspekcji samorządowej na terenie Województwa lwowskiego. Z uwagi na roczne doświadczenia i wyniki w administracji nowoutworzonych gmin zbiorowych, położono najsilniejszy nacisk na ich należyte zorganizowanie ,nawet w szczegółach i na usunię-

cie już dostrzeżonych niewłaściwości i braków zarówno w samej administracji tych gmin jak i w ich stosunkach z władzami nadzorczymi i społeczeństwem.-

5/ W dziedzinie spraw budżetowo- gospodarczych, jakkolwiek gospodarka państwowa w roku budż. 1936/37 dążyła do obniżenia wydatków państwowych, celem zrównoważenia budżetu, to mimo to z uwagi na zwiększenie specjalnych kredytów inwestycyjnych obroty pieniężne Urzędu Wojewódzkiego w roku budżetowym 1936/37 wzrosły o około 1 %. Obroty te wynosiły w dochodach 14,791.003 zł.36 gr. a w wydatkach 16,354.899 zł. 01 gr.

Z większych robót remontowych wykonano częściowo wymianę stropów w Pałacu Wojewódzkim oraz rekonstrukcję schodów w Urzędzie Wojewódzkim o ile idzie o system gospodarki to w tym roku budżetowym przygotowano i znormalizowano jednolicie sprawy księgowości i kasowości Wydziałów powiatowych-Powiatowych Zarządów Drogowych w dziale drogowym przez usunięcie dwutorowości w prowadzeniu agend rach.kasowych i ustaleniu jakie księgi i czynności mają spełniać zarządy drogowe, a jakie rachuby Wydziałów Powiatowych. Zarządzenie te weszły w życie z dniem 1/4 1937 r.

W ciągu roku 1936/37 przeprowadzono na podstawie zarządzenia P. Prezesa Rady Ministrów z dn. 25/2 1926 Nr.42-2/28 akcję oddłużenia funkcjonariuszy państwowych. Po koniec marca 1937 przeprowadzono oddłużenie 42 urzędników.Zakończenie akcji spodziewane jest w okresie do końca 1937 r.

6/ W dziedzinie spraw administracyjno-prawnych w okresie sprawozdawczym nadano obywatelstwo polskie w 56 wypadkach,orzeczono utratę obywatelstwa względnie pozbawiono obywatelstwa polskiego 621 osób, zarządzone dodatkowy wpis w 863 wypadkach, sprostowano 522 mylnych wpisów metrykalnych, udzielono dyspens od przeszkód małżeńskich i wydano świadectw zdolności do zawarcia małżeństwa

za granicą w 710 wypadkach, zarządzono wpis legitymacji "per subsequens matrimonium" w 234 wypadkach, zarządzono adnotację aktów adopcji w 67 wypadkach, udzielono 396 zezwoleń na zmianę nazwiska, rozpatrzono 631 odwołań od orzeczeń Zarządu miejskiego we Lwowie, 175 od orzeczeń Zarządów miast wydzielonych a 321 od orzeczeń Wydziałów powiatowych, w sprawach budowlanych, oraz wydano 46 zaświadczeń na przydatność lokali dla celów szkolnych.

-o-o-o-o-o-o-o-

B. Bezpieczeństwo ogólne.

1/ Stan przestępczości kryminalnej na terenie Województwa lwowskiego, nie wykazał w okresie sprawozdawczym poważniejszych zmian w porównaniu z okresami ubiegłymi. Zmniejszyła się wprawdzie nieznacznie ilość wypadków najcięższych przestępstw kryminalnych/stopniowe zmniejszanie się ilości tej kategorii przestępstw obserwuje się od kilku lat /, jednakże ilość przestępstw przeciwko mieniu utrzymuje się nadal prawie niezmieniona. Powodów tego stanu rzeczy szukać należy w dalszem utrzymywaniu się ciężkiej sytuacji materialnej ludności w związku z ograniczonymi możliwościami zarobku, spowodowanymi przeludnieniem wsi, niemożnością emigracji itd.

Cyfrowe porównanie ilości najcięższych przestępstw, zaistniałych w bieżącym okresie sprawozdawczym z dwoma okresami ubiegłymi przedstawia się następująco :

Nazwa przestępstwa:	Ilość wypadków w okresie :		
	1936/37	1935/36	1934/ 35
podpalenie	285	306	289
zabójstwo dokonane	200	213	274
" usiłowane	191	248	263

Nazwa przestępstwa :	Ilość wypadków w okresie :		
	1936/37	1935/36	1934/35
ciężkie uszkodzenie ciała	1870	2348	2356
dzieciobójstwo	84	89	112
rozbój	215	221	245
fałszerstwo pieniędzy	10	13	41

Suma strat, poniesionych przez ludność wskutek kradzieży i rozbójów wyniosła w r. 1936/37 około 3,700.000 złotych. Poza tym w okresie sprawozdawczym zanotowano 3 wypadki rozruchu. Pierwszy z nich to krwawe wypadki lwowskie w dniu 16.IV.1936 w czasie których tłum bezrobotnych i szumowin ulicznych, podburzony przez agitatorów komunistycznych dokonał częściowego zdemolowania w mieście urządzeń publicznych, oraz rabunków i podpałek sklepów i.t.d. przy stawianiu czynnego oporu wobec organów policyjnych, które dla pokonania oporu i przywrócenia porządku publicznego zmuszone były użyć broni.

Następne dwa wypadki rozruchu zaszły w lipcu 1936 r. w pow. Przeworskim / Krzeczowice / i rudeckim / Tuligłowy/ na tle strajku rolnego, gdzie większy tłum strajkujących robotników rolnych i chłopów zaatakował oddziały policyjne, wysłane na miejsce dla ochrony zagrożonych majątków przed aktami terroru i sabotażu.

Wypadków użycia broni przez policję zanotowano 117, przyczym 46 osób poniosło śmierć, a to 19 osób w czasie rozruchów lwowskich w kwietniu i 17 w czasie rozruchów strajkowych w pow. przeworskim i rudeckim, w lipcu reszta to przestępcy kryminalni zabici w czasie pościgu.

Wszystkie wypadki użycia broni przez policję były usprawiedliwione i zgodne z obowiązującymi przepisami.

Prowadzona w dalszym ciągu w okresie sprawozdawczym akcja odbierania broni palnej nielegalnie posiadanej przez ludność wykazuje, że nadal w terenie, zwłaszcza po wsiach, znajdują się duże ilości broni palnej, przeważnie pozostałość z wojny 1914-1920 r. Odebrano 1809 sztuk broni krótkiej, 1401 sztuk broni wojkowej i 1012 sztuk broni myśliwskiej oraz około 3700 naboju rewolwerowych i karabinowych.

2/ Wypadków pożaru w okresie sprawozdawczym zanotowano ogółem 1765 w tym 285 podpaleń zbrodniczych, 523 z powodu wadliwej konstrukcji komina, 335 spowodowanych przez nieostrożne obchodzenie się z ogniem, 240 od uderzenia pioruna wzgl. z innego przypadku oraz 64 spowodowanych przez dzieci. Nadto w 318 wypadkach nie stwierdzono przyczyny pożaru.

Wartość zniszczonych przez pożary obiektów wynosi blisko 5 milionów złotych.

Odnosnie wypadków podpaleń zbrodniczych zaznaczyć należy, że 60 % było wynikiem zemsty osobistej, 37 % stanowią oszustwa asokuracyjne, a resztę stanowią podpalenia sabotażowe na tle ukraińskiej akcji antyżydowskiej.

Za działalność antypaństwową przytrzymano w okresie sprawozdawczym ogółem 1622 komunistów, z czego 992 oddano do dyspozycji władz sądowych.

Sądy na terenie Województwa skazały w okresie sprawozdawczym 91 komunistów, wymierzając kary więzienia do lat 15-tu.

3/ Ruch zawodowy w wojew. lwowskim wykazał w okresie sprawozdawczym dalszy wzrost ilości członków poszczególnych ugrupowań zawodowych o około 50 %. Szczególnie silny wzrost zaznaczył się w związkach zawodowych, pozostających pod wpływami P.P.S. oraz w związkach zawodowych "Praca Polska", organizowanych przez Stronnictwo Narodowe.-

4/ Ilość wypadków strajków wzrosła w porównaniu z ubiegłym okresem sprawozdawczym o około 120 %, przyczym zanotowano kilka strajków masowych.

Ogółem było 412 strajków, w tym 101 połączonych z okupacją zakładów pracy. Strajkujących robotników było 67.308 w tym biorących udział w strajkach okupacyjnych 8.168. Ilość przestrajkowanych robotniko-dni wyniosła 426.536.-

5/ W dziale spraw stowarzyszeniowych w okresie sprawozdawczym, przeprowadzono uporządkowanie referatu stowarzyszeniowego w Starostwie w Przeworsku. W ten sposób uporządkowanie tego działu zostało zakończone we wszystkich Starostwach powiatowych Województwa lwowskiego. Natomiast referat stowarzyszeniowy w Starostwie Grodzkim we Lwowie wymaga w dalszym ciągu uporządkowania, co nastąpi w okresie bieżącym. Poza tym w dalszym ciągu władze administracyjne przeciwstawiły się próbom rozproszkowania społeczeństwa w konkurencyjnych stowarzyszeniach. W 16 wypadkach Urząd Wojewódzki odmówił zarejestrowania nowych stowarzyszeń ze względu na brak pożytku społecznego. Z innych powodów jak zagrożenie spokoju i porządku publ., brak wymogów ustawowych itp. odmówiono rejestracji w 21 wypadkach. W okresie sprawozdawczym Urząd Wojewódzki pobudził do życia około 50 stowarzyszeń, które od dłuższego czasu nie rozwijały żadnej działalności, a których istnienie leży w interesie społeczeństwa.

Urząd Wojewódzki rozwiązał w okresie sprawozdawczym 22. stowarzyszeń, których działalność była sprzeczna z obowiązującymi przepisami prawnymi. Liczba stowarzyszeń na terenie Województwa lwowskiego wynosi około 16.000.-

6/ W sprawie strefy nadgranicznej wydano rozporządzenia ustalające oznaczenia tej strefy i normujące sprawy wyłączenia.

7/ W sprawach paszportowych w związku z ustawą paszportową z 14. VII. 1936 Dz. U. R.P. Nr. 56 poz. 404 polityka paszportowa nie uległa większym zmianom w stosunku do poprzednich okresów. Zasadniczo władze administracyjne niedopuszczały do nieusprawiedliwionych potrzebą wyjazdów za granicę. Wyjątek od tej zasady stanowiły wyjazdy obywateli polskich do krajów do których środki płatnicze z Polski wywożone są w postaci akredytyw, listów kredytowych, czeków turystycznych etc. W związku z tym zaznaczył się silniejszy ruch turystyczny obywateli polskich za granicę.-

8/ W dziedzinie pozwoleń na posiadanie i noszenie broni dąży się w dalszym ciągu do możliwego ograniczenia ilości broni u ludności i w związku z tym odwożania od orzeczeń władz powiatowych administracji ogólnej odmawiających wydania lub przedłużenia pozwoleń na broń załatwiano w Urzędzie Wojewódzkim w 95 % odmownie.

Wyniki wykrywania i odbierania broni nielegalnie posiadanej podano w dziale przestępczości kryminalnej.

9/ W dziale ewidencji ruchu ludności dążono intensywnie do usprawnienia ewidencji i kontroli ruchu ludności na terenie Województwa. W szczególności przeprowadzały powiatowe władze administracji ogólnej odpowiednie kontrole biur meldunkowych w gminach wiejskich i miejskich zaś delegat Urzędu Wojewódzkiego przeprowadził kontrolę biur meldunkowych w miastach wydzielonych.

W związku z wynikami kontroli wydano szereg zarządzeń, które niewątpliwie przyczynią się do należytego funkcjonowania tych biur.

Ponadto odbyły się kursy instruktorskie z zakresu ewidencji ludności w których wzięli udział sekretarze gmin oraz

oraz referencji tych spraw w Starostwach powiatowych.

10/ W dziale ogólnoporządkowym prowadzono akcję zmierzającą do zwalczania hałasu ulicznego, zakłóceń spoczynku nocnego i uregulowania ruchu ulicznego.-

11/ Sprawy przedsięwzięć rozrywkowych. W dziale tym nie wprowadzono żadnych zasadniczych zmian w stosunku do okresu poprzedniego.

12/ Zarząd Lwowskiego Okręgu Związku Straży Pożarnych R.P. wykonał w roku sprawozdawczym poniżej wymienione prace : zwołano trzy zebrania Rad Okręgu oraz 8 posiedzeń Zarządu Okręgu. Komisja Rewizyjna dokonała szczegółowej kontroli sprawozdania budżetowego Zarządu Okręgu za rok 1935/36. Skład Komisji Rewizyjnej stanowili : przew. Artur Aulich, członkowie Stanisław Zieliński i Mgr. Stanisław Janicki oraz zastępcy : Inż. Zbigniew Noczaj Hruzewicz i Wojciech Koziań.

Przedstawiciele Zarządu Okręgu dokonali kontroli wszystkich Oddziałów Powiatowych a także inspekcji 36 straży pożarnych. Przedstawiciele Zarządu Okręgu dokonywali również szeregu inspekcji w miejscach masowych pożarów.

Zarząd Okręgu przeprowadził 5 kursów pożarniczych III. stopnia we Lwowie, Przemyśle, Rzeszowie, Samborze i Bołzie. Kursy przosłuchało 163 naczelników i dowódców straży pożarnych.

W miesiącu czerwcu 1936 r. został przeprowadzony we Lwowie, specjalny kurs dla mechaników obsługujących silniki motorowe. Kurs ukończyło 31 uczestników. Przedstawiciele Zarządu Okręgu dokonali również inspekcji 3 kursów pożarniczych urządzonych przez Oddziały Powiatowe a także dokonali w pięciu miejscowościach kontroli zbiorowych ćwiczeń pożarniczych. Następnie brali udział w 20 zebraniach Rad Oddziałów Powiatowych i w kilku posiedzeniach Zarządów Powiatowych a także w zawodach powiatowych, urządzonych w Skalce w dn. 20. września 1936 r.-

W czasie od 11 do 18. września 1936 r. Zarząd Okręgu przeprowadził na terenie całego Województwa lwowskiego " Tydzień Obrony Przeciwpożarowej " który przyczynił się w dużym stopniu do większego spopularyzowania Ochotniczych Straży Pożarnych po naszych wsiach i miasteczkach i zebrania kwoty 8.224 zł. i 88 gr. na uzbrojenie i szkolenie członków Straży.-

Prace Żeńskiej Służby Pożarniczej w roku sprawozdawczym uległy pewnemu zahamowaniu z powodu ustąpienia dotychczasowej referentki, jednakże w styczniu 1937 udało się Zarządowi Okręgu pozyskać inną referentkę ,która w myśl dyrektyw Zarządu Głównego ,prowadziła prace do końca roku sprawozdawczego. W dniu 31. marca 1937 r. istniało 37 drużyn żeńskich, które były zorganizowane przy strażach pożarnych i pełniły służbę pomocniczą.-

W zakresie wychowania fizycznego Zarząd Okręgu czynił w dalszym ciągu starania, by w strażach pożarnych były prowadzone również ćwiczenia wychowania fizycznego i odpowiednie sporty.-

W okresie sprawozdawczym przedstawiciele Zarządu Okręgu dokonali lustracji obiektów kolejowych w Przemyśle, Zagórzu i Rawie Ruskiej natomiast powiatowi instruktorzy prowadzili szkolenie 8 kolejowych straży pożarnych.

W zakresie obrony przeciwlotniczo-pożarowej przeprowadzono w kwietniu 1936 r. we Lwowie specjalny kurs dla szefów służby przeciwpożarowej większych miast. Kurs ukończyło 47 uczestników, w tym 28 uczestników z woj. lwowskiego a pozostali z wojew. stanisławowskiego i tarnopolskiego.

Instruktorzy powiatowi a także szefowie miast opracowali stosownie do wskazówek Zarządu Okręgu, odpowiednie elaboraty obrony przeciwlotniczo- pożarowej miast. W czasie ćwiczeń o.p.l.gaz.zarządzonych przez Wojewodę lwowskiego w miastach na terenie Wojewódz-

two Inspektor Okręgu brał udział w ćwiczeniach w 9 miastach, przy czym szefom służby pożarowej udzielał odpowiednich pouczeń i wyjaśnień.

Inspektor Okręgu przeprowadził na kursach komendantów obiektów urządzonych przez L.O.P.P. w Łańcucie i w Jaworowie odpowiednie wykłady o służbie pożarowej w czasie wojny lotniczej.

Takie wykłady zostały również przeprowadzone na kursie P.C.K. II stopnia w Skniłowie w grudniu 1936 r. W miesiącu maju 1936 r. został sporządzony przez Zarząd Okręgu plan zaopatrzenia straży pożarnych na rok 1936. Plan ten został następnie, w ciągu okresu sprawozdawczego zrealizowany przez Wydział Prewencyjny Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych z ustawowego funduszu przeciwpożarowego. Na podstawie tego planu straże pożarne otrzymały 10 sikawek motorowych oraz jeden samochód pogotowia dla Rawy Ruskiej, który będzie dostarczony tej straży w listopadzie br. a także sprzęt ręczny w postaci kilkunastu sikawek ręcznych i około 5.000 metrów węży tłocznych i 400 metrów węży ssawnych. Również uzyskano subwencję na budowę zbiorników wodnych w powiatach rawskim, lubaczowskim a także subwencję na częściowe pokrycie kosztów budowy remiz na terenie Województwa. Suma ogólnych zasiłków z funduszu przeciwpożarowego dla straży pożarnych wyniosła około 120.000 zł.

W roku sprawozdawczym został również opracowany plan zaopatrzenia straży pożarnych z funduszy ustawowych na 1937 r. Wspomniany plan przewiduje subwencje na 8 sikawek motorowych, jedno autopogotowie dla m. Sanoka i jedną autocysternę dla m. Starogo Sambora, 19 sikawek ręcznych, 4800 m. węży tłocznych z odpowiednimi łącznikami 392 węży ssawnych, 6 konnych wozów pogotowia, kilka drabin oraz subwencję na częściowe pokrycie kosztów budowy 23 remiz strażackich. Plan zaopatrzenia na rok

1937 przewiduje zasiłków dla straży na ogólną kwotę około 100.000 zł.

W planie zaopatrzenia na rok 1937 jest przewidziana również budowa zbiorników wodnych w powiatach kolbuszowskim, lwowskim, samborskim i rudeckim.

Na terenie Okręgu lwowskiego istnieje 26 Oddziałów Powiatowych oraz jeden Oddział Grodzki we Lwowie. Wspomniane Oddziały pełniły bezpośredni nadzór nad strażami pożarnymi według zarządzeń i planów zatwierdzonych przez Zarząd Okręgu.

W końcu okresu sprawozdawczego na terenie wojew.lwowskiego istniało 1.122 straży pożarnych, w tym ochotniczych 1064, zawodowych 10, przemysłowych 20, kolejowych 9, wojskowych 16, i szkolnych 3.-

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

C. Samorząd terytorialny.

1/ Co się tyczy podziału terytorialnego Województwa, zmieniono granice powiatu tarnobrzeskiego w Województwie lwowskim i powiatu mieleckiego w Województwie krakowskim, przez wyłączenie z powiatu mieleckiego parcel gruntowych lkat. 729 i 730 oraz części parceli lkat. 771 ks.gr. gm. kat. Przykop, położonych w gromadzie Przykop, gminy wiejskiej Padew Narodowa i włączenie tych parcel do gromady Dymitrów Mały w gminie wiejskiej Baranów, powiatu tarnobrzeskiego /: Rozporządzenie Rady Ministrów z 24. marca 1936 Dz. U. Rz. P. Nr. 22 poz. 176 :/

W powiecie samborskim zniesiono gminę wiejską Bylice i utworzono z jej terytorium gminę wiejską Rajtarowice ./:Rozporządzenie Min. Spr. Wewn. z 20. marca 1937 dz.u.R.P. Nr.24 poz.158:/

W powiecie lwowskim zniesiono gminę wiejską Małochów i utworzono z jej terytorium gminę wiejską Dublany /: Rozporządzenie Min.Spr. Wown. z 20. marca 1937 dz.u. Rz.P. Nr. 24 poz. 159 :/

Dokonano zmiany granic miasta Leżajska w powiecie kańcuckim przez włączenie gromady Gillershof /: Rozporządzenie Min.Spr. Wown. z 20. marca 1937 dz.u. Rz. P. Nr. 24 poz. 157 : /.

W skład Województwa wchodziło więc w tym okresie 26 powiatowych związków samorządowych, 5 miast wydzielonych z powiatowego związku samorządowego , z których miasto Lwów rządzi się własnym statutem, 53 miast niewydzielonych, 252 gmin wiejskich, podzielonych na 2.232 gromad.-

- 2/ Z dziedziny nadzoru nad samorządom należy zaznaczyć, że w okresie sprawozdawczym urzędowały bez wyjątku organa kolegialne związków samorządowych i rady gromadzkie z wyboru pochodzące ; nie ustanowiono również w zakresie uprawnień przysługujących wojewodzie tymczasowych zarządów w miastach. W jednym tylko wypadku złożono burmistrza z urzędu w trybie dyscyplinarnym.-

W ośmiu powiatowych związkach samorządowych dokonano wyborów uzupełniających do rad względnie wydziałów powiatowych, z powodu rezygnacji, śmierci i zmiany miejsca zamieszkania członków tych kolegiów, a to wyboru dziewięciu radnych powiatowych w powiatach : jarosławskim, lubaczowskim, kańcuckim i niżańskim oraz pięciu członków wydziałów powiatowych w powiatach : przeworskim, turczańskim, przemyskim i żółkiewskim.-

- 3/ W dziale aprowizacji Urząd Wojewódzki sprawował nadzór nad działalnością aprowizacyjną związków komunalnych oraz pieczę nad zaopatrzeniem ludności w artykuły powszedniego użytku.

Nadzór ten rozciągał się nad działalnością władz administracji ogólnej w kierunku zapobiegania nieusprawiedliwionej zwwyżce cen artykułów powszedniego użytku i w kierunku oznacza-

nia towarów cenami. Dozór ten rozszerzyły władze administracyjne w ciągu okresu sprawozdawczego na artykuły, które dotychczas nie podlegały ich kontroli, jak kasze pszenne i jęczmienno, kawę zbożową, herbatę średniej jakości, mydło, oraz podrobie wieprzowe, oraz przetwory mięsa wieprzowego.

W związku z wejściem w życie od 1/I 1937 r. ustawy o uboju zwierząt gospodarskich i ograniczeniu uboju rytualnego, związki komunalne obniżając należitości za użycie rzeźni przy uboju mechanicznym- podwyższyły należitości te o 50 % za ubój rytualny a władze administracyjne wyznaczyły ceny maksymalnie za mięso pochodzące tak z uboju mechanicznego jak i z uboju rytualnego. Na wiosnę 1937 r. ustalono kilku rozporządzeniami cenę cegły na obszarze całego Województwa.

Prócz załatwiania bieżących spraw w wyżej wymienionych zakresach, prowadzoną była szczegółowa statystyka cen artykułów powszedniego użytku. Od października 1936 wysunęła się na pierwszy plan sprawa zapobieżenia nieusprawiedliwionemu zbytowi wzrostowi cen przetworów zbóż chlebowych i produktów mięsa wieprzowego. Wydawanymi zarządzeniami zahamowano wzrastającą drożyznę tych przetworów.

Zamierzeniem na przyszłość w dziedzinie spraw aprowizacyjnych jest kontynuowanie wyżej wspomnianych prac, oraz każdorazowe dostosowywanie ich kierunku do warunków chwili.-

4/ W dziale finansów komunalnych Urząd Wojewódzki a/ zatwierdzał budżety związków samorządowych, b/ kontrolował wykonanie tych budżetów, oraz c/ wykonywał nadzór nad gospodarką Komisji uzdrowiskowych.

ad a/ Na posiedzeniach odbytych w czasie od 6. marca do 27-go listopada 1936 r. rozpatrzył Wydział Wojewódzki preliminarze budżetów.

towe na rok 1936/37 , 26 powiatowych związków samorządowych i 5 miast wydzielonych.

Preliminarze budżetowe przed ich zatwierdzeniem, zostały rozpatrzone na przedwstępnych konferencjach, przy udziale władz zainteresowanych, przy czym specjalną zwrócono uwagę na wydatki administracyjne i personalne, kredyty na spłatę długów i niedoborów z lat ubiegłych, a przede wszystkim na realność preliminowanych dochodów.

Sumy ogólne preliminarzy budżetowych na rok 1936/37 w stosunku do ogólnych sum wykonania budżetów za rok 1935/36 przedstawiają się następująco :

	Wydatki : wykonane na rok 1935/36	Dochody: na rok 1935/36	Wydatki : prelimin. na rok 1936/37	Dochody : na rok 1936/37
1/Pow.zw. samorz.	8.576.896	8.523.836	7.970.364	7.983.906
2/Miasta wydzielone /bez Lwowa/	5.672.134	5.698.057	8.407.654	8.420.954
3/ Miasto Lwów	19.506.569	18.843.406	24.998.530	24.998.530
4/Miasta niowydz.	5.761.395	5.581.224	4.285.243	4.279.843
5/ Gminy wiejskie gromady	7.790.104	7.561.208	8.071.540	8.146.388
R A Z E M : . . .	47.307.098	46.207.731	53.733.331	53.829.621

Zaznaczyć należy, że sumy budżetowe preliminowane na rok 1936/37 powiatowych związków samorządowych i miast wydzielonych, ustalone zostały z uwzględnieniem budżetów dodatkowych.

Podano wyżej cyfry prelimin. w stosunku do wykonania budżetów r. 1935/36 wykazują zwiększenie preliminarzy budżetowych na rok 1936/37 w wydatkach o sumę 6.426.233 zł. czyli 13.5 % zaś w dochodach o 7.621.890 zł. czyli 16.5 %.

Budżety przedsiębiorstw zakładów związków samorządowych wykazują następujące sumy :

Miasta wydzielone wykonanie budżetów za rok 1935 / 36 :

wydatki 23.552.403 zł.
dochody 27.514.222 "
czysty zysk 3.961.819 "

preliminarze na rok 1936 / 37 :

wydatki 21.878.767 zł.
dochody 26.336.401 "
czysty zysk 4.457.634 "

Miasto Lwów wykonanie budżetu za rok 1935/ 36 :

wydatki 20.684.485 zł.
dochody 24.194.910 "
czysty zysk 3.510.425 "

preliminarz na rok 1936 / 37 :

wydatki 19.291.744 zł.
dochody 23.142.147 "
czysty zysk 3.850.403 "

Miasta niewydzielone wykonanie budżetów za r. 1935/36 :

wydatki 2.249.685 zł.
dochody 2.694.589 "
czysty zysk 444.904 "

preliminarze na rok 1936 / 37 :

wydatki 2.300.458 zł.
dochody 2.609.675 "
czysty zysk 309.217 "

Gminy wiejskie wykonanie budżetów za rok 1935/36 :

wydatki 51.616 zł.
dochody 59.183 "
czysty zysk 7.567 "

preliminarze na rok 1936/ 37 :

wydatki	21.816 zł.
dochody	21.816 "
czysty zysk	ø

Powyższe zestawienie wykazuje stopniowe kurczenie się dochodów z przedsiębiorstw, w następstwie czego i ograniczanie wydatków.

Stan zadłużenia związków samorządowych :

Według zamknięć rachunkowych za rok 1935/36 zadłużenie związków samorządowych na dniu 31. marca 1936 r. wynosiło :

Z o b o w i ą z a n i a :

	długoter- minowe :	krótkoter- minowe :	sumy obce	R a z e m
1/Pow.zw.samorz.	2.280.592	193.903	900.235.	3.374.730
2/ Miast wydzielonych/bez Lwowa/	12.263.749	506.243	86.572	12.856.564
3/ Miasta Lwowa	42.563.266	--	290.959	42.854.225
4/Miasta niewydzielone	7.311.927	774.431	241.015	8.327.373
R a z e m :	64.419.534	1.474.577	1.518.781	67.412.892
5/Gmin wiejskich / gromad /	1.101.727	826.641	113.821	2.042.189
O g ó ł e m :	65.521.261	2.301.218	1.632.602	69.455.081

W porównaniu ze stanem na dniu 31.marca 1935 r. suma zadłużenia powiatowych związków samorządowych / 4.040.559/ zł. zmniejszyła się o 665.829 zł. miast wydzielonych /bez Lwowa / 11.974.461 zł. / wzrosła o kwotę 882.103 zł. miasta Lwowa / 40. 568.570 zł./ wzrosła o 2.285.655 zł. ,miast niewydzielonych / 8.900. 988 zł. / zmniejszyła się o 573.615 zł. oraz gmin wiejskich z gromadami / 2.433.640 zł./ o kwotę 391.451 zł.

Zatem zobowiązania miast wydzielonych wzrosły łącznie o kwotę 3.167.758 zł. zmniejszyły się natomiast zobowiązania powiatowych związków samorządowych, miast niewydzielonych i gmin wiejskich o łączną sumę 1.630.895 zł.

Wzrost zadłużenia miast wydzielonych znajduje usprawiedliwienie w prowadzonej przez te miasta akcji robót publicznych dla zatrudnienia bezrobotnych.

Zaznaczyć należy, że zobowiązania krótkoterminowe, oraz zadłużenia wekslowe związków samorządowych uległy na ogół zmniejszeniu.

Zmniejszyły się również salda niedoborów budżetowych ogólnie o około 150.000 zł. Jaką rolę w ogólnym stanie zadłużenia zw. samorz. odegrały decyzje Komisji oszczędnościowo-oddłużeniowych o tym mowa poniżej.

ad b/ Załączona do sprawozdania tabela obrazuje wykonanie budżetów w/g poszczególnych grup związków samorządowych a to tak w wydatkach, jak i dochodach zwyczajnych i nadzwyczajnych. Nadmienić należy że granicę dolną wykonania budżetów w dochodach zwyczajnych w r. 1935/36 stanowi 70 %, zaś górną 122 %, w wydatkach zaś zwyczajnych 80 % i 131 % kwot preliminowanych.

Miasta wydzielone wykonały budżet w dochodach zwyczajnych: Borysław 97%, Drohobycz 89 %, Przemyśl 100 %, Rzeszów 95 %, i miasto Lwów 93 %. W wydatkach zwyczajnych : Borysław 98 %, Drohobycz 95 %, Przemyśl 99 %, Rzeszów 95 % i m. Lwów 97 %.

W dochodach nadzwyczajnych miasta wydzielone wykonały budżet przeciętnie 101 % zaś w wydatkach nadzwyczajnych 109 %.

Sumy ogólne wykonania budżetów miast niewydzielonych wykazują wykonanie w dochodach zwyczajnych 92 %, w wydatkach 95 %, w nadzwyczajnych dochodach 147 %, w wydatkach 145 %, budżety gmin wiejskich i gromad w dochodach zwyczaj. 89 %, zaś w wydatkach

92 %, w nadzwyczajnych dochodach 178 %, w wydatkach 122 %.

Z przytoczonych zestawień procentowych widocznem jest deficytowe wykonanie budżetów przeważnej części związków samorządowych, - co pozostaje w ścisłym związku z nieodopisywaniem dochodów budżetowych.

Obciążenie podatkowe na 1 mieszkańca wynosiło w P. Z. S. od 1.4 do 8 zł. w miastach wydział. w Borysławiu 18 zł. Drohobyczu 14 zł. Przemyślu 14.4 zł. i Rzeszowie 12 zł. i we Lwowie 26.3 zł.

ad c/ Budżety Komisij uzdrowiskowych na r. 1936/37 w porównaniu z wykonaniem budżetów za rok 1935/36 przedstawiają się następująco :

Nazwa Uzdrowiska	R o k	Preliminowane :		Wykonano :	
		wydatki	dochody	wydatki	dochody
Iwonicz	1935/36	128.000	128.000	128.598	130.849
	1936/37	113.530	113.530	123.332	151.686
Lubień W.	1935/36	17.020	17.020	15.626	17.995
	1936/37	19.400	19.400	19.576	22.006
Rymanów	1935/36	20.179	20.179	22.193	20.242
	1936/37	20.901	20.901	21.639	19.807
Truskawiec	1935/36	241.688	241.800	254.183	283.776
	1936/37	273.592	277.390	271.012	292.322

Cyfry powyższego zestawienia wykazują normalną gospodarkę Komisij Uzdrowiskowych, jedynie Rymanów zamknął okres budżetowy 1936/37 niedoborem w kwocie : 1.832 zł.

5/ Akcję oddłużenia samorządów przeprowadzała Komisja Oszczędnościowo-Oddłużeniowa dla Samorządu przy Lwowskim Urzędzie Wojewódzkim, w której składzie oprócz zmian wykazanych już w Sprawozdaniu Wojewody lwowskiego za rok 1935/36 nastąpiła

jeszcze ta zmiana, iż w miejsce Władysława Byrki został w dn. 24. lipca 1936 r. powołany Dr. Michał Jasiński. Komisja odbyła w okresie sprawozdawczym do dnia 31. marca 1937 r. t.j. dnia wygaśnięcia jej kompetencji 6 posiedzeń. Na tych posiedzeniach dokonano następujących prac : 1/ Wszczęte w poprzednim okresie sprawozdawczym postępowanie oddłużeniowe dla ustalenia planów oddłużeniowych w zakresie zobowiązań prywatno- prawnych dla 41 związków samorządowych umorzono dla 9 związków samorządowych, a mianowicie dla 2 powiatowych związków samorządowych /Kolbuszowa, Turka / dla 5 miast niewydzielonych / Przeczów, Komarno, Lubaczów, Rudki, Tyczyn / i 2 gmin wiejskich /Frysztak, Korczyna/ a to z tego powodu, iż po przeprowadzeniu przez Centralną Komisję Oszczędnościowo- Oddłużeniową oddłużenia w zakresie zobowiązań publiczno- prawnych, okazało się zbędne postępowanie oddłużeniowe w zakresie zobowiązań prywatno- prawnych dla wyżej wymienionych 9 związków. 2/ Przedłożono Centralnej Komisji Oszczędnościowo- Oddłużeniowej wniosków oddłużeniowych w zakresie zobowiązań publiczno- prawnych, 26 a to dla 7 powiatowych związków samorządowych, jednego miasta wydzielonego, 13 miast niewydzielonych i 5 gmin wiejskich. 3/ W zakresie ustalenia planów oddłużenia dla związków samorządowych, posiadających zobowiązania prywatno- prawne, podpadające pod kompetencję Komisji Oszczędnościowo- Oddłużeniowej. wydała Komisja tutejsza 21 decyzji, a to dla 3 powiatowych związków samorządowych, 2 miast wydzielonych, 14 miast niewydzielonych i 2 gmin wiejskich.

Przeciw ustalonym przez K.O.O. planom oddłużenia wniesiono 18 sprzeciwów, dotyczących 10 związków samorządowych i ogłoszono prawomocność 13 związków samorządowych.

W związku z ostatnim ustępem powołanego sprawozdania za rok 1935/36 ,dział I grupa C. punkt VI w którym zapowiedziano na rok 1936/37 zakończenie prac Wojewódzkiej Komisji Oszczędn. Oddłu-

zeniowej i w następstwie tego ustalenie wyniku akcji oszczędnościowo- oddłużeniowej, podaje się poniżej całokształt wyników pracy Komisji na cały okres jej urzędowania t.j. za rok 1935/36 i 1936/37.

Ogółem Komisja odbyła 19 posiedzeń. Wszczęto postępowanie oddłużeniowe dla ustalenia planów oddłużeniowych w zakresie zobowiązań prywatno- prawnych dla 41 związków / 6 powiatowych związków samorządowych, 4 miast wydzielonych, 27 miast niewydzielonych, 4 gmin wiejskich /. Umorzono wszczęte postępowanie dla 9 związków samorządowych / jak wyżej /. Ogółem przedłożono Centralnej Komisji Oszczędn. Oddłużeniowej 55 wniosków oddłużeniowych w zakresie zobowiązań publiczno- prawnych, powstałych przed dniem 31. marca 1936 r. dla 12 powiatowych związków samorządowych, 5 miast wydzielonych, 33 miast niewydzielonych i 5 gmin wiejskich /. Wszystkie przedłożone wnioski zostały uwzględnione. Wojewódzka Komisja O.O. oddłużyła 32 związki samorządowe w zakresie zobowiązań prywatno- prawnych, a mianowicie 4 powiatowe związki samorządowe, 4 miasta wydzielone 22 miasta niewydzielone i 2 gminy wiejskie. Przeciw tym planom oddłużenia wniesiono 31 sprzeciwów ,dotyczących 16 związków samorządowych. Dotychczas uprawomocniło się 19 planów oddłużeniowych.

Akcją oddłużenia nie zostało objętych 14 powiatowych związków samorządowych 20 miast niewydzielonych i 246 gmin wiejskich, a natomiast korzystało z oddłużenia 12 powiatowych związków samorządowych, 5 miast wydzielonych ,33 miast niewydzielonych i 6 gmin wiejskich a nadto 66 gmin skorzystało z ulg powszechnych / dekretowych /.

Wyniki cyfrowe w związku z uchwałami Centralnej Komisji Oszczędnościowo- Oddłużeniowej i Wojewódzkiej K.O.O. przedstawiające

stan zadłużenia przed oddłużeniem związków samorządowych
Lwowskiego Województwa oraz stan zadłużenia po oddłużeniu
przedstawiają się następująco :

Związki samorządowe:		Powiatowe związki samorząd.	Miasta wydzielone /bez Lwowa/	Miasto Lwów	Miasta nie wydzielone	Gminy wiejskie
Sumy zobowiązań przed przyznaniem ulg		3.085.000	18.116.000	45.692.000	11.154.000	700.000
Sumy umorzone z ulg powszechnych i w postępowaniu oddłużeniowym przed obu Komisjami.		1.265.000	2.741.000	5.793.000	3.371.000	243.000
Sumy zobowiązań po przyznaniu ulg		1.820.000	15.375.000	39.899.000	7.783.000	457.000
okres spłaty	przed przyznaniem	60 lat	przeciętnie 11 lat	przeciętnie 18 lat	przeciętnie 6 lat	przeciętnie 1 rok
	po przyznaniu	120 lat	przeciętnie 20 lat	przeciętnie 26 lat	przeciętnie 20 lat	przeciętnie 4 lata
Kwoty potrzebne na łączną obsługę zobowiązań objętych oddłużeniem w/g budżetu na r.1937/38		215.000	931.000	2.341.000	523.000	70.000
Procentowa obsługa wszystkich długów według budżetu na rok 1937/38		12,2 %	22 %	14,1 %	15,1 %	1,5 %
Stan zobowiązań nieoddłużonych związków samorządowych na dzień 1.kwietnia 1937		1.552.000	--	--	1.697.000	928.000

Wynik akcji oddłużeniowej zaznaczył się szczególnie w zmniejszeniu zadłużenia z sumy 78.747.000 zł. na 65.334.000 zł.
a zatem o sumę 13.413.000 zł. i w zmniejszeniu okresów spłaty

zobowiązań przez rozterminowanie na okresy przeciętnie do lat 19. Należy podkreślić, że w akcji oddłużeniowej na pierwszy plan wysuwają się sumy umorzeń, oraz daleko idące ulgi, które zostały zastosowane w zakresie wierzytelności Skarbu Państwa, Banków państwowych i instytucyj publiczno- prawnych. Zaznacza się, że prócz akcji oddłużeniowej dla związków samorządowych prowadzonej przez Komisje Oddłużeniowe i uzyskanych w tej drodze wyników, należy również mieć na uwadze wyniki uzyskane z ogólnego umorzenia pożyczek udzielonych gminom wiejskim na budowę szkół powszechnych / Rozp. Ministra Skarbu z 4. września 1935 r. / oraz ulgi wynikające z dekretu Prezydenta Rz. z dnia 4. listopada 1936 r, przyznane ogólnie gminom wiejskim w zakresie zobowiązań wobec Skarbu Państwa, P. Z. U. W. oraz Ubezpieczalni Społecznych, Wyniki odnośnie uwidocznione są w tabelach.

Oceniając końcowe wyniki akcji oddłużeniowej związków samorządowych, Lwowskiego Województwa należy stwierdzić, że akcja ta przyniosła wynik dodatni.

Gminy wiejskie skorzystały w drodze bezpośredniej akcji oddłużeniowej stosunkowo mało. Poważną jednak korzyść odniosły z oddłużenia ogólnego o którym wspomniano t.j. umorzenia pożyczek szkolnych, oraz w zakresie ulg wynikających z dekretu Prezydenta z 4. listopada 1936 r. Zauważyć należy, że gminy wiejskie Lwowskiego Województwa, jako zorganizowane w r. 1934 zasadniczo nie posiadają zobowiązań prywatno- prawnych, które mogłyby być objęte akcją oddłużeniową. Z pośród wszystkich gmin wiejskich przedstawiono wnioski na zastosowanie ulg w zakresie zobowiązań publiczno- prawnych jedynie dla 5 gmin, zaś odnośnie 2 przeprowadzono oddłużenie w zakresie zobowiązań prywatno- prawnych. Powodem tego małego udziału gmin wiejskich w akcji oddłużenia była i ta okoliczność,

że pewne zobowiązania jak zaległe płace pracowników, oraz zaległości w wypłaceniu dodatków mieszkaniowych zostały instrukcją C.K.O.O. wyłączone z pod oddłużenia.

Odnosnie zaleceń oszczędnościowych należy podkreślić, że nie było wypadku, aby K.O.O. zwróciła uwagę na okoliczności, któreby wskazywały na brak oszczędności w gospodarce związków samorządowych, z tego też powodu w tym zakresie sprawozdanie jest negatywne. Dla uzyskania zwiększenia marży na obsługę długów przy analizowaniu budżetów brano pod uwagę pewne możliwości ograniczenia wydatków m. i. i w dziale wydatków na zarząd ogólny

6/ W dziedzinie danin komunalnych roku sprawozdawczym załatwiono 4.067 odwołań od wymiaru danin publicznych. Ponadto przedłożono w tym czasokresie 49 odpowiedzi na skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

W sprawach wymiarów danin komunalnych, które wskutek skarg stron interesowanych były rozpatrywane przez Najwyższy Trybunał Administracyjny, zapadły zasadnicze orzeczenia odnośnie do wymiarów podatku inwestycyjnego, opłaty kanałowej, oraz egzekucji opłat za czyszczenie jezdni we Lwowie.-

7/ a/ Wedle sprawozdania Związku Komunalnych Kas Oszczędności we Lwowie, działało na terenie Województwa w okresie sprawozdawczym 39 komunalnych Kas Oszczędności, mianowicie 13 miejskich, 24 powiatowych i 2 niekomunalnych Kas Oszczędności.

Zaznaczyło się w tym okresie zaniepokojenie społeczeństwa spowodowane wprowadzeniem ograniczeń dewizowych a później dewaluacją w państwach zachodnich przejawione wycofywaniem wkładów oszczędnościowych w celu lokaty wycofanego kapitału w dobrach rzeczowych i silniejszych inwestycjach, trwało przez kilka miesięcy i zostało opanowane dopiero pod koniec 1936 r.

który zaznacza się powrotem zaufania do własnej waluty w ślad za tym podjęciem znowu normalnych prac przez K.K. O.

Stan wkładów oszczędnościowych w komun. Kasach Oszczędności Województwa wynosił z końcem 1936 r. na 281.153 książeczkach oszczędnościowych zł. 103.034.000.

Ubytek wkładów w 1936 r. wynosił 4.718 książeczek oszczędnościowych na zł. 10,202.500- jednak wobec trwającej tendencji zwykłej można się spodziewać, że ubytek zostanie do końca 1937 r. zrównoważony. Wkłady na rachunkach bieżących wynosiły z końcem roku obrachunkowego 1936 6.256.900 zł. i wzrosły w porównaniu do 1935 r. o 1,035.000 zł. Stan zadłużenia K.K.O. działających na obszarze Województwa lwowskiego wynosił z końcem 1936 r. 6.243.900 zł. Zwyżka w porównaniu do 1935 r. wynosi zł. 1.436.400 przy czym dotyczy ona przede wszystkim kredytu redyskontowego z którego Kasy na skutek odpływu wkładów oszczędnościowych, zmuszone były korzystać w większej mierze, niż w poprzednich okresach.-

Kapitały i fundusze Kasy wynosiły : 9,440.000 zł. zmniejszyły się zatem w sumie o 274.300 zł.

Pogotowie gotówkowe wynosiło 10.260.100 zł. która to suma wykazuje w porównaniu do 1935 r. spadek o okragło zł.6,000.000. Spadek ten dotyczy przede wszystkim papierów wartościowych, których wartość kursowa zmniejszyła się o 4,942.000 zł.

Akcja kredytowa wynosiła 75.415.800 zł.

Suma ta w porównaniu do 1935 r. wykazuje zmniejszenie się akcji kredytowej o 3,118.700 zł. co spowodowane zostało odpływem wkładów oszczędnościowych, gdyż Kasy zmuszone były na pewien czas ograniczyć udzielanie kredytów a tymczasem spłaty dawniej udzielonych zmniejszyły ich stan ogólny.

Spadek ten zaznaczył się głównie w pożyczkach wekslowych.

których stan obniżył się o ca 4.341.300 zł. natomiast w znacznej części znalazł on przeciwwagę we wzroście należności z tytułu układów konwersyjnych B-ku Akc. i pożyczek na skrypty dłużne.

Zobowiązania te wynoszą w Województwie lwowskim około 12.000.000 zł. Znaczny spadek bo o 1,320.400 zł. wykazują zaległości z tytułu nieściągniętych odsetek. Spadek ten przypisać należy doliczeniu odsetek tych do zawartych z rolnikami dłużnikami układów konwersyjnych na Bank Akceptacyjny.

Segregując Komunalne Kasy Oszczędności na grupy otrzymujemy: Kasy samowystarczalne t.j. takie, które dotychczas wywiązują się normalnie ze zobowiązań w stosunku do swoich wierzycieli oraz wykazują odpowiednie dochody na pokrycie koniecznych wydatków i do tych Kas zaliczamy : Borysław m. Brzozów p. Drohobycz m. Drohobycz p. Jarosław m. Kolbuszowa p. Krosno m. Krosno p. Lubaczów p. Lwów m. Łęczut p. Nisko p. Przeworsk p. Przemyśl m. Przemyśl p. Rzeszów m. Rawa Ruska p. Ropczyce p. Sambor m. Sambor p. Sokal m. Słonek m. Tarnobrzeg p. i Żółkiew p.

Kasy samowystarczalne jedynie z tego powodu, iż koszty administracyjne są bardzo a nawet anormalnie małe, zaliczamy tu : Bóbrkę p. Dobromil p. Jarosław p. Lesko p. Rymanów m. Strzyżów m.

Kasy wymagające pomocy finansowej : Rudki p. Turka n/S.p. oraz Gródek Jagiell . p. Kasy nadające się do fuzji ponieważ nie mogą się zdobyć na poważniejsze kapitały obrotowe choć w zakresie swej działalności wykazują prawie samowystarczalność : należą tu : Lwów p. Mościska p. Sokal p. i Sądowa Wisznia m. i kasa nadająca się do likwidacji Słonek p. która

winna być przejęta przez finansowo silną Kasę miasta Słucka. Poza Galic. K.O. mającą pozostać wkrótce Centralą K.K.O. wymienić jeszcze należy żywotną Ukraińską Szczydnicę w Przemyśle, która należy dobrowolnie do Związku, a której dalsza przynależność zależna jest od decyzji władz, gdyż Kasa ta nie mieści się w obecnych ramach statutu Związku. Związek K.K.O. we Lwowie starał się w miarę możliwości dopomóc Kasom- udzielając pożyczek z funduszu gwarancyjnego.

Z końcem 1936 r. wykazało 33 Kas nadwyżkę bilansową w sumie 265.466 zł. zaś 6 Kas stratę w sumie 80.227 zł. Na ogół jednak Kasy zdały egzamin z swej użyteczności tak w okresie dobrej konjunktury gospodarczej, jak również przeżywanego kryzysu i nie ponoszą winy za popadnięcie w trudności płatnicze wywołane ustawą akcji oddłużeniowej.

Działalność K.K.O. nie jest obliczona na zysk, a Kasy oszczędności stały się regulatorem stopy procentowej- zwłaszcza w małych miejscowościach, w których dystansują grasujących tam lichwiarzy. Dlatego też instytucje te zasługują w pełni na poparciu miarodajnych czynników w walce z opanowaniem ciężkiej jeszcze sytuacji i należy przewidywać, że w obecnym stadium pomyslniejszej konjunktury przy pewnej pomocy finansowej wzgl. kredytowej- zdołają tego stosunkowo łatwo dokonać.-

b/ W Galicyjskiej Kasie Oszczędności w której wkładki podlegają gwarancji państwa, tak odnośnie do oprocentowania jak i do wypłaty kapitału, stan wszystkich wkładów na początku roku 1936 wynosił 33,925.277.75 zł.
w ciągu 1936 r. 40.526 osób wpłaciło . . . 25,023.785.78 "
dopisano tytułem odsetek 1.380.196.66 "
razem: 60,329.260.19 zł.
57.942 osób podjęło kwotę 27.894.831.16 "
Stan na koniec 1936 r. wyniósł 32,434.429.03 zł.

W ciągu 1936 roku wkłady złotowe spadły o 4.700 tys. złotych, wkłady dolarowe spadły o \$ 170.793 .42 czyli o ca 897 tys.złot. natomiast wkłady w złotych w złocie wzrosły o 4106 tys.złot.co wszystko razem daje ogólny ubytek wkładów o 1491 tys. złotych.

Nadwyżkę wypłat ponad wpłaty przypisać należy w roku sprawozdawczym wycofaniu 800 tys. złotych Z. U.S. w Warszawie, wydarzeniem gospodarczym, zwłaszcza walutowym i politycznym, jak również silnie rozwiniętej akcji budowlanej, na którą przeznaczono wiele kapitałów oszczędnościowych.

Zostój w przypływie wkładów w roku ubiegłym nie mógł sprzyjać rozwijaniu się szerzej akcji kredytowej. Nowe kredyty mogły być udzielane w dalszym ciągu jedynie w granicach spłat dotychczasowych kredytów, oraz w granicach konieczności utrzymywania dużego pogotowia płatniczego ze względu na stale powtarzające się tendencje do wycofywania wkładów.

Poszczególne składniki akcji kredytowej Kasy na koniec 1935 i 1936 roku przedstawiały się jak następuje :

	w.r.1935 . zł.	w r.1936 .. zł.
weksle	15.975.000	10.158.000
pożyczki hipoteczne	12.993.000	12.978.000
" na skrypty	376.000	367.000
należności z wkładów konwersyjnych	3.313.000	7.517.000
pożyczki terminowe	279.000	928.000
różne należności /bez zaległ.odsetek /	1.019.000	970.000
	33.955.000	32.918.000

W kredytach wekslowych było w r. 1936 weksli bieżących 3738 tys. złot., przeterminowanych 510 tys. złotych, w skardze 5909 tys. złotych. Pogotowie kasowe i należności od banków oraz K.K.O.

Z e s t a w i e n i e

porównawcze ogólnych sum wydatków i dochodów zwyczajnych i nadzwyczajnych związków samorządowych

Województwa lwowskiego, według wykonania za rok 1935/36, oraz preliminarzy na rok 1936/37,

Nazwa związku samorządowego		W Y D A T K I O G O Ł E M				D O C H O D Y	
		Wykonane	Preliminowane	w tym na drogi i pla- ce publiczne		Wykonano	preliminowano
		za rok 1935/36	na rok 1935/36	wykonano za rok 1935/36	preliminow. na rok 1936/37	za rok 1935/36	na rok 1936/37
Związki powiatowe	zwyczajne	7.707.539	7.014.016	4.464.330	3.633.937	8.025.230	7.655.172
	nadzwyczajne	869.357	956.348	296.889	402.798	498.606	328.734
	R a z e m	8.576.896	7.970.364	4.761.219	4.036.735	8.523.836	7.983.906
Miasta ponad 25.000 mieszkańców	zwyczajne	4.147.773	4.175.589	286.691	288.601	4.406.612	4.287.739
	nadzwyczaj.	1.474.361	4.232.065	181.846	450.788	1.291.445	4.133.215
	R a z e m	5.672.134	8.407.654	468.537	739.389	5.698.057	8.420.954
Miasto L w ó w	zwyczajne	16.919.192	17.076.755	804.372	995.987	16.420.767	17.360.060
	nadzwyczaj.	2.587.377	7.921.775	1.046.537	2.735.200	2.422.639	7.638.470
	R a z e m	19.506.569	24.998.530	1.850.909	3.731.187	18.843.406	24.998.530
Gminy miejskie	zwyczajne	4.493.361	4.030.519	--	278.777	4.443.474	4.075.704
	nadzwyczaj.	1.268.034	254.724	--	24.344	1.137.750	204.139
	R a z e m	5.761.395	4.285.243	--	303.121	5.581.224	4.279.843
Gminy wiejskie Gromady	zwyczajne	3.584.684	4.120.055	--	157.244	3.586.122	4.170.105
		3.737.885	3.518.026	--	135.193	3.697.665	3.671.208
Gminy wiejskie Gromady	zwyczajne	109.352	113.424	--	3.400	36.170	61.302
	nadzwyczaj.	358.183	320.035	--	4.225	241.251	243.773
R A Z E M:		7.790.104	8.071.540	--	300.062	7.561.208	8.146.388

wynoszą na koniec r. 1936 ponad 1.251 tys. złotych, gdy stan tych funduszków z końcem roku 1935 wynosił 471 tys. złotych. Bilans za rok sprawozdawczy wykazuje nadwyżkę w kwocie 271.946 zł 35 gr.-

- 8/ Skład osobowy Lwowskiego Wydziału Wojewódzkiego w okresie sprawozdawczym nie uległ żadnej zmianie.

Wydział odbył w tym okresie 11 posiedzeń jednodniowych, na których załatwił wszystkie podpadające pod jego kompetencję aktualne sprawy, oraz wydał opinie odnośnie do wszystkich aktualnych spraw podlegających jego opiniodawstwu.-

- 9/ Inspekcja związków samorządowych przeprowadzona przez Wojew. Inspektora, objęta jest punktem 2 ad I.A. niniejszego sprawozdania.-

Związek rewizyjny samorządu terytorialnego w ścisłym porozumieniu z Urzędem Wojewódzkim, przeprowadził w okresie sprawozdawczym lustrację gospodarki 13 związków powiatowych i 4-ch miast wydzielonych.

Na podstawie sprawozdania Związku Rewizyjnego z tych lustracji, wydano odpowiednie zarządzenia polustracyjne.-

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

D. Sprawy wojskowe.

1/ Pobór wojskowy główny w roku 1936, odbywał się na terenie Województwa, w czasie od 2-go maja 1936 do 27. czerwca 1936 r. na podstawie szczegółowych planów poboru, opracowanych przez Kierowników powiatowych władz administracji ogólnej, w porozumieniu z właściwymi powiatowymi Komendantami uzupełnień na podstawie planu ogólnego, ustalonego przez Urząd Wojewódzki w porozumieniu z Dowódcami Okręgów Korpusów Nr. VI. we Lwowie i Nr. X. w Przemyśle.

Pobór miał przebieg zupełnie spokojny, W czasie poboru, na terenie wszystkich powiatów, zorganizowaną była akcja kulturalno- oświatowa, polegająca na tworzeniu w pobliżu lokali poborowych świetlic z bufetami zorganizowanymi na zasadach społecznych.

2/ Pobory dodatkowe odbywały się na terenie Województwa w miejscowościach będących siedzibą Pow. Komend Uzupełnień, dla tych poborowych, którzy z jakichkolwiek powodów nie stawili się lub nie mogli stawić się do poboru głównego. Pobory dodatkowe odbywały się w czasie między 1. lipca 1936 a 16. marca 1937 r.

3/ Komisja Rozpoznawcza jako władza powołana w II. instancji do ponownego zbadania zdolności fizycznej poborowych oraz mężczyzn członków rodziny ubiegającego się o odroczenie terminu odbycia czynnej służby wojskowej, odbyła w okresie sprawozdawczym w czasie od 21. IV. 1936 do 24. III 1937 - 11 posiedzeń, poddając przeglądowi 77 mężczyzn.

4/ W sprawach odroczenia czynnej służby wojskowej i ulg w jej odbywaniu, wydano wzorem lat ubiegłych szczegółowe pouczenia dla ludności.

Urząd Wojewódzki jako władza nadzorcza i odwoławcza, wydał w sprawach odroczeniowych w okresie sprawozdawczym 952 decyzji i zarządzeń.-

- 5/ W sprawach zwolnień od powszechnego obowiązku wojskowego z tytułu ubiegania się o obce obywatelstwo, Urząd Wojewódzki postawił 239 wniosków Dowódcom Okręgów Korpusów.
- 6/ Tytułem zasiłków wojskowych wypłacono członkom rodzin rezerwistów, rezerwistów powołanych na ćwiczenia wojskowe tytułem zasiłków łączną sumę 119.600 zł. i zwrócono uwagę na wypadki kierowania się zarządów gmin przy załatwianiu zgłoszeń o zasiłki-względami osobistymi.-
- 7/ Wysokość stawek wynagrodzenia za środki przewozowe dostarczane przez ludność na rzecz wojska, ustalona została w porozumieniu z Dowódcami Okręgów Korpusów i Prezesem Izby Skarbowej na konferencji odbytej w Urzędzie Wojewódzkim w dniu 17. grudnia 1936. Odnośny cennik ogłoszony został w lwowskim Dzienniku Wojewódzkim z dnia 15. stycznia 1937 w numerze Nr.1 pod pozycją 3-cią.
- 8/ W dziale spraw ewidencji koni odbył się na terenie Województwa przegląd koni, w czasie od 1. kwietnia do 19. czerwca 1936 r. Przegląd ten odbył się prawidłowo i na ogół bez większych usterek.

Z dniem 1. stycznia 1937, wprowadzona została w życie w miejsce dotychczasowej, nowa instrukcja dla zarządów gminnych/miejskich/ o prowadzeniu ewidencji koni oraz o czynnościach pomocniczych przy spisie, przeglądzie i poborze koni- wydaną przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych dnia 16. grudnia 1936 r.

W związku z nową instrukcją, zarządy gminne przeszły z 1. I. 1937 na nowego rodzaju ewidencję koni.

W związku z ewidencją koni, która obejmuje również wozy i uprząże stwierdza się, że na terenie brak jest zdecydowanych typów wozów. Pożądanym byłoby wytworzenie dla pewnych połaci kraju o jednolitym terenie pewnego określonego typu wozów, co z jednej strony podniesie wartość takich wozów dla celów wojskowych i obron-

./.

nych , a z drugiej strony okaze się korzystnem dla rolników przez potaniecie i ułatwienie naprawy jednolitego typu wozów.

9/W dziedzinie wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego poświęcono jak zwykle najwięcej uwagi sprawie budżetów powiatowych i miejskich Komitetów wf. i pw.

Dochody Komitetów wf. i pw. w okresie budżetowym 1936/37 osiągnęły sumy 317.683, wydatki zaś osiągnęły sumę 414.667, niedobór dotyczy Miejskiego Komitetu wf. i pw. we Lwowie a pokryty został przez Zarząd Miejski z pożyczek z funduszu Pracy na inwestycje.

Na uzyskane dochody składały się subwencje powiatów w wysokości: 79.382, subwencje miast w wysokości 81.647, subwencje gmin w wysokości 28.753, oraz sumy, które wpłynęły z różnych instytucyj, z dochodów z imprez, dotacji itp. w wysokości 122.106 zł.

Prócz tego z poprzedniego okresu budżetowego t.j. 1935/36 pozostała kwota : 5.795 zł. Z ogólnej sumy wydatków w kwocie: 414.667 zł. użyto na wydatki admin. osobowe : 16.374 zł. wydatki na prasę i pomoce subwenc. 10.007 zł. wydatki inwestycyjne : 124. 737 zł. wydatki szkoleniowe : 147.059 zł., wydatki materiałowe : 29. 869 zł. , wydatki różne / spłaty zobowiązań/ 86.619 zł.

Jak z powyższego wynika budżet zrealizowano racjonalnie, dając pierwszeństwo wydatkom wyszkoleniowym, następnie inwestycyjnym i w końcu materiałowym, przed wydatkami administracyjno-osobowymi.-

-o-o-o-o-o-o-o-o-

E. Zdrowie Publiczne.

1/ Zwalczanie chorób zakaźnych. W zwalczaniu duru plamistego główną funkcję spełniają na terenie kilku powiatów, nawiedzanych przez epidemie kolumny dezynfekcyjno-kąpielowe Polskiego Czerwonego Krzyża.-

Akcja jaką przeprowadzają kolumny dezynfekcyjno-kąpielowe Czerwonego Krzyża, jest koniecznością, należy jednak do środków stosowanych doraźnie i ze względu na drogi szerzenia się epidemii, /wszowice/ daje efekt krótko-trwały- nie chroniąc ludności przed ponownym zainscenizowaniem.

Niezależnie więc od tych pół-środków konieczną jest rzeczą stopniowe dążenie do poprawy stanu kulturalnego i ekonomicznego ludności co stanowi zamierzenie dające się zrealizować w dłuższym okresie czasu.

Racjonalne zwalczanie epidemii wymaga przede wszystkim izolowania chorych. Zadanie to spełnia odpowiednio urządzony szpital.

W powiecie turczańskim dokonano w jesieni 1936 r. otwarcia wzorowego oddziału zakaźnego obliczonego na 30 łóżek, do budowy którego przyczyniło się Ministerstwo Opieki Społecznej subwencją 9.000 zł. w ciągu roku 1936.

Ważnym środkiem pomocniczym w szerzeniu zasad higieny na wsi, jest budowa kąpielisk wiejskich, natrafiająca jednak na duże przeszkody ze względów finansowych.

W roku sprawozdawczym na terenie Województwa pracowało 5 kolumn dezynfekcyjno- kąpielowych w tym 1 stanowiąca własność Wydziału powiatowego w Turce, pozostałe zaś należące do Polskiego Czerwonego Krzyża. Kolumny te były subwencjonowane wyłącznie przez Ministerstwo Opieki Społecznej. Szczepienia zapobiegawcze wobec wysokiej ceny i braku dostatecznej ilości szczepionki stosowano przede wszystkim u lekarzy administracyjnych państwowych i samorządowej służby zdrowia, lekarzy szpitalnych i personelu pielęgniarskiego, oglądaczy zwłok, posterunkowych Policji Państwowej, Straży Granicznej i częściowo duchowieństwa i nauczycielstwa. Zaszczepiono w ten sposób 799 osób.-

Jedynie powiat jaworowski pozostając w bliższym kontakcie

z Zakładem Biologii Uniwersytetu lwowskiego, zdołał przeprowadzić bardzo liczne szczepienia masowe wśród mieszkańców niektórych gromad, osiągając w ten sposób wynik bardzo korzystny. / Zaszczepiono ponad 6.000 osób /.

Porównując lata ubiegłe z rokiem 1936 jako ostatnim /sprawozdawczym/ można stwierdzić, że liczba zachorowań i zgonów na dur plamisty nie uległa zmianie na gorsze. Przeprowadzono w okresie wiosennym szczepienia ochronno przeciw ospie u 266.316 osób.

Zwalczanie duru brzuszego polegało na izolowaniu chorych w szpitalach, dezynfekcji domostw i zarządzeniach zapobiegających szerzeniu się choroby- przy czym ważną rolę odgrywały szczepienia przeciwdurowe przeprowadzane bezpłatnie przez lekarzy szczepionką dostarczoną przez Ministerstwo Opieki Społecznej.

Konieczność odosobnienia chorych zakaźnie w szpitalach i przepchnięcie oddziału zakaźnego Państwowego Szpitala Powstęchnego we Lwowie było powodem, że Zarząd Miejski we Lwowie uruchomił szpital epidemiczny przy ulicy Janowskiej, czynny od 10. sierpnia do 31. grudnia 1936.-

Wydano szereg ogólnych i indywidualnych zarządzeń zwalczających epidemię czerwonki w terenie oraz zaszczepiono ochronnie większą liczbę osób.

W niektórych powiatach szczepienia miały charakter masowy t.j. szczepiono ludność całych gromad osiągając w 6-ciu, liczbę 8 do 13.000 osób zaszczepionych / powiat lwowski i jaworowski /.

Szczepienia te były przeprowadzone bezpłatnie. Liczba szczepień zapobiegawczych przeciw płonicy w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosła.

Szczepiono przeważnie szczepionką B.P. t.j. uodporniającą

równocześnie przeciw płonicy i błonicy.

Na bliższą zmianę zasługują też stosowanie szczepienia przeciw wodowstrętowi. Liczba osób pokąsanych wynosiła 754 z czego zmarło 7. Zachorowania na wodowstręt były spowodowane przeważnie zbyt późnym zgłoszeniem się osób pokąsanych do lekarzy i późnym rozpoczęciem szczepień.

W roku sprawozdawczym było czynnych na terenie Województwa lwowskiego 40 przychodni oraz 4 ambulatoria przeciwgruźlicze. W tych 31 przychodni wchodzi w skład Ośrodków Zdrowia, 9 zaś jest placówkami samodzielnymi z których 3 są czynne na terenie miasta Lwowa.

Do nowopowstałych placówek należy przychodnia przeciwgruźlicza dla dzieci utworzona przy istniejącym od kilku lat Ośrodku Zdrowia fundacji gminy chrześcijańskiej w Borysławiu. Dzięki ścisłej współpracy z czynną na tamt. terenie poradnią Ubezpieczalni Społecznej przychodnia ta mimo swego ograniczonego zakresu pracy/przeznaczona tylko dla dzieci/spełnia swe zadania bardzo dobrze.

Z podanej ilości przychodni 13 jest utrzymywanych przez samorządy powiatowe, 18 przez Pow. Koła Walki z gruźlicą, 3 przez inne instytucje społeczne w tym 1 przez Ubezpieczalnię Społeczną, 1 przez Fundację Gminy chrześcijańskiej, 1 przez pow.Koło Gospodyń Wiejskich, 6 przychodni pozostałych pracuje na terenie miasta Lwowa w ramach organizacji społecznych podanych w roku zeszłym.-

Ogólna suma subwencji przyznanych na walkę z gruźlicą przez Ministerstwo Opieki Społecznej wynosiła w roku sprawozdawczym 49.640/ w roku 1935/36 - 52.530 zł./, z czego przyznano na leczenie chorych bezrobotnych 6.000 zł./ w roku poprzednim 5.000 zł. /.

Na wzmiankę w tym dziale pracy zasługuje też działalność lotro-
j kolumny rontgenologicznej zorganizowanej w r. 1936-ym dzięki
inicjatywie i poparciu Wojewódzkiego Twa Przeciwgruźliczego
przez Klinikę chorób Wewnętrznych Uniwersytetu J.K. we Lwowie
Lwowie.-

Z powodu trudności finansowych, samorządów powiatowych nie
można było w roku sprawozdawczym, zrealizować w stu procentach
programu wytyczonego w tym dziale przez Wydział Zdrowia Urzę-
du Wojewódzkiego, niemniej postulaty, które nie zostały dotych-
czas jeszcze zrealizowane stoją obecnie napierwszym planie po-
czynañ w roku bieżącym.

Akcja Dni Przeciwgruźliczych " organizowana i prowadzona przez
" Wojewódzkie Two Przeciwgruźlicze mimo trudności wynikłych z po-
vodu nieoczekiwanego przesunięcia terminu "Dni Przeciwgruźli-
czych" oraz większego obciążenia społeczeństwa wskutek intensywnych
zbiórek na pomoc zimową, przyniosła w roku sprawozdawczym
ogólną kwotę : 42.357 zł. / w roku 1935/36 - 41.500 zł. /.

Z tej ogólnej sumy przeznaczono na Polski Związek Przeciwgruźli-
czy w Warszawie 8.471 zł. 40 gr. na leczenie bezrobotnych w Ho-
łosku 8.471 zł. 40 gr. na Wojewódzkie Two Przeciwgruźlicze
2.117 zł. 85 gr. na Komitety Powiatowe : 23.296 zł. 35 gr.

Zapoczątkowana przez delegowaną z Ministerstwa Opieki Spo-
łecznej kolumnę przeciwjagliczą akcja tworzenia punktów prze-
ciwjagliczych w siedzibach lekarzy okręgowych, spowodowała uru-
chomienie w roku sprawozdawczym 4 punktów.-

Ponadto w miejscowościach posiadających już przychodnie przeciw-
gruźlicze, otwarto też przychodnie przeciwjaglicze.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono poraz pierwszy przeglądy
uczni szkół powszechnych w promieniu 10 km. od stanowisk wszyst-
kich przychodni przeciwjagliczych, dało to możność wyśledzenia

wśród dzieci szkolnych świeżych przypadków jaglicy, które skierowywano natychmiast do przychodni celem leczenia.

W okresie sprawozdawczym uruchomiono na terenie Województwa 5 nowych przychodni przeciwwenerycznych, tak iż czynnych było ogółem 12 tego rodzaju przychodni.

1/ Stacji Opieki nad matką i dzieckiem czynnych było 27 / w r. 1935/36 24 /. Ogółem działało w okresie sprawozdawczym na terenie Województwa 32 Ośrodków Zdrowia- / w r. 1935/36- 28 / , które posiadały 119 działów pracy / w r. 1935/36 - 101. /.

2/ W zakładach dla umysłowo chorych na terenie Województwa lwowskiego leczyło się w okresie sprawozdawczym ogółem 665 mężczyzn i 584 kobiet.

3/ Higiena szkolna .Podobnie jak w roku ubiegłym pielęgniarki Ośrodków Zdrowia wykonywały nadzór nad stanem zdrowotnym i czystością dzieci szkolnych w promieniu 6 km. od siedziby Ośrodków Zdrowia. Akcja ta daje bardzo dobre wyniki. Przeglądnięto w ten sposób 29.191 dzieci na ogólną liczbę zapisanych w tych szkołach 33.148. Prócz tego lekarze powiatowi oraz okręgowi i miejscy, sprawują ogólny nadzór nad stanem zdrowotnym dzieci i stanem sanitarnym szkół, wydając szereg zarządzeń w kierunku zauważonych braków i usterek. Dzieci wymagające leczenia i opieki specjalnej są skierowywane do przychodni.

W mieście Lwowie w 50 publicznych szkołach powszechnych, pełniło obowiązki 8 lekarzy i 1 dentysta, zaś w 22 powszechnych szkołach prywatnych 12 lekarzy. Poza tym pracowało 11 higienistek szkolnych.

W trosce o zdrowie młodzieży, zorganizowano też w m. Lwowie 2 poradnie szkolne. Lekarze powiatowi i okręgowi sprawowali też nadzór nad stanem zdrowotnym uczestników kolonii letnich dla młodzieży, oraz nad stanem sanitarnym ich pomieszczeń.-

- 4/ Akcja budowy studzien popierana finansowo przez Ministerstwo Opieki Społecznej dała w rezultacie w roku sprawozdawczym pewien efekt. Jakkolwiek subwencje państwowe są przyznawane do wysokości 50 % przedłożonego preliminarza budowy, są jednak równocześnie uzależnione od inicjatywy samorządów i faktu rozpoczęcia robót. W r. 1935 udzieliło Ministerstwo Opieki Społecznej subwencji w wysokości 16.950 zł. w r. 1936 zaś w wysokości 5.050 zł. do czego przyczynił się ostatnio brak konkretnych projektów ze strony Wydziałów powiatowych. W wyniku tej akcji wybudowano w r. 1936 ogółem 22 studnie oraz zremontowano 4.
- 5/ Nadzór nad artykułami żywności wykonują na terenie powiatów lekarze powiatowi okręgowi oraz kontrolerzy żywnościowi z drugiej zaś strony delegowani w tym celu funkcjonariusze Państwowego Zakładu badania środków spożywczych przeprowadzali periodyczne kontrole rynków, targowisk i sklepów.-
- 6/ We Lwowie skanalizowano w okresie sprawozdawczym cały szereg ulic oraz placów, przeznaczonych na parcelację wzdłuż wytyczonych ulic. W nadchodzącym roku Zarząd Miejski zamierza ukończyć sprawę wyznaczania nowych wysypisk śmieci oraz dążyć do zmonopolizowania na terenie gminy akcji wywozu śmieci i usuwania nieczystości w zakresie Miejskiego Zakładu Czystczenia miasta tworząc z niego Zakład użyteczności publicznej. Równocześnie zostaną wydane przepisy sanitarno-porządkowe normujące między innymi ściśle porę i warunki wywozu śmieci i usuwania nieczystości.-
- Na terenie powiatów poza ukończeniem prac nad robotami kanalizacyjnymi w Rzeszowie nie przeprowadzono poważniejszych inwestycji.
- 7/ Prócz sprawowania nadzoru sanitarnego w 8. istniejących na terenie Województwa Łuzdrowskich, Urząd Wojewódzki podjął

w okresie sprawozdawczym akcję organizacyjną odnośnie do sprawy korzystania przez ludność z walorów klimatycznych i letniskowych szeregu miejscowości w Województwie.

8/Inspektor farmaceutyczny przy wizytacji aptek kładł nacisk na obowiązek wytwarzania środków leczniczych we własnych laboratoriach, oraz badania środków wytworzonych we własnych laboratoriach jak i sprowadzanych, mając na uwadze konieczność utrzymania aktywności aptek w dziedzinie produkcji oraz stałej gotowości personelu farmaceutycznego do pracy nie tylko w aptekach ale w razie potrzeby na każdym polu jako chemików farmaceutycznych.

Z inicjatywy Inspektora farmaceutycznego potworzyły się Koła powojennych aptekarzy okolicznych, przeważnie Koła powiatowe, celem uregulowania upustów od cen oficjalnych- to samo dotyczy również miasta Lwowa.-

W okresie sprawozdawczym uruchomiono 1 aptekę we Lwowie, jak również zostały nadane 2 koncesje na nowe mające powstać apteki w Borysławiu i Chodorowie.

Celem zapewnienia pracownikom aptek, należytego spoczynku niedzielnego została uregulowana sprawa dyżurów świątecznych w aptekach lwowskich; sprawa wprowadzenia dyżurów świątecznych w innych większych miastach Województwa lwowskiego jest w toku.

Na skutek stałego nadzoru wprowadzonego przez Inspektora farmaceutycznego i Władze I-szej instancji, nielegalny handel środkami aptek. w okresie sprawozdawczym zmniejszył się-

-o-o-o-o-o-o-o-

F. Rolnictwo.

1/ W popieraniu produkcji rolnej działalność Urzędu Wojewódzkiego oparta była przeważnie na samorządzie gospodarczym i terytorialnym, t.j. Lwowskiej Izby Rolniczej oraz Powiatowych Komisjach

rolnych i obejmowała : prace oświatowo- rolnicze, popieranie wytwórczości roślinnej, popieranie wytwórczości zwierzęcej, oraz popieranie przetwórstwa i organizacji zbytu.

a/ W dziedzinie rolniczo- oświatowej zasługuje przede wszystkim na wzmiankę organizowanie "gospodarstw przodowniczych ".

Ilość gospodarstw przodowniczych prowadzonych indywidualnie zmniejszyła się w r. 1936/37 ze 107 na 96 gospodarstw, ilość gospodarstw prowadzonych zespołowo wzrosła z 25 zespołów i 170 gospodarstw do 33 zespołów i 242 gospodarstw. Akcja gospodarstw przodowniczych prowadzona jest w 6-ciu powiatach : Bóbrka, Przemyśl, Przeworsk, Rzeszów, Sanok, i Sokal- z zasiłków Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Lwowskiej Izby Rolniczej.

Akcja przysposobienia rolniczego w roku sprawozdawczym obejmowała 654 zespoły z 5.456 uczestnikami.

W porównaniu z r. 1935/36 akcja ta wzrosła o 9.6% zespołów i o 9.6 % uczestników. Według tematów konkursowych zespołów uprawy roślin było 73 %, hodowli zwierząt ,11 %, i uprawy warzyw 16 %.

Na rok 1937 zgłosiło się 959 zespołów i 10.230 uczestników. Oprócz młodzieży zorganizowanej w 6-ciu organizacjach młodzieżowych udział w przysposobieniu rolniczym brała młodzież niezorganizowana. Wojewódzki Komitet do Spraw Młodzieży Wiejskiej został zlikwidowany, ponieważ kompetencje jego kolidowały z zakresem działania Komisji do Spraw Młodzieży Wiejskiej w Lwowskiej Izbie Rolniczej. Istniejące w 26 powiatach Powiatowe Komitety do Spraw Młodzieży Wiejskiej w porównaniu z r. 1935/36 ożywiły swą działalność, odbywając 56 posiedzeń i przeprowadzając lustracje w 364 zespołach. Akcja

Przysposobienia Rolniczego wywarła dodatni wpływ na młodzież wiejską i przyczyniła się do ożywienia organizacji młodzieżowych. Praca wśród kobiet wiejskich prowadzona była przez Związek Kół Gospodyń Wiejskich Wojew. Małop. Wsch. przy udziale personelu fachowego lwowskiej Izby Rolniczej przez przeprowadzanie w tych organizacjach kursów kroju i szycia, gospodarstwa domowego, trykotarstwa, konkursów letniskowych, zdrowia w chacie, wycieczek i zjazdów.

Lwowska Izba Rolnicza w r. 1936/37 wydawała tygodnik "Wiadomości Rolnicze" w języku polskim i ukraińskim w 2.100 egzemplarzach i "Wiadomości Lwowskiej Izby Rolniczej" jako biuletyn miesięczny w 2.500 egzemplarzach. Ponadto wydała Lwowska Izba Rolnicza 8 broszur popularnych i prowadziła kolportaż wydawnictw Centr. Kom. do Spraw Młodzieży Wiejskiej. Od stycznia 1937 r. Lwowska Izba Rolnicza przejęła dział rolniczy Polskiego Radia we Lwowie i prowadzi 8 audycji rolniczych miesięcznie, z których dwie audycje wygłaszane są w języku ukraińskim. Równocześnie zostały wprowadzone w lwowskim radio codzienne notowania giełdowe i targowiskowe ze Lwowa w formie 3 minutowej audycji o godz. 14.55 z wyjątkiem sobót i niedziel.

Na terenie Województwa czynne były 2 Uniwersytety Ludowe w Gaci, powiat Przeworsk, i w Tywonji pow. Jarosław. Ten ostatni przeniesiony został do Grzędy powiat Lwów.

b/ W dziedzinie popierania wytwórczości roślinnej, Urząd Wojewódzki w porozumieniu z Izbą Rolniczą przekazał celem zaspokojenia najbardziej nieodzownych jesiennych i wiosennych potrzeb siewnych w r. 1936/37 z funduszy Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych 16 powiatom dotkniętym klęskami elementarnymi zł. 80.000 w formie dotacji na potrzeby siewne w naturze z tym, iż ekwiwalent udzielonej pomocy odrobiony zostanie przy robotach publicznych w/g norm ustalonych przez Fundusz Pracy.-

Ilość przeprowadzonych kontroli nawozów sztucznych w przedsiębiorstwach handlowych i u nabywców rolników, zwiększyła się w okresie sprawozdawczym ze 122 na 165. Ilość nałożonych kar przeważnie za przekroczenia art.4 Rozp. Ministra Rolnictwa i Ref. Rol. o sprzedaży nawozów sztucznych z dnia 5. IX.1932 r wzrosła z 5 na 21 / Dz. U.R.P. Nr.108 poz. 890 z 1932 r. /. Sprzedaż nawozów sztucznych wzrosła w r. 1936 z 16.740 tonn na 22.071 tonn. W r. 1936/37 stwierdzono dalsze usprawnienie organizacji i wykonywania nadzoru państwowego nad sprzedażą nawozów sztucznych przez powiatowe władze administracji ogólnej.

Przeprowadzono zwalczanie raka ziemniaczanego przez dostawę 1.148 gospodarstwom i 176 zespołom Przysposobienia Rolniczego 5.685 q sadzeniaków ziemniaków odmian rakoodpornych z zasiłków Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, Lwowskiej Izby Rolniczej i Wydziałów Powiatowych przez zorganizowanie nasiennych reprodukcji ziemniaków odmian rakoodpornych na obszarze 54 ha w 8 gospodarstwach, przez ustanowienie 4-ch zbiorowych obszarów ochronnych : I.Lwów- miasto w całości, powiat częściowo, II. Lubaczów częściowo, III.Kolbuszowa, Nisko w całości, Łańcut i Rzeszów częściowo, IV. Turka w całości, Lesko częściowo jakoteż przez zorganizowanie przy Komisjach Rolniczych 7 Powiatowych Komisyj do walki z rakiem ziemniaczanym : Drohobycz, Gródek Jagiell. Krosno, Lesko, Łańcut, Sanok, Tarnobrzeg.

Zbiorowe tępienie myszy polnych bez przymusu ustawowego przeprowadzono w 3 powiatach : Lwów, Mościska, Rudki. Prowadzone też tępienie chwastów i szkodników roślin.

Akcją łakarską objęto 11 powiatów : Bóbrka, Kolbuszowa, Krosno, Lubaczów, Lwów- powiat, Mościska, Nisko, Przeworsk,

Rzeszów, Sokal i Tarnobrzeg. Przeprowadzono w nich zjazdy powiatowe, kursy rejonowe, pogadanki, pokazy uprawy łąk, poletka pokazowe próbne. Udzielono na zagospodarowanie 275 ha łąk i pastwisk w kwocie zł. 28.807.08 z Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej 308 gospodarstwom na skrypty dłużne na lat 5.

Zinventaryzowano narzędzia łąkarskie zakupione w latach ubiegłych przez Wydziały Powiatowe i Gminy.

Projekt ustawy o zagospodarowaniu pastwisk gromadzkich Lwowska Izba Rolnicza przedłożyła w r. 1935 Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych. Do czasu ogłoszenia tej ustawy Izba przeprowadza propagandę zagospodarowania pastwisk gromadzkich we własnym zakresie, zakłada próbne poletka pokazowe i opracowuje plany zagospodarowania i użytkowania gromadzkich pastwisk. Do wszystkich gromad Lwowska Izba Rolnicza przesłała instrukcję obejmującą najważniejsze czynności racjonalnego zagospodarowania pastwisk gromadzkich.

Akcję ogrodniczą prowadzono w 7-miu powiatach: Bóbrka, Brzozów, Krosno, Lwów, Rudki, Sanok i Tarnobrzeg, w 5-ciu powiatowych sekcjach ogrodniczych i 75 kołach zrzeszających 1613 sadów włościańskich. Klasyfikacja handlowych szkółek drzewek owocowych wykazała na ogół dobry ich stan.

Lniarstwo prowadzono w 6 powiatach: Gródek Jagiell. Lubaczów, Łańcut, Rudki, Mościska, Sambor, - w 218 zespołach Przy sposobienia Rolniczego i w 30 kołach Producentów Lnu. Rozprowadzono miedlarek wielowalcowych 12, trzepaków kołowych ręcznych 85, grzebieni do czesania lnu 32,.-

W r. 1936 rozprowadzono w 20 powiatach 200 .50 q nasion lnu długowłóknistego. Zorganizowany kurs 6-ciu tygodniowy w Gródku Jagiell. przygotował 18-tu techników brakarzy, którzy z ramienia organizacji społeczno-rolniczych mają zainicjować i pro-

wadzić bezpośrednio akcję zbytu włókna lnianego i konopnego do Zakładów Przemysłu Lniarskiego " Krosno " w Krośnie, które zobowiązały się zakupywać kontyngent 90 wagonów rocznie.-

c/ W dziedzinie popierania wytwórczości zwierzęcej przeprowadzono / w 2 komisjach / kwalifikację ogierów oraz rejestrację klaczy. Oprócz tego było stacjonowanych w okresie rozplodowym 62 ogierów z Państwowego Stada Ogierów w Sądowej Wiszni i 39 z Drogomyśla.

W 11 powiatach na 11 pokazach premiowano materiał hodowlany koni i klaczy z przychówkiem 238 nagrodami w kwocie ogólnej 3.035 zł. z funduszków Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, Lwowskiej Izby Rolniczej i Wydziałów Powiatowych.

Ustawą z dnia 5. V. 1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec / Dz. U.R.P. Nr. 40 poz. 349/ odnośnie do bydła objęto w r. 1936/37 ostatnie 2 powiaty: Kolbuszowa i Lesko. Wprowadzanie w życie tej ustawy odbywa się w miarę nasilania gromad odpowiednimi rozplodnikami.

Przeprowadzono w 26 komisjach kwalifikację buhajów. Lwowska Izba Rolnicza zakupiła 109 buhajów za 43.076.96 zł. na którą to kwotę złożyły się Fundusze Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych 8.145.55 zł. Wydziałów Powiatowych 10.768.80 zł.

Lwowskiej Izby Rolniczej 5.140.30 zł. i hodowców rolników 19.022.31 zł.

Prowadzono w 13 kółkach w 48 miejscowościach kontrolę mleczności u 2737 krów włościańskich i 4041 krów folwarcznych.

Akcja ta prowadzona jest z funduszków Wydziałów Powiatowych, Lwowskiej Izby Rolniczej, zainteresowanych hodowców i Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

Ustawą z dnia 5. V. 1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec objętych było odnośnie do trzody chlewnej 12 powiatów : Bóbrka, Jarosław, Kolbuszowa, Lwów, Łańcut, Przemyśl.

Przeworsk, Rudki, Sambor, Sokal, Rzeszów, i Tarnobrzeg.

Przeprowadzono kwalifikację knurów zakupionych z funduszków lwowskiej Izby Rolniczej, Wydziałów Powiatowych i hodowców 45 knurów w r. 1935/36, 51 knurów rasy W.B. A.

Prace nad podniesieniem owczarstwa kontynuowana była w 6 powiatach : Drohobycz, Krosno, Lesko, Sanok, Sokal i Turka.

Ilość tryków stacyjnych zakupywanych z funduszków lwowskiej Izby Rolniczej, Wydziałów Powiatowych i hodowców wzrosła z 174 do 378 tryków.

Pracę nad podniesieniem owczarstwa prowadzi się przez wspólne zakupy gniazd zarodowych, konkursy wychowu jagniąt, zawody strzyży wełny, przeglądy i spędy owiec. Zorganizowany zbył mięsa i kożuchów dla wojska przyczynia się do stałego rozwoju owczarstwa. Projektuje się wprowadzenie w r. 1937/38 w stosunku do owiec ustawy o nadzorze nad hodowlą bydła trzody chlewnej i owiec w 3-ch powiatach: Krosno Lesko i Turka.

Zaklasyfikowano 10 hodowli drobiu oraz zasilono jedną rasą drobiu gromady w 5 powiatach ; rozdzielono w 19 powiatach jaja wylęgowe i rozpoczęto konkursy gospodarstwa drobiowego w 11 powiatach.

Celem podniesienia pszczelarstwa stosowano przydział cukru burakowego dla pasiek, zaś celem podniesienia jedwabnictwa przydział drzew i krzewów morwowych.

W myśl projektu zatwierdzonego przez Ministerstwo Roln. i Reform Rolnych zorganizowano 3 Rybackie Związki Ochronne, z siedzibami w Przemyśle, w Sanoku i we Lwowie, posiadające 143 wydzierżawionych obwodów rybackich. Czynnosc dzierżawny za obwody rybackie w r. 1936/37 wynosił zł.25.475 13 . a w r. 1935/36 zł.24.086.90. Zarybiono obwody rybackie ikrą sandacza. Zarybione zostały rzeki: Dniestr, San, Wisła, Bug.

Akcja zarybiania zwiększyła się ilościowo w porównaniu z r. 1935/36, a w związku z dodatnimi wynikami zarybiania sandaczem, daje się zauważyć wyraźny wzrost zaufania rybaków do tej akcji. Dla usprawnienia akcji zarybiania oraz zapewnienia produkcji materiału zarybieniewego dla województw południowo-wschodnich, Lwowska Izba Rolnicza nabyła teren w Jezupolu z zasiłku Funduszu Ochrony Rybołóstwa i opracowała plany budowy ośrodka zarybieniewego. Na skutek zarządzenia Pana Ministra Spraw Wewnętrznych poczynione zostały przygotowania wstępne do organizacji Międzywojewódzkiego Komitetu Ochrony rzek przedzanieczyszczeniem.

d/ Lwowska Izba Rolnicza czyni usilne starania, by zorganizować rolniczą cukrownię w Sokalszczyźnie.

W porównaniu z 1935/36 produkcja spirytusu wzrosła o 30% , zaś produkcja piwa o 9 %.

W porównaniu z r. 1935 ilość spółdzielni mleczarskich zwiększyła się o 9 %. Ustawa z 22. IV. 1936 r. o mleczarstwie / Dz. U. R.P. Nr. 36 poz. 272 z 1936 r. / i Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z 15. X. 1936 / Dz. U.R.P.Nr. 82 poz. 568 / oddająca nadzór nad zakładami mleczarskimi Lwowskiej Izbie Rolniczej przyczynią się do stałego rozwoju mleczarstwa.

W r. 1936 było czynnych 1661 spółdzielni a to 3% spożywczych, 4.3 % zakupu i zbytu, powiatowych 38.7 % oszczędnościowo-pożyczkowych, 42.7 % zakupu i zbytu wioskowych, 10.0 % mleczarskich i 30 % różnych. Organizację zbytu bydła w zachodnich powiatach Województwa prowadziła Spółdzielnia Ludowa "Dostawa" mająca na celu dostawę mięsa dla wojska wprost od rolników producentów.

Organizację zbytu trzody chlewnej do Państwowej Przetwórni Mięsnej w Chodorowie i bekoniarni Ruckera we Lwowie, prowadziły

organizacje hodowlane. Pozatem prace w dziedzinie organizacji zbytu przetworów rolnych dotyczyły w okresie sprawozdawczym : baraniny i kozuchów, drobiu oraz włókna lnianego i konopnego.

2/ W dziedzinie ochrony lasów w okresie sprawozdawczym udzielano pozwoleń na zmianę użytkowania tylko w wyjątkowych wypadkach. Powierzchnia lasów ochronnych zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim.

Pszczególne majątki leśne wykorzystwały etaty bieżące na pow. 3.794 ha i masę 310.715 m³. Przedterminowe wyręby zostały dokonane na pow. 468 ha a masa 40.114 m³. Na podstawie art. 9 rozp. o ochronie lasów udzielono pozwoleń na wyręby na pow. 97 ha, na podstawie art. 16 na pow. 45 ha i masy 15.441 m³. Wyręby nadzwyczajne były dokonane na pow. 3.901 ha a masa około 274.500 m³. Ogółem wyręby były dokonane na pow. 8.305 ha i masę około 641.000 m³.

W ciągu okresu sprawozdawczego nakazano zalesić w 398 majątkach 9.925 ha. Z poprzednich lat pozostało do zalesienia 24.123 ha. Ogółem więc do zalesienia było 34.048 ha, z której to powierzchni właściciele dobrowolnie zalesili 11.156 ha przymusowo 164 ha. W zakresie działania Lwowskiej Izby Rolniczej w odniesieniu do terenu Wojew. lwowskiego dają się zauważyć przy kontynuowaniu dotychczasowych metod zainicjonowanych w ubiegłych latach, pewne nowe zdobycze na polu podniesienia gospodarki lasów gromadzkich i zalesienia nieużytków. W szczególności prace nad statystyką lasów gromadzkich, doprowadziły do ujawnienia drogą pomiarów dla celów programów gospodar. pewnych dodatnich różnic w obszarach tych lasów, wynoszących przeszło 1000 ha w porównaniu ze stanem z roku ubiegłego. Na zwiększenie to złożyły się z jednej strony zwłaszcza w górach zaliczenie do gospodarstwa leśnego powierzchni leśnych

o charakterze państwowym, które dotychczas nie były zaliczone do powierzchni leśnej oraz zakupno przez gromady nowych płaci leśnych, przeważnie młodników w drodze zamiany w starodrzewie. Przy pracach tych uwzględnione są nietylko wszelkie zmiany co do stanu posiadania, ale i inne dane, mogące mieć wpływ na tok gospodarki w tych lasach, jak ilość kompleksów, stan zagospodarowania, rodzaj nadzoru i.t.p.

Postęp intensyfikacji nadzoru Izby w roku sprawozdawczym, nad gospodarką lasów gromadzkich, uwydatnił się dzięki utworzeniu drugiego podinspektora leśnictwa w Izbie.

Nadzór ze strony Wydziałów powiatowych przez organa fachowe t.j. leśników powiatowych w roku sprawozdawczym, zreorganizowano ^w 4 powiatach a przeorganizowaniu w 3, zaś powiat mościski, pozbawiony dotychczas nadzoru, przydzielono pod opiekę leśnikowi powiat. w Jaworowie.

W ten sposób opieka fachowa nad lasami gromadzkimi uległa dalszemu rozszerzeniu tak, iż w chwili obecnej przy ogólnej powierzchni lasów gromadzkich w wojew. lwowskim w ilości 60.630 ha, pozostało bez opieki fachowej, jedynie 1030 ha lasów. Stan ten w najbliższym roku ulegnie niewątpliwie dalszej poprawie. Dla przygotowania fachowego personelu straży leśnej kontynuowano przeszkolenia straży leśnej, na specjalnych praktycznych kursach doszkalających, mających charakter praktyczno-pokazowy, a obejmujących zakładanie szkółek, sposoby wysiewu nasion, wykonywanie sadzenia i.t.p.

W dziedzinie zalesienia nieużytków, akcja była kontynuowana w roku sprawozdawczym przede wszystkim w kierunku ustalenia rozmiarów i potrzeb. Gdy w roku ubiegłym t.j. w 1935/36 wyniki tej akcji, wyraziły się cyfrą 56.09 ha zalesionych nieużytków, to w roku sprawozdawczym zalesienia wyniosły 166.37 ha oraz

29.57 ha poprawek i uzupełnień dawniejszych zalesień nieużytków. Pewną trudność w tej akcji stanowi brak ścisłych danych co do obszarów nieużytków w poszczególnych powiatach, i niemożność należytego rozplanowania akcji zalesień na najbliższe lata, dane te jednak w najbliższym czasie winny zostać ustalone. W dziale zalesień zrębów bieżących i zaległych w lasach gromadzkich, zaznacza się znaczna poprawa wyrażająca się cyfrą 986.36 ha co w porównaniu z rokiem 1935/36 / 567.41 ha / stanowi wzrost o 398.95 ha.

W związku z akcją zalesień nieużytków oraz bieżących i zaległych zrębów w lasach gromadzkich podjęła Izba specjalne starania w kierunku zbioru nasion i produkcji sadzonek, ze względu na szczególne znaczenie, jakie ma tutaj kwestia używania nasion regionalnego pochodzenia, pochodzących z drzewostanów wyborowych. Propaganda w tym kierunku wyraziła się również korzystnymi wynikami, co znalazło swój wyraz w powiększeniu powierzchni założonych przez gromady rozsadników.

Zaznaczyć tu należy, że za wzorowe zalesienia i zakładanie rozsadników stosuje Izba wzorem lat ubiegłych premiowanie gajowych lasów gromadzkich kwotami w wysokości od 5-20 zł. co ma dla sprawy szczególne znaczenie, zwłaszcza jeśli się zważy, że uposażenie roczne gajowych lasów gromadzkich, często nie przekracza kwoty 20 zł.

Wreszcie działalność nadzorcza przejawiała się w zakresie użytkowania i dochodowości lasów gromadzkich, przyczym główny nacisk położono tu na należyte wyznaczanie powierzchni zrębowych w terenie, na należyte szacowanie masy drzewnej do sprzedaży w drodze przetargów i na kalkulację cen. Pozwoliło to z jednej strony ograniczyć zupełnie nielegalne wyręby, jakie dawniej miały miejsce na tle nieświadomości co do rozmiarów i miejsca

etatu rocznego oraz usunąć wyzysk, jaki niejednokrotnie dawniej miał miejsce przy sprzedażach materiałów drzewnych przez zarządy gromad.

3/ W dziedzinie weterynarii prowadzona była przede wszystkim walka z chorobami zaraźliwymi zwierząt, w szczególności wykonano w roku sprawozdawczym na koszt Skarbu Państwa szczepienie ochronne przeciw wąglikowi w 9 powiatach u 3.038 koni, 6738 sztuk bydła rогatego i 53 sztuk owiec.-

Szczepienie to przeprowadzono metodą wśródskórną/ Besredki/ szczepionką otrzymaną z P.I.N. C.W. w Puławach.

Tytułem zapomogi z powodu padnięcia zwierząt na wąglik, wypłacono właścicielom zwierząt ze Skarbu Państwa kwotę 5.647 zł. 50 gr. za 54 sztuk bydła rогatego i 5 koni, oraz tytułem odszkodowania za 3 konie padłe na wąglik wskutek szczepienia ochronnego przeprowadzonego z urzędu- kwotę 350 złotych, zatem ogółem o 355 złotych mniej niż w roku poprzednim.

Odmówiono zapomogi za 18 sztuk bydła rогatego i 7 koni.

Szczepienia przeciw szelestnicy na koszt Skarbu Państwa, wykonano u 7.823 sztuk bydła rогatego.

Nosaciznę stwierdzono w roku sprawozdawczym w 14-tu powiatach u 34 koni zabitych z urzędu, na podstawie przeprowadzonych badań rozpoznawczych, nadto zabito 4 konie podejrzane o zarazę na podstawie badań rozpoznawczych, które to konie przy sekcji okazały się wolne od nosacizny. Nadto padł 1 koń dotknięty nosacizną z powodu innej choroby nieobjętej ustawą.-

Tytułem odszkodowania za konie zabite z urzędu wypłacono ze Skarbu Państwa kwotę 3.411 zł. 75 gr. za 35 koni, zaś za 3 konie zabite oraz 1 konia padłego odmówiono odszkodowania.

W porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym nosacizna zmniejszyła się o 60 wypadków a koszty poniesione przez Skarb Państwa

tytułem odszkodowania były mniejsze o 5.679 zł. Wypadki nosaczyny ujawniono przeważnie na skutek malleinizacji ogólnej koni, przeprowadzanej w dalszym ciągu w miejscowościach, w których w roku poprzedzającym ujawniono wypadki nosaczyny.

Szczepienie ochronne przeciw różycy świń, przeprowadzono z urzędu dla celów wywozowych z 18.115 szt. oraz szczepienie z konieczności u 282 sztuk, szczepienie lecznicze u 147 sztuk. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono też po raz pierwszy na koszt Skarbu Państwa tuberkulinizację bydła rogatego znajdującego się w oborach zapisanych do ksiąg zarodowych, których właściciele złożyli pisemne deklaracje, że ze zwierzętami uznanymi za dotknięte gruźlicą postępować będą w myśl przepisów ustalonych przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

Tuberkulinizację wykonali powiatowi lekarze weterynaryjni w 9 powiatach, 26 oborach zarodowych- u 1813 sztuk bydła rogatego.

Pozatem pojawiały się i były zwalczane : otręt koni w 7 powiatach, otręt bydła rogatego w 5 powiatach, świerzb zwierząt jednokopytowych w 9 powiatach, świerzb owiec w 1 powiecie, zaraza świń w 3 powiatach, ospa owcza w 1 powiecie, cholera drobiu w 6 powiatach,-

Wścieklizna psów i kotów objęła w roku sprawozdawczym, jak i w roku poprzedzającym wszystkie 27 powiatów, gdzie wystąpiła w 262 miejscowościach, 352 zagrodach.

Wściekliznę innych zwierząt gospodarskich, stwierdzono w roku sprawozdawczym w 14 powiatach u 44 sztuk zwierząt gospodarskich. Tytułem odszkodowania, względnie zapomogi za te zwierzęta wypłacono ze Skarbu Państwa 1.131 złotych 25 gr.

Szczepienie ochronne przeciw różycy świń, przeprowadzono

z urzędu dla celów wywozowych u 18.115 szt. oraz szczepienie z konieczności u 282 sztuk, szczepienie lecznicze u 147 sztuk. Odnośnie do spraw nadzoru weterynaryjnego nad rzeźniami wypada nadmienić, że z powodu zmniejszonych budżetów rzeźni publicznych, wykonano tylko częściowo adaptacje i rekonstrukcje w poszczególnych rzeźniach, zainicjowane w latach poprzedzających.

Obowiązująca od stycznia 1937 roku ustawa o uboju zwierząt domowych wraz z kontyngentowaniem zwierząt dla uboju rytualnego, spowodowała konieczność wprowadzenia zmian w urządzeniach rzeźnianych, zmniejszyła uboje w rzeźniach małych i spowodowała zwiększenie się uboju pokątnego.

Ocena ścisła działania tej ustawy zw względu na krótki okres czasu byłaby przedwczesna i niezupełna.

W pracy społecznej w zakresie swojej dziedziny lekarze weterynaryjni w dalszym ciągu uświadamiali ludność rolniczą o przyczynach powstawania chorób zwierzęcych i o sposobach ratowania zwierząt w nagłych wypadkach, oraz o ochronie zwierząt od chorób zaraźliwych. Nadto udzielali powiatowi lekarze weterynaryjni biednej ludności rolniczej w czasie wykonywania nadzoru weterynaryjnego nad targami zwierzęcymi i w miejscu siedziby, bezpłatnych porad weterynaryjnych.

Z zamierzeń na przyszłość w dziale omawianym powyżej, nadmienić wypada przede wszystkim dalsze kontynuowanie walki z chorobami zaraźliwymi zwierząt, w celu ich ograniczenia.

Zwalczanie węglik, szelestnicy, pomoru i zaraty świń, różycy świń- odbywać się będzie w przyszłości przy pomocy zastosowania na większą skalę szczepień ochronnych przeprowadzanych z urzędu.

Odnośnie zwalczania wścieklizny u psów będzie opracowana i wprowadzona w życie nowa metoda w walce z tą zarazą, polegająca

jąca głównie na stworzeniu organów kontrolnych, zależnych bezpośrednio od państwowej służby weterynaryjnej, przy równoczesnym stosowaniu bezwzględnych zarządzeń kontumacyjnych, działających na krótkie czasokresy i dotyczące jedynie tylko tych powiatów, których stan wścieklizny będzie tego wymagał.-

W dziedzinie urzędowego badania zwierząt i mięsa na pierwszy plan wysuwa się sprawa walki ze wzrastającym ubojem pokątnym, bezwzględne wykonanie ustawy w zakresie ograniczonego uboju rytualnego oraz usprawnienie badania zwierząt rzeźnych i mięsa w rzeźniach i w obwodach, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

4/W pracy nad przebudową ustroju rolnego prowadzono prace scaleniowe w 13 obiektach. Prace te wykonano w 4320.8 ha obliczeniowych.

Z wyszczególnionych 13 obiektów / a 14 wsi / zakończono całkowicie scalenie w 3 obiektach a 5 wsiach / Olchowiec Łupków- wójtowstwo, Einsiedel, Koropuż i Romanówka / o łącznym obszarze 3511.5 ha i 828 gospodarstwach.-

W porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym t.j. z 1935/36 rokiem budżetowym zaznacza się ich wzrost.

W roku budżetowym 1937/38 prowadzi się dalsze prace w pozostałych 9 wsiach, rozpoczęto zaś scalenie w nowych 8 wsiach.

W związku z pracami scaleniowymi pozostawała praca sędziowska, obejmująca ustalenie tytułów własności, posiadania i obciążenia gruntów przed scaleniem prowadzone i zakończone w 2 obiektach, rozpoczęte zaś w 4 obiektach.

Uregulowanie stanu hipotecznego po scaleniu łącznie z opracowaniem nowych ksiąg gruntowych względnie uregulowanie starych ukończono w 1 wsi. W roku budżetowym 1937/38 kontynuuje

się prace przy ustaleniu tytułów własności posiadania i obciążenia w 3 wsiach, oraz rozpoczęte zostały względnie zostaną w 6 wsiach.

Akcja wykupu gruntów dzierżawionych przez drobnych dzierżawców rolnych prowadzona była w okresie sprawozdawczym przeważnie w trybie przymusowym, tempo jednak prac w okresie sprawozdawczym znacznie wzrosło. Starostwa bowiem załatwiły spraw tych odnośnie do 657 dzierżawców, dzierżawiących łącznie 466.2 ha w 33 obiektach.

Przeprowadzono ponadto szereg dochodzeń i ustalono uprawnienia dzierżawców. Zarządzono przeprowadzenie pomiarów w 11. obiektach, tudzież przeprowadzono klasyfikację i oszacowanie gruntów w 25 obiektach.

W roku 1937/38 zamierzone jest załatwienie wykupów t.j. wydanie orzeczeń na obszarze około 1.000 ha.

W okresie sprawozdawczym zatwierdzono też, projekt parcelacyjny majątku państwowego Hermanowa Górna i Dolna, przyczym utworzono 27 gospodarstw samodzielnych, oraz powiększono 54 sąsiednich gospodarstw karłowatych. Między tymi 81 nabywcami uwzględniono 7 pracowników folwarcznych.

Odnosnie do parcelacji prywatnej, plan parcelacyjny na rok 1937 ustalony został dla Województwa lwowskiego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7/2 1936 Dz.U. R.P. Nr. 11 poz. 109 / na obszar 7.000 ha /.

Na poczet wykonania tego planu parcelacyjnego rozparcelowano od 1 stycznia do dnia 31 grudnia 1936 r. obszar 3539.66 ha zaś niedobór w wykonaniu planu parcelacyjnego o obszarze 3322 ha został umieszczony w wykazie imiennym na rok 1937 rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12. lutego 1937 r. / Dz. U. R.P. Nr. 10 poz. 74/ obejmującym 16 majątków.

Odnosnie do wykupu przymusowego ogłoszone zostały 3 wykazy imienne nieruchomości podlegających przymusowemu wykupowi, prolongowano termin do przeprowadzenia parcelacji do dnia 1. XI. 1937 r. 2170 ha w 11 majątkach w 8 powiatach, do przymusowego zaś wykupu przystąpiono w stosunku do 8 majątków o obszarze 1442 ha położonych w 6 powiatach.

Z powodu niewykonania planów parcelacyjnych przed rokiem 1936 dekretem Prez. R.P. z dnia 22. IX. 1936 r. i rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28. IX. 1936 r. ogłoszono nadzwyczajny wykaz imienny, którym na terenie Województwa lwowskiego objęto 4180 ha w 15 majątkach, położonych w 15 powiatach. Do dobrowolnego rozparcelowania tych gruntów ustalonych został termin na dzień 1.X. 1937 r. Wobec niewykonania planu parcelacyjnego na rok 1937- rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12. lutego 1937 r. został ustalony wykaz imienny nieruchomości podlegających przymusowemu wykupowi, obejmujący 16 majątków o obszarze 3322 ha położonych w 11 powiatach tut. Województwa.

Termin dobrowolnego rozparcelowania gruntów objętych tym wykazem upływa dnia 15. II. 1938 r.

Z powodu parcelacji przeprowadzonej wbrew przepisom ustawy o wykonaniu reformy rolnej / dzika parcelacja/, zostało wszczęte postępowanie w kierunku przymusowego wykupu ok. 900 ha z 3 majątków w 3 powiatach z pozostawieniem właścicielowi 35 ha.

W sprawach wyłączeń od obowiązku parcelacyjnego z mocy art. 4 ustawy o wykonaniu reformy rolnej wydano 5 orzeczeń, zaś z mocy art. 5-4 orzeczeń, z czego 2 odmowne.

Regulacja hipoteczna parcelacji na zasadzie ustawy z dnia 23/3 1929 r. w roku budżet. 1936/37 dała następujące wyniki: wdrożono dochodzenia wstępne zmierzające do zebrania potrzebnych materiałów w 59 obiektach, opracowano i złożono do sądów wnioski

regulacyjne na 65 obiektów rozparcelowanych na obszarze 3092 ha na rzecz 2171 nabywców, sądy załatwiły definitywnie wnioski odnośnie 58 obiektów.

W planie prac na rok budż. 1937/38 przewiduje się przygotowanie i wniesienie do sądów wniosków regulacyjnych odnośnie rozparcelowanych gruntów na obszarze 3000 ha.

Na zrealizowanie prac, opłacanych z Funduszu obrotowego Reformy Rolnej Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych przydzieliło do dyspozycji Urzędu Wojewódzkiego w okresie budżetowym 1936/37 kredyty na : prace scaleniowo- regulacyjne 217.100 zł. na wypłaty należności gotówkowych za majątki wykupione w drodze przymusu 14.871 zł. na parcelację rządową 1.855 zł. na uregulowanie stanu hipotecznego dawnych parcelacji prywatnych 19.508 zł. na koszt nadzoru nad parcelacją prywatną 3.004 zł. na prace melioracyjne i hydrotechniczne 23.052 zł. na koszt ogólne, t.j. zakup inwentarza technicznego , konserwację tego, druki, księgi itp. 21.849 zł.- razem zł. 301. 239.-

W porównaniu z ubiegłym okresem budżetowym 1935/36 suma kredytów przydzielonych z Ministerstwa wzrosła o 51.000 złotych /250.129 złotych i dotyczy wydatków na scalenie gruntów w związku ze zwiększeniem planu prac scaleniowo- regulacyjnych. / Suma należności Funduszu Obrotowego Ref. Rolnej wzrosła w porównaniu z ubiegłym okresem budżet. o 49. 800 złotych.

Również i w zakresie wpływów do Funduszu w porównaniu z ubiegłym okresem budżet. 1935/36 zaznaczyła się zwyżka o 35.341 zł. Na akcję łakarską prowadzoną przez Lwowską Izbę Rolniczą we Lwowie polegającą na udzielaniu pożyczek w nawozach sztucznych i nasionach na uprawę łak, o obszarach nieprzekraczających 5 ha na jedno gospodarstwo, Urząd Wojewódzki lwowski

przekazał miejscowej Izbie Rolniczej / na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych / zaliczki w wysokości 100.000 zł. W porównaniu z okresem 1935/36 zaznaczył się znaczny rozwój akcji Łąkarskiej, co wyraża się w sumach udzielonych zaliczek wynoszących w okresie 1935/36 tylko sumę 25.000 złotych. Akcją tą objęto ok. 700 gospodarstw. Na akcję kredytową Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, otworzyło Urzędowi akredytywę w Państwowym Banku Rolnym / Oddział we Lwowie / w sumie 83.000 złotych dla uczestników scalenia gruntów na częściowe pokrycie kosztów przeniesienia i przebudowy budynków na nowowydzielonych działkach po scaleniu.

W okresie 1936/37 przyznano 279 pożyczek na sumę 47.160 zł. Również i w tej dziedzinie pomocy kredytowej, zaznaczył się znaczny zwrost, gdyż w okresie 1935/36, udzielono tylko 91 pożyczek na sumę 18.200 złotych.

W zakresie akcji oddłużeniowej w rolnictwie, przeprowadzonej przez Urząd w stosunku do tych rolników, którzy z tytułu pożyczki zadłużeni są nadmiernie w Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej, udzielono ulg i umorzeń części długu 438 dłużnikom na sumę 400.000 zł.

W roku następnym udzielone będą ulgi umorzenia dawnym dłużnikom F. O. R.R. na sumę około 540.000 złotych.

- 5/ Czynności w dziedzinie pomiarów rolnych, obejmowały w okresie sprawozdawczym wykonywanie prac pomiarowo- scaleniowych na terenie 7 powiatów, na obszarze 14.216 ha, opracowanie projektu parcelacji rządowej i ostatecznych dowodów pomiarowych w jednym obiekcie o obszarze 205 ha, wykonywanie prac pomiarowych związanych z przymusowym wykupem na obszarze 350 ha, wykonanie prac pomiarowych związanych z wykupem drobnych dzierżaw w 1. ob-
jekcie na obszarze 25 ha dla 30 nabywców, opracowanie i sporzą-

dzenie operatu związanego z wykupem drobnych dzierżaw w 1 ob-
jekcie na obszarze 169 ha dla 164 nabywców, wykonywanie prac
pomiarowych związanych z regulacją stanu hipotecznego w 2-ch
objektach na obszarze 447 ha. Sprawowano nadzór techniczny
nad pracami pomiarowymi, wykonanymi przez mierniczych przy-
sięgłych z zakresu : scalenia, parcelacji prywatnej, wykupu
drobnych dzierżaw, regulacji stanu hipotecznego oraz przew-
łaszczeń i działów majątności.

Czynności wyżej wyszczególnione dokonywane były w ścisłej
współpracy z Oddziałem Urzędzeń Rolnych i Starostwami.

Przeprowadzono kameralne rewizje operatów technicznych i wydano
opinie stanowiące między innymi podstawę do wydawania orzeczeń
z zakresu : scalenia, parcelacji prywatnej, wykupu drobnych
dzierżaw, regulacji stanu hipotecznego oraz obrotu ziemią.

Organy rewizyjno- inspekcyjne Oddziału Pomiarów Rolnych zaj-
mowały się sprawami organizacyjno- pomiarowymi i przeprowada-
ły inspekcje i rewizje techniczne odnośnie wszystkich prac
wykonywanych w terenie.

Dalsze czynności w tym dziale były następujące : prowadzenie
składnicy instrumentów i przyrządów mierniczych oraz biblioteki
pomocy technicznej, prowadzenie archiwum planów, i sporządzanie
odrysów i wyciągów z planów i operatów pomiarowych bądź dla
celów przeprowadzenia regulacji hipotecznej, bądź dla użytku in-
nych władz i stron zainteresowanych.

Najgłówniejszą czynnością tego działu były prace pomiarowe.
scaleniowe, które wykonano w roku budżet. 1936/37 na obszarze
1040 ha większym niż w roku budżet. 1935/36 przy tej samej
ilości zatrudnionego personelu technicznego. Wpłynęła na to
okoliczność, że w ostatnim czasie prace pomiarowo-scaleniowe

zostały usprawnione i czynności związane z tymi pracami zostały w miarę możliwości ujednolajnione i uproszczone.

Zakreślony plan robót wykonawczych za r. 1936/37 został w całości wykonany.

6/W dziedzinie melioracji rolnych podstawowych, t.j. regulacji rzek i potoków wykonanie większych kanałów nawadniających, jako też budowy wałów ochronnych, który to zakres robót pozostawał w administracji organów rządowych w roku sprawozdawczym czynnych było 24 ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych, w których prowadzi się roboty kosztem 1.117.000 złotych 88 gr. a która to kwota składa się z dotacji Państwa w wysokości 665.299.38 zł. oraz z udziału stron w kwocie 432.141 zł. dostarczonych częściowo w gotówce, częściowo w świadczeniach w naturze, pozostałą zaś resztę stanowią dochody własne. Kosztem powyższym wykonano 614.900 m³ robót ziemnych, wraz z robotami ubezpieczającymi i odpowiednimi obiektami / 182 obiektów na co składają się mosty i szluzy /, czyli 1.800.000 metrów obliczeniowych.

Wskutek wykonania powyższych robót uzyskano już dla kultury rolnej obszar 2270 ha bagien i nieużytków, a poza tym wykonane roboty melioracyjne dają możliwość przygotowania i uzyskania dalszych obszarów dla kultury rolnej. Prowadzenie tych robót wpłynęło też wybitnie na złagodzenie bezrobocia, bowiem w sezonie budowlanym zatrudniano dziennie od 1.100 do 2.500 robotników, co ogółem daje 288.280 robotniczo-dniówek.

Oprócz robót wykonawczych prowadzono również w roku sprawozdawczym roboty konserwacyjne w siedmiu przedsiębiorstwach melioracyjnych kosztem 112.851 zł. w czym udział stron zaznaczył się kwotą 22.061 zł. 73 gr. Wykonano też studia i projekty

nowych melioracyj podstawowych w pięciu obiektach kosztem 19.375.27 zł. W stosunku do roku poprzedniego ilość wykonanych melioracyj podstawowych utrzymuje się na tym samym poziomie. Poczyniono natomiast oszczędności w kosztach administracji, bowiem przez jej usprawnienie koszty te uległy zmniejszeniu z 14% na 12%.

O ile chodzi o udział stron interesowanych, to udział ten wzrósł o 100 % w stosunku do roku poprzedniego.

Równocześnie przeprowadził Urząd Wojewódzki melioracje szczegółowe w trzech obiektach w związku z akcją przebudowy ustroju rolnego. Pozatem melioracje szczegółowe, wykonywane były we własnym zakresie przez Lwowską Izbę Rolniczą. Rozmiar tych prac w roku sprawozdawczym obejmuje 27 obiektów, a roboty wykonawcze uzyskują przy tych pracach 115.000 metrów obliczeniowych na ogólny obszar gruntów zmeliorowanych wynoszący 1502 ha. Poza samym zakresem robót wykonawczych w roku sprawozdawczym, podjęto również akcję zagospodarowania zmeliorowanych terenów, oczywiście przy czynnym współudziale lwowskiej Izby Rolniczej. Akcję tę podjął Inspektorat Łąkarski Izby, zagospodarowując zmeliorowane tereny na obszarze 276 ha gruntów, przy czym udzielił kredytu na kwotę 29.276 zł. na zakupno nasion, nawozów i.t.p. W tym również czasie Urząd Wojewódzki wspólnie z Izbą Rolniczą, zorganizował dwa kursy melioracyjno- łąkarskie dla inżynierów i techników melioracyjnych, oraz dla nadzorców robót wykonawczych przy udziale 60 uczestników.-

Zakres prac w przyszłości podjąć się mający przez Urząd Wojewódzki lwowski w tym dziale administracji państwowej, obejmować będzie w pierwszym rzędzie ukończenie melioracyj podstawowych, rozpoczętych przeważnie jeszcze przez b. Wydział Krajowy, wykonywanie nawodnienia tam, gdzie stosunki miejscowe tego szczególnie wymagają, jak i wykonywanie tzw. melioracyj szczegółowych, przy

jednoczesnym zagospodarowaniu zmeliorowanych terenów.

Ta ostatnia akcja podjęta w roku sprawozdawczym, dała już obecnie dobre wyniki.

Na koniec należy zauważyć, iż w ogóle roboty melioracyjne na terenie Województwa lwowskiego, objęte są programem 10 letnim, który przewiduje zmeliorowanie 90.000 ha gruntów.-

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

G. Administracja przemysłowa.

Omawiając dział administracji przemysłowej w okresie sprawozdawczym, należy podkreślić w pierwszym rzędzie, zaobserwowane momenty pewnej poprawy gospodarczej zarówno w świetle statystyki skarbowej odnośnie zwiększającej się stale ilości świadectw przemysłowych, jak i objawiającej się w stałym zmniejszeniu się bezrobocia w związku z powstawaniem nowych zakładów przemysłowych w całym szeregu ośrodków i planowym prowadzeniem inwestycji we wszystkich kierunkach. Te dwa momenty zdają się górować nad innymi i stwarzają atmosferę pewnego uzasadnionego optymizmu w życiu gospodarczym na przyszłość.-

- 1/ W dziale inwestycji przeprowadzono cały szereg prac dotyczących budów linii elektrycznych wysokiego napięcia, jakoteż dochodzenia urzędowe na całej przestrzeni trasy gazociągu budowanego przez firmę " Polmin" biegnącego przez tereny Województw krakowskiego, lwowskiego i kieleckiego a posiadającego doniosłe znaczenie dla dalszego rozwoju przemysłu i do wykorzystania naturalnych bogactw kraju.-
- 2/ Dużą sumę prac wykazał Urząd Wojewódzki, jako władza przemysłowa w związku z wejściem w życie przepisów o koncesjonowaniu sprzedaży mięsa, pochodzącego z uboju rytualnego.

3/ Okręgowa Targowiskowa Komisja Nadzorcza, powołana na podstawie rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 26. lutego 1936 r. Dz. U. R.P. Nr. 19 poz. 160 zajęła się w okresie sprawozdawczym zorganizowaniem biura, nawiązaniem kontaktu z samorządem gospodarczym i terytorialnym w celu zaznajomienia tych organów z zadaniami Komisji Okręgowej, ustaleniem tymczasowo regulaminu dla Komisji Targowiskowych, instrukcyj ogólnych o zadaniach i metodach pracy Komisji lokalnych, instrukcji o powołaniu Komisji notowań cen, o sposobie przeprowadzenia lustracji targowisk, instrukcji w sprawie gospodarczych zadań rzeźni wraz z rejestrem przepisów z tego zakresu, wreszcie instrukcji w sprawie polityki opłat targowych i rzeźnianych. Jeśli chodzi o prace nad uporządkowaniem rynku mięsnego zaopiniowała Komisja Okręgowa szereg projektów ustaw, zarządzeń i instrukcji.-
Poza tym przeprowadziła Komisja badanie opłat targowych i stanu technicznego urządzeń targowiskowych.

Powołano pozatem 5 . lokalnych Komisji targowiskowych oraz uruchomiono 2 komisje notowań cen.

4/o ile chodzi o pewne konkretne ważniejsze kategorie spraw z dziedziny administracji przemysłowej , nadmienić należałoby, że w przemyśle kominiańskim zapoczątkowano prace nad podziałem na rejony względnie przeprowadzeniem zmian w usytuowaniu okręgów kominiańskich.

Zatwierdzono projekty urządzeń 2 zakładów przemysłowych, podlegających kompetencji Urzędu Wojewódzkiego, wydano 12 dyspens w przemyśle koncesyjnym, 43 w przemyśle rzemieślniczym / ciesielstwo, murarstwo /, zarejestrowano jedną firmę eksportującą jaja kurze za granicę ^askreślono dwie.

W dziale organizacyj rzemieślniczych w związku z wejściem w życie przepisów noweli do prawa przemysłowego, dokonano gruntownego zbadania potrzeby i celowości istnienia każdego poszczególnego cechu, przyczem likwidacji uległo 24 cechów, bądź jako nieistotnych bądź niespełniających zadań ustawowych i statutowych. W związku z tym opracowano i uaktualniono rejestr cechów rzemieślniczych na terenie Województwa Lwowskiego.

Wreszcie wydano 78 opinii w sprawie niskoprocentowych pożyczek z Małopolskiego Funduszu Przemysłowego dla rzemiosła chałupnictwa, przemysłu ludowego i domowego.

- 5/ W dziale nadzoru nad kotłami parowymi wydano w roku sprawozdawczym 25 pozwoleń na ustawienie względnie odbiór techniczny kotłów- wskutek złego stanu kotłów-ze względu na bezpieczeństwo zarządzono : wstrzymanie pracy 6 kotłów, zmniejszenie ciśnienia roboczego przy 21 kotłach, nadzór wzmocniony przy 27 kotłach, oraz naprawę 19 kotłów.

Stowarzyszenie Dozoru kotłów w Warszawie- Biuro Okręgowe we Lwowie, które właściwie sprawuje bezpośredni nadzór w terenie, wykonało ponadto przez swych inżynierów 1276 badań naczyń pracujących pod ciśnieniem badań wirówek itp. Stowarzyszenie to przeprowadziło także 164 egzaminów palaczy.

- 6/ Akcja Przysposobienia Gospodarczego prowadzona wśród młodzieży tutejszej Politechniki i Wyższej Szkoły Handlu Zagranicznego, a obejmująca swoją działalnością częściowo także i młodzież szkół zawodowych typu średniego, rozwijała się na ogół pomyślnie. Ilość praktyk uzyskanych dla młodzieży znacznie się zwiększyła. Obóz P.G. pomieszczony został na terenie Zagłębia Naftowego w budynku szkolnym Państwowej Fabryki Olejów Mineralnych " Polmin " w Drohobyczu.

7/ a/ Działalność Izby Przemysłowo Handlowej we Lwowie, przejawiała się w najrozmaitszych kierunkach, bądźto w roli przedstawiciela interesów sfer przemysłowych i handlowych, bądź w spełnianiu wielu funkcji zleconych w dziedzinie administracji gospodarczej, bądź wreszcie w roli czynnika opiniotawczego dla Rządu. Nadmienić tu należy m.i. działalność w kierunku złagodzenia przepisów ścieśniających swobodę międzynarodowej wymiany towarowej w postaci kontyngentów przywozowych i wywozowych, oraz ograniczeń dewizowych, przygotowanie materiałów dla zmiany przepisów standardyzacyjnych, dotyczących lnu, pierza, puchu, piór ozdobnych i szypulek, - uzyskanie decentralizacji reglamentacji przywozu i powiększenia kontyngentów przywozowych na surowce dla zakładów przemysłowych.

Odnosnie do handlu wewnętrznego wymienić należy m.i. uzyskanie wydania rozporządzenia ograniczającego wykonywanie handlu okrężnego we Lwowie, współudział z akcją Rządu przeciw nadmiernemu podwyższaniu cen artykułów pierwszej potrzeby, oraz współudział w pracach Okr. Targowiskowej Komisji Nadzorczej. W dziedzinie spraw celnych uzyskała Izba m.i. przyrzeczenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu utworzenia we Lwowie, Zakładu Badania środków żywności sprowadzanych z zagranicy i zapewnienie zaniechania likwidacji tutejszej Dyrekcji Cei.-

W dziedzinie komunikacji Izba m.i. interweniowała skutecznie w sprawach dotyczących projektu przebudowy linii kolejowej Lwów- Rawa Ruska- Lublin- Warszawa, projektu budowy nowego dworca we Lwowie i otwarcia drugiej kadencji Państw. Rady komunikacyjnej.-

Wśród prac Izby wymienić należy XVI. kampanię Targów Wschodnich, która dała znacznie korzystniejsze wyniki, aniżeli kampania XV. Do ważniejszych spraw z dziedziny podatkowej dzięki interwencji Izby załatwionych dla sfer gospodarczych przychylnie, należą następujące : ustalenie pojęcia partii, nowelizacja przepisów ustawy o państwowym podatku przemysłowym, zmiana przepisów taryfy świadectw przemysłowych, wreszcie wydanie okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 10 sierpnia 1936 r. L. D. V. 36206/4/36 zwalniającego od podatku przemysłowego od obrotu, obroty przedsiębiorstw przemysłowych, osiągnięte z eksportu wyprodukowanych przez nie półfabrykatów i gotowych wyrobów drzewnych dokonanego przez krajowych eksporterów drewna drogą morską, za pośrednictwem krajowych lub gdańskich firm ekspedycyjnych, trudniących się zawodowo ekspedycją.-

W związku z wprowadzonymi z końcem roku 1936 ulgami podatkowymi dla inwestycji przemysłowych na terenie Województw wschodnich, Izba wszczęła starania, które w chwili obecnej dalej kontynuuje, by móc zobowiązująca tych przepisów rozciągnięta została na Małopolskę Wschodnią.-

Wreszcie prowadziła Izba studia nad zagadnieniem uprzemysłowienia Lwowa i Małopolski Wschodniej.

Jako jeden z wyników tej akcji spodziewane jest założenie fabryki kotoniny w okręgu Izby.

b/ Izba Rzemieślnicza we Lwowie prowadziła prace mające związek ze sprawami gospodarczymi rzemiosła w dziale informacyjno i organizacyjno handlowym, przyczem nawiązany kontakt między władzami administracyjnymi / skarbowymi, celnymi, przemysłowymi i.t.d. / urzędami i instytucjami publicznymi i innymi samorządami- w szczególności rolniczym

i przemysłowo-handlowym przedsiębiorstwami państwowymi, instytucjami bankowymi i kredytowymi oraz organizacjami zawodowymi i gospodarczymi, zacieśnił się w okresie sprawozdawczym i coraz więcej instytucyj i osób porozumiewało się z Izba na odcinku pracy tego działu.

W sprawach kredytowania warstatów rzemieślniczych współpracowała Izba z Oddziałami Banku Gospodarstwa Krajowego, Kasami Komunalnymi, oraz innymi Instytucjami kredytowymi, za pośrednictwem których rozprawdany był t.zw .rzemieślniczy kredyt dyskontowy. Ponadto Izba wypowiadała się opiniując podania firm rzemieślniczych, ubiegających się o kredyty z Małopolskiego Funduszu Przemysłowego, rozprawdzanego przez B.G.K.

Działalność organizacyjna Izby w zakresie spraw gospodarczych polegała głównie na zakładaniu nowych i wspieraniu istniejących organizacyj gospodarczych.

Izba starała się również popierać udział tut. rzemiosła w imprezach targowych o zasięgu międzynarodowym i regionalnym. Wypada wreszcie dodać, że w roku sprawozdawczym założona została w Izbie wzorownia wyrobów rzemieślniczych.-

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

H./ Praca i Opieka Społeczna.

Dziś ten, prócz spraw opieki, ochrony pracy oraz migracji, obejmował też : orzecznictwo w sprawach ubezpieczeń społecznych i sprawy inwalidów wojennych.-

1/W dziedzinie spraw opieki, ochrony pracy oraz emigracji podzielić można czynności Urzędu Wojewódzkiego na następujące działy : a/ sprawowania nadzoru nad odnośną działalnością

./.

samorządów, b/ nadzorowanie w II instancji i koordynowanie działalności instytucji, których celem było wykonywanie opieki i udzielanie im pomocy finansowej, c/ sprawy kolonii dla dzieci i młodzieży, d/ walka z żebractwem i włóczęgostwem, e/ sprawy opieki domowej i zastępczej nad dziećmi i młodzieżą, f/ udzielanie pomocy indywidualnej, g/ sprawy emigracji, re-emigracji, h/ ochrona rynku pracy, i/ nadzór nad biurami pośrednictwa pracy, j/ akcja zatrudnienia bezrobotnych pracowników umysłowych, k/ sprawy domów ludowych, l/ sprawy dokształcania pracowników społecznych, oraz m/ współpraca z Funduszem Pracy.-

ad a/ Nadzór nad związkami samorządowymi w omawianym dziale polegał na czuwaniu, by do budżetów samorządowych wstawiano odpowiednie sumy, konieczne dla należytego wypełnienia ustawowych obowiązków w zakresie opieki społecznej, kontroli nad istotnym wykonaniem budżetu w powyższym zakresie, rozstrzyganiu sporów na tle roszczeń wzajemnych związków samorządowych w związku z zastępczo sprawowaną opieką społeczną, oraz zażaleń i skarg na związki samorządowe z powodu niewypełniania obowiązków opiekuńczych.

ad b/ W roku sprawozdawczym zatwierdzono 17 regulaminów zakładów opiekuńczych, przejrzano kwalifikacje kierowników wszystkich zakładów opiekuńczych, zbadano i poddano ścisłej analizie sprawozdania z działalności wszystkich zakładów, instytucji i stowarzyszeń opiekuńczych za rok 1935/36.

Ponadto przeprowadzono na całym obszarze Województwa 8 lustracji zakładów opieki całkowitej oraz szereg lustracji placówek opieki częściowej / punkty dożywiania, dziecińce, świetlice /.

Na ich podstawie wydano potrzebne zarządzenia zmierzające do podniesienia poszczególnych placówek na wyższy poziom pod

każdym względem. Udzielono tytułem subwencji na pokrycie najpilniejszych potrzeb : zakładom , instytucjom i stowarzyszeniom opiekującym się dziećmi i młodzieżą łącznie 49.470 zł, oraz zakładom, instytucjom i stowarzyszeniom opiekującym się dorosłymi 1.100 zł. Instytucje, którym udzielono subsydiów przedkładały szczegółowe sprawozdania ze zużycia subwencji.

ad c/ W roku 1936/37 zorganizowano ogółem 692 kolonie i półkolonie w tym : 72 kolonie wypoczynkowe i obozów, 3 kolonie lecznicze i 617 półkolonii.

Z wszystkich kolonii i półkolonii korzystało w roku sprawozdawczym 33.232 dzieci. Z ilości tej przypada na kolonie wypoczynkowe i obozy 6.462 dzieci na lecznicze 562, na półkolonie 26.218 w tym 17.608 dzieci wiejskich.

Półkolonie dla dzieci wiejskich prowadzone były przez T.S.L. Z. P.O.K. Koła Gospodyń Wiejskich, Związek Ziemianek, Ridną Szkołę i Sojuz Ukrainek i miały prócz dożywiania cele wychowawcze.

Kolonie wypoczynkowe i obozy pomieszczono w okolicach górskich, lecznicze w zdrojowiskach, względnie uzdrowiskach, zaś półkolonie w miastach, przeznaczone głównie dla dzieci bezrobotnych, mieściły się na peryferiach miast w pobliżu parków, ogrodów i boisk sportowych.

Na wniosek Wojewódzkiej Komisji do Spraw Kolonii letnich rozdzielono tytułem subsydiów na częściowe pokrycie kosztów urządzenia i prowadzenia kolonii i półkolonii letnich, z kredytów Ministerstwa Opieki Społecznej 48.674 zł. 20 gr. z Funduszu Pracy w gotówce 23.000 zł. w naturaliach/mieszanka kawowa i cukier / 2.310 zł. 58 gr. czyli razem 73.984 zł. 78 gr. Na podstawie sprawozdań towarzystw organizujących kolonie i Starostów powiatowych, którzy dokonywali okresowych lustracji stwierdzono, że kolonie i półkolonie prowadzone

były pod każdym względem należycie i z korzyścią dla dzieci.

ad d/ Podobnie jak w latach poprzednich Urząd Wojewódzki czuwał by : władze powiatowe wstrzymywały napływ żebraków i włóczęgów ze wszystkich okolic do większych miast, by zarządy miast wydzielonych, powiatowe Związki komunalne i zarządy gmin miejskich i wiejskich udzielały dostatecznej opieki kalekom, ułomnym i bezrobotnym, odciągając ich tym samym od żebractwa i włóczęgostwa, oraz by władze I instancji surowo karały zawodowych i notorycznych żebraków i włóczęgów i odsyłały ich do miejsc stałego zamieszkania.

ad e/ Delegat Urzędu Wojewódzkiego wziął udział w Ogólno-polskim Zjeździe Przeciwżebraczym, zorganizowanym w dniach od 24 do 26 lutego przez Zarząd Miejski w Poznaniu.

ad f/ Zalecono już w roku ubiegłym samorządom stosowanie opieki domowej, to jest udzielanie stałej pomocy materialnej, najuboższym rodzinom, nie mogącym własnymi środkami wychować własnych dzieci, a zwłaszcza półsierót. Oprócz sum wydatkowanych na ten cel przez samorząd powiatowy i gminny, asygnowano na wzmoczenie tej formy opieki z funduszy państwowych 11.200 zł.

Zalecono zorganizowanie odpowiedniej kontroli nad celowością zużycia asygnowanych sum oraz sposobem wychowania dzieci pozostających w opiece domowej. Zalecono powierzyć kontrolę na miejscu opiekunom społecznym, duchowieństwu, nauczycielstwu, wójtom i sołtyśm.

W roku sprawozdawczym było objętych opieką domową około 3.300 rodzin, a w nich około 6.400 dzieci.

Już w roku ubiegłym położył Urząd Wojewódzki poważny nacisk na wprowadzenie i stosowanie przez samorządy opieki nad dziećmi w rodzinach zastępczych, to znaczy umieszczania za odpowiednią opłatą i przy odpowiedniej kontroli sierót zupełnych i dzieci

opuszczonych u rodzin obcych. W roku sprawozdawczym rozpoczęto akcję zmierzającą do wprowadzenia fachowych i ukształtowanych sił do samorządów dla należytego zorganizowania i kontroli opieki domowej i zastępczej.

W marcu 1937, wyasygnowano na ten cel 5.800 zł. zalecając Zarządom Miejskim we Lwowie, Borysławiu, Drohobyczu, Przemyślu i Rzeszowie oraz Wydziałowi Powiatowemu we Lwowie, zaangażowanie dyplomowanych absolwentek Studium Pracy Społecznej we Lwowie na stanowiska instruktorek opieki domowej i w rodzinach zastępczych.

Powyższe zarządzenie pozwoli na szersze i celowsze stosowanie obu powyższych form opieki przez wymienione samorządy. W przyszłości zostanie sieć instruktorek opieki domowej i zastępczej rozszerzona na inne większe powiaty. Z końcem roku sprawozdawczego pozostawało w opiece zastępczej około 1.000 dzieci u 780 rodzin. Niezależnie od uruchomienia w roku poprzednim przez Wojewódzką Komendę Policji Państw. Izby zatrzymań dla wymienionej kategorii młodzieży, oraz częściowej zamiany Schroniska dla nieletnich Miejskiego Komitetu Opieki pozaszkolnej we Lwowie na pogotowie opiekuńcze dla chłopców, w roku sprawozdawczym Wschodnio małopolskie Towarzystwa Opieki nad dziećmi i młodzieżą / T.O. M. / przy pomocy Gminy m. Lwowa powołały do życia Pogotowie Opiekuńcze dla dziewcząt, które rozpoczęło swoją działalność w październiku 1936 r.

W roku sprawozdawczym ilość zakładów specjalnych dla dzieci i młodzieży nie uległa zmianie. Urząd Wojewódzki czuwał w drodze nadzoru by zakłady istniejące należycie spełniały swe zadania.

Tytułem subwencji dla zakładów specjalnych asygnowano z funduszków państwowych 4.500 zł.-

Z końcem poprzedniego okresu budżetowego rozdzielił Urząd Wojewódzki kwotę 70.000 zł. przyznaną dodatkowo przez Ministerstwo Opieki Społecznej na akcję odzieżową, dożywianie i zakup książek dla dzieci. Kredyt ten został rozprowadzony za pośrednictwem Wydziałów powiatowych a w mieście Lwowie organizacji społecznych i kół rodzicielskich.

W roku sprawozdawczym rozdzielono ponadto na dożywianie dzieci 32.400 zł. niezależnie od sum przeznaczonych na ten cel przez komitety pomocy zimowej.

Akcją dożywiania i odzieżową objęto ogółem 51.723 dzieci, z tego w mieście Lwowie 17.119.

W roku sprawozdawczym- na polecenie Ministerstwa Opieki Społecznej- zapoczątkowaną została koordynacja wszystkich czynników pracujących na polu opieki częściowej nad dziećmi t.j. samorządu i organizacji społecznych.

W październiku 1936 powstał we Lwowie Wojewódzki Komitet Pomocy Dzieciom i Młodzieży, powołując w terenie komitety powiatowe i miejskie w miastach wydzielonych z powiatowych związków komunalnych. W powiatach, w których nie było żadnych organizacji społecznych powstałe Komitety złożone z przedstawicieli różnych warstw społecznych i samorządu, prowadziły poszczególne akcje opiekuńcze bezpośrednio we własnych placówkach.

Na pomoc w wychowaniu dzieci udzielono zapomogę w jednym wypadku w kwocie 100 zł. Na pomoc indywidualną dla niezdolnych do pracy rozdzielono w charakterze doraźnych zapomóg 7.095 zł. Na pomoc doraźną dla poszkodowanych skutkiem klęsk żywiołowych rozdzielono 11.040 zł. Na zasiłki dla inwalidów pracy w powiecie drohobyckim wydatkowano 12.510 zł. Na pomoc dla więźniów i ich rodzin wypłacono 2.100 zł.

Na utrzymanie 7-ga dzieci pozostających w opiece Ministerstwa

Opieki Społecznej asygnowano łącznie 5.395 zł.75 gr.

Odnoszące dzieci umieszczone były w zakładach opieki całkowitej, gdzie wychowywały się pod ścisłym nadzorem Urzędu Wojewódzkiego. Poza tym rozpatrzono kilkanaście wniosków placówek zagranicznych o repatriację obywateli polskich do kraju.

ad g/ Urząd Wojewódzki udzielał porad o możliwościach i warunkach emigracji wszystkim zainteresowanym, którzy osobiście czy też listownie zwracali się do niego.

W okresie sprawozdawczym udzielono zaświadczeń na otrzymanie paszportów emigracyjnych dla 720 osób. W okresie sprawozdawczym pierwszy raz została przeprowadzona rekrutacja robotników rolnych na roboty sezonowe na wyjazd do Łotwy. Rekrutacja została objęta powiaty: Łańcut, Jarosław, Rzeszów, Tarnobrzeg i Przeworsk- skąd wyjechało ogółem 2.061 robotników i robotnic. Na teren Województwa lwowskiego w okresie sprawozdawczym powróciło z zagranicy reemigrantów przymusowo wydalonych przeważnie z Francji i Czechosłowacji około 2.000 osób, z których część otrzymała pomoc doraźną w formie zasiłków pieniężnych, inni natomiast bezpłatne przejazdy do miejsc przynależności względnie zamieszkania. Na powyższy cel wydano 1.000 zł.

Działalność społecznych organizacji opieki nad emigrantami Urząd Wojewódzki popierał czynnie, asygnując w okresie sprawozdawczym kwotę 4.800 złotych subwencji.

Pokątne pośrednictwo emigracyjne zostało niemal w zupełności opanowane.

ad h/ Wydano zarządzenia zmierzające do stałej kontroli pracodawców, po założeniu ściśle czynnej ich ewidencji.

Zezwoleń na zatrudnienie obcokrajowców wydano 18.

ad i/ Urząd Wojewódzki sprawował nadzór nad zarobkowymi i społecznymi placówkami pośrednictwa pracy w II instancji.

Ścisłą ewidencję społecznych i zarobkowych biur pośrednictwa pracy i kontrolę ich działalności prowadzą Władze I. instancji. ad j/ Na zatrudnienie bezrobotnych pracowników umysłowych zużyto z sum budżetowych Ministerstwa Opieki Społecznej 4.908 zł z sum asygnowanych przez Fundusz Pracy 1.200 zł. Dzięki powyższym sumom znalazło zatrudnienie 10 osób z pośród bezrobotnych pracowników umysłowych.

ad k/ Podobnie jak w latach poprzednich dążył Urząd Wojewódzki do rozbudowy sieci domów ludowych na terenie Województwa. Uzyskano z Państw. Banku Rolnego subwencję w kwocie .:2.500 zł. którą rozdzielono na dokończenie budowy kilkunastu domów ludowych. Rozdziału subwencji dokonano w porozumieniu z Małopolskim Towarzystwem Rolniczym.

ad l/ Zorganizowane akcje społeczne we wrześniu 1935 r. przez Komitet Organizacyjny Kursów Pracy Społecznej Studium Pracy Społecznej we Lwowie rozwijało w dalszym ciągu swoją działalność pod nadzorem Ministerstwa Opieki Społecznej, Kuratorium O.S.L. i Urzędu Wojewódzkiego. Podobnie jak w pierwszym roku istnienia prowadzono 2 odrębne kursy, z których jeden przygotowywał kierowników i wychowawców zakładów opiekuńczych oraz pracowników na polu opieki nad dzieckiem, drugi pracowników oświatowych, instruktorów gospodarczych i bibliotekarzy.

Na częściowe pokrycie kosztów prowadzenia Studium asygnowało Ministerstwo Opieki Społecznej subsydium w kwocie 5.000 zł.

ad m/ Działalność Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy dotyczyła akcji zatrudnienia bezrobotnych głównie przez zatrudnianie poszukujących pracy na robotach publicznych. W roku sprawozdawczym wydano na ten cel z kredytów Funduszu Pracy 4.925.000 zł. w gotówce oraz 1.117.572 zł. jako kredyt materiałowy.

Zatrudnionych było 12.878 bezrobotnych. Wypłacanie zasiłków

z tytułu zabezpieczenia na wypadek bezrobocia Wojewódzkie Biuro uskuteczniało za pośrednictwem Instytucji Zastępczych. Czynności Instytucji Zastępczych spełniały Wydziały Powiatowe i Zarządy Miejskie miast wydzielonych z powiatowych związków samorządowych.

Z zasiłków ustawowych korzystało w roku 1936/37- 17.001 bezrobotnych i z tego tytułu wypłacono im ogółem kwotę zł. 1.491.399 .07 .-

Akcję Pomocy doraźnej Wojewódzkie Biuro Funduszu Pracy prowadziło przez Komitety lokalne Funduszu Pracy, oraz częściowo przez Stowarzyszenia i Organizacje Opiekuńcze. Ogółem na akcję pomocy doraźnej wydano zł. 679.628.05 zł.

Z akcji tej korzystało 50.668 osób. Wszyscy ubiegający się o pomoc doraźną bezrobotni poddawani byli szczegółowej kontroli i dopiero w zależności od jej wyników pomoc ta była im udzielana. Pomoc doraźna ze środków F.Pr. i Komitetów Lok. F.Pr. była prowadzona tylko do dnia 15 grudnia 1936 r. z którym to dniem akcją tą zajęły się komitety Zimowej Pomocy Bezrobotnym. Akcja Zimowej Pomocy Bezrobotnym , na terenie Województwa lwowskiego dysponowała ogółem sumą zł. 1.971.824.98.

Z tego wydatkowano : na pomoc dorosłym 1,530.195.02 zł.
na pomoc dzieciom : zł. 346.867.09, koszt akcji wyniósł kwotę 22.246.70, zł. remanent wynosi : 72.516.17 zł.

W okresie sprawozdawczym Wojewódzkie Biuro subwencjonowało 4 Towarzystwa ogródków działkowych : w Borysławiu, Drohobyczu, Lwowie i Przemyślu. Akcja Towarzystw Ogródków Działkowych spełnia całkowicie swe zadanie i przyczynia się w dużej mierze do częściowej poprawy bytu bezrobotnych działkowców. Na akcję kolonii i półkolonii letnich rozprowadzono pomiędzy komitety i towarzystwa opiekujące się dziećmi kwotę : 23.000 zł.

Poza gotówką udzielono pomocy w naturze t.j. cukrze i kawie. Z kolonii i półkolonii korzystało na 33.232 dzieci-6.161 dzieci rodziców bezrobotnych.

Na akcję kulturalno- oświatową wydano zł.4760. Kwotę tę rozdzielono pomiędzy instytucje i związki opiekujące się bezrobotnymi na akcję świetlicową, która była prowadzona na zasadach podobnych jak w roku ubiegłym. Poza gotówką, instytucje i związki prowadzące akcję świetlicową korzystały z pomocy w naturze. Z wydatkowanej na akcję kulturalno oświatową kwoty wypłacono zł. 1.500 . Powszechnemu Teatrowi Żołnierza we Lwowie tytułem subwencji, wzamian za którą otrzymano wolne bilety na przedstawienia dla bezrobotnych.

W dziedzinie przysposobienia zawodowego udzielono pomocy finansowej Instytutowi Przemysłowemu na przeprowadzenie kursu brukarskiego.

2/ W dziedzinie spraw ubezpieczeń społecznych, Urząd Wojewódzki załatwiał spory wynikające ze stosowania przepisów ustaw i rozporządzeń o ubezpieczeniu społecznem oraz ubezpieczeniu pracowników umysłowych jako władza orzekająca w I-szej instancji odwoławczej.

Poza tymi sprawami Urząd Wojewódzki załatwiał spory wynikłe ze stosowania rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dn. 12 lipca 1935 r. o ulgach w spłacie zaległości z tytułu ubezpieczeń społecznych, oraz odwołania od niezadowolonych jeszcze decyzji Z rządów Miejskich względnie Starostw Powiatowych wydanych w I-szej instancji na podstawie ustawy z dn. 19 maja 1920 r. o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby. Wreszcie Urząd Wojewódzki podobnie jak w latach poprzednich zryczałtował po myśli art. 16 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu zarobki robotników rolnych zarówno powiatów wschodnich jak i

zachodnich Województwa, które następnie po zatwierdzeniu ich przez Ministerstwo Opieki Społecznej zostały ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa lwowskiego w Nr. 13.

3/ W dziedzinie spraw inwalidów wojennych działalność Urzędu Wojewódzkiego obejmowała wykonywanie ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o zaopatrzeniu inwalidzkim w zakresie należącym do właściwości władz administracji ogólnej, przyznawanie ustawowych zasiłków dla inwalidów cywilnych, oraz wdów i sierót po nich, oraz opiekę nad uczestnikami powstań narodowych.

Sprawy związane z wykonywaniem ustawy o zaopatrzeniu inwalidzkim z dnia 17 marca 1932 r. były załatwiane w I-szej instancji przez referaty spraw inwalidzkich, czynne przy Starostwach powiatowych we Lwowie, Przemyśle i Rzeszowie. Czynne przy referatach spraw inwalidzkich - Inwalidzkie Komisje rewizyjno- lekarskie rozpatrzyły 2.473 spraw o przyznanie zaopatrzenia inwalidzkiego. Wspomniane komisje podały też rewizji 565 prawomocnych orzeczeń.

Ponadto Urząd Wojewódzki udzielał zezwolenia na skapitalizowanie rent inwalidzkich, względnie na udzielanie zaliczek na renty w porozumieniu z Izbą Skarbową w Krakowie, udzielał zapomóg doraźnych inwalidom i wdowom wojen. ze szczególnym uwzględnieniem tych inwalidów i wdów, którym zawieszono wypłatę renty, z dniem 31 marca 1934 r. prowadził Dom Inwalidów we Lwowie i decydował o przyjęciu Inwalidów do tegoż Domu Inwalidów oraz prowadził schronisko przejściowe dla inwalidów. Zapomóg doraźnych inwalidom i wdowom wojennym udzielono na łączną kwotę 49.680 zł.

W Domu Inwalidów we Lwowie, przebywało przeciętnie 59 inwalidów, którzy otrzymywali tam całkowite zaopatrzenie. Na utrzymanie ich wydatkowano 95.247 zł. Ponadto w Domu Inwa-

lidów przebywało 7 b. Legionistów niezdolnych do pracy.

W schronisku przejściowym dla Inwalidów przebywało 587 osób przez 719 dni, kosztem 521 zł. 10 gr.

Przy Urzędzie Wojewódzkim była czynna Inwalidzka Komisja Odwoławcza do rozpatrywania odwołań stron od orzeczeń, wydanych w I-szej Instancji. Komisja ta rozpatrzyła 1.429 odwołań i dokonała w 112 wypadkach rewizji dawnych prawomocnych orzeczeń inwalidzkich komisji odwoławczych.

Na wypłatę ustawowych zasiłków dla inwalidów cywilnych t.j. osób cywilnych poszkodowanych na zdrowiu wskutek bezpośredniego oddziaływania wydarzeń wojennych oraz wdów i sierót po nich, wydano 48.950 zł.

Na zapomogi doraźne dla uczestników powstania narodowego 1863/4 i ich rodzin wydano 5.644 zł.--

-o-o-o-o-o-o-o-o-

I. Sprawy komunikacyjno- budowlane.

1/ a/ Administracja dróg państwowych, wojewódzkich i powiatowych, poruczona była w I-instynceji powiatowym związkom komunalnym, które za pośrednictwem 26 Powiatowych Zarządów Drogowych zarządzają tymi drogami, jak również nadzorują drogi gminne.

Kierownikami Powiatowych Zarządów Drogowych byli zasadniczo inżynierowie na etacie Skarbu Państwa, podlegli służbowo właściwemu Wydziałowi Powiatowemu.

W miarę potrzeby, czasowo kreowano specjalne kierownictwa budowy dróg, względnie mostów, dla większych robót wymagających stałego nadzoru technicznego.

W okresie sprawozdawczym były 4 kierownictwa budowy. Ilość służby drogowej podlegała kierownikom Powiatowych Zarządów Drogowych wynosiła z końcem okresu sprawozdawczego : nadzor-

ców drogowych na etacie państwowym 21, w tym 3 sekretarzy technicznych pełniących funkcje nadzorców, nadzorców drogowych na etacie samorządowym 61, w tym 10 techników drogowych pełniących funkcje nadzorców, droźników państwowych 307, droźników powiatowych 402.

Zaznaczyć trzeba, że na ogół warunki gospodarki drogowej w Województwie nie należą do pomyślnych. Składa się na to : duży stosunkowo ruch kołowy, duża ilość dróg tłuczniowych, zbudowanych ze słabego kamienia i nieczem nie wzmocniona, oraz brak doborowych materiałów kamiennych, a nawet zupełny brak kamienia na niektórych częściach Województwa.

W tych warunkach utrzymanie dróg w dobrym stanie wymaga większych kosztów, niż w innych Województwach.

b/ Zapoczątkowana w r. 1934/35 naprawa dróg państwowych realizowana była w dalszym ciągu w r. 1936 /37.

Na konserwację i naprawę 2350 km. dróg państwowych i przez Państwo utrzymywanych oraz na budowę ulepszonych nawierzchni na odcinkach pod Lwowem w kierunku na Kulików i pod Drohobyczem, w kierunku na Stryj wydatkowano / bez budowy mostów/ 3,205.928 zł. czyli na 1 km. około 1.365 zł. co w porównaniu z rokiem ubiegłym stanowi zmniejszenie dotacji o przeszło 50 %.

Z ogólnej sumy wydatków przypada na : Państwowy Fundusz Drogowy 1.916.082 zł. na Fundusz Pracy 880.762 zł. Państwową Pożyczkę Inwestycyjną : kredyt pozostały z roku 1935/36- 23.561 zł. na inne kredyty z dyspozycji Min. Komunikacji 7.680 zł, na fundusze samorządowe 281.097 zł. na świadczenia w naturze 48.988 zł. na różne 47.758 zł., ogółem 3.205.928 zł. Ponadto wydatkowano w roku sprawozdawczym na budowę większych mostów kwotę 182.865 zł. z której to kwoty przypada na : Państwowy Fundusz Drogowy 122.902 zł. Fundusz ^{Pracy}/: 59.361 zł. Pożyczkę Inwestycyjną 602 zł.

Ogółem wydatkowane na naprawę dróg, budowę ulepszonych nawierzchni, oraz budowę większych mostów 3,388,793 zł.

Z kwoty tej wydano : na niższą służbę drogową około 400.000 zł. na materiały do utrzymania i przebudowy 1.195.000, zł. na drobne naprawy jezdni oraz uporządkowanie poboczy około 430.000 zł. na pogrubienie jezdni / odnowę / około 516.000 zł, na wykonanie nawierzchni ulepszonych około 235.000 zł. na resztę około 430.000 zł. na naprawę i przebudowę przepustów, mostów kupno i naprawę maszyn i narzędzi drog. znaki drogowe, ostrzegawcze, poręcze, słupki, naprawę domków drogow. zadrzewienie dróg i.t.p. razem: 3,206.000 zł. na budowę większych mostów około 183.000 zł. ogółem około 3,389.000 zł.

c/ Na konserwację i naprawę 3.770 km. dróg powiatowych bitych i gruntowych wydatkowane / bez budowy większych mostów / 2,075.913 zł. czyli średnio na 1 km. około 550 zł. Na ukończenie budowy mostu na Sanie w Kuryłowie 13.794 zł.- razem 2,089.707 zł. Z ogólnej sumy wydatków na konserwację i naprawę dróg przypada na : fundusze samorządowe : 1,834.339 zł. fundusz Pracy 139.181 zł. na świadczenia w naturze za zaległe podatki 54.228 zł. za produkty żywnościowe 13.301 zł. " różne " 34.864 zł.

Na budowę mostu na Sanie w Kuryłowie fundusze samorządowe - 13.794 zł.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 4 szczegółowe inspekcje agend Powiatowych Zarządów Drogowych, oraz szereg wyjazdów w sprawach drogowych i mostowych.

d/Konserwację i budowę dróg gminnych, podobnie jak w latach ubiegłych uskutecznił szarwarkiem, przy pomocy subwencji Wydziałów Powiatowych.

e/ W roku 1937/38 fundusze na naprawę dróg z kredytu Państwowego Funduszu Drogowego wynoszą około 2,575.000 zł. Ogólna kwota

kredytów z dotacjami z Funduszu Pracy świadczeniami różnego rodzaju nieco przekroczy 3,000.000 zł. zatem równa jest prawie kredytom z roku sprawozdawczego. Poza nieodzowną konserwacją wymienić należy z ważniejszych robót, które są w toku : przebudowa drogi państwowej Nr. 9 pod Lwowem na długości 5 km. na nawierzchnię kostkową, przebudowa drogi państw. Nr. 9/9 pod Drohobyczem na długości 1.0 km. na nawierzchnię kostkową, kontynuowanie prac w miarę posiadanych kredytów przy remoncie kapitalnym dróg, Lwów- Stryj, Lwów- Gródek Jag. -mościska - Przemyśl, Lwów- Bóbrka- Strzeliska , Lwów- Kamionka Strumiłowa, Lwów- Janów- Jaworów- Jarosław, Żółkiew Mosty Wielkie , trakt sandomierski na odcinku Jarosław- Radymno, oraz budowę mostu na Osławie w Zagórzu, przebudowę mostu na Barze w Liszni, a ponadto przewidziane na rok budżetowy 1937/38 wzmocnienie mostu na Sanie w Przemyśle, na które to roboty przewidziany jest kredyt w łącznej wysokości 250.000 zł.

Wydatki na drogi powiatowe w r. 1937/38 będą mniej więcej w wysokości roku sprawozdawczego i poza budową odcinka drogi Opólsko- Waręż w powiecie sokalskim, ograniczają się zasadniczo do konserwacji.

Odnosnie robót przy budowie większych mostów przewidziane jest wzmocnienie filara Nr. III mostu na Sanie, w Kuryłówce, które w roku sprawozdawczym nie zostało przez Ministerstwo Komunikacji zatwierdzone.

- 2/ W stosunku do roku budżetowego 1935/36 nastąpił dalszy wzrost wpływów Państw. Funduszu Drogowego, o kwotę 453.573. 80 zł. pomimo wprowadzenia znacznych umorzeń i ulg w opłatach na P.F.D a w szczególności : Umorzenia właścicielom autodorożek zaległości z lat 1931/32/33, umorzenie właścicielom pojazdów prywatnych zaległości z lat 1931/32/33, o ile do dnia 1/X 1936

wpłacą 50 % wymiarów za zapodany okres czasu.

Obniżenie opłaty właścicielom autodorożek za czas od 1.VIII 1936 do 31/ III. 1937 z kwoty 15 zł. na 10 zł. od 100 kg.

wagi pojazdu w stosunku rocznym, Zwolnienie od opłat właścicieli autodorożek za czas od 1/8 1936 do 31/3 1937 o ile w dniu 1 sierpnia 1936 r. nie posiadali zaległości, wreszcie obniżenie stawki opłaty od olejów mineralnych.-

Za okres sprawozdawczy stan wymiarów i wpływów P.F. D. przedstawia się następująco : zaległość początkowa w dniu 1/4 1936 wynosiła 878.941 zł. 14 gr. wymierzona ogółem w r. sprawozdawczym : 5,906.789 zł.63 gr. umorzono 389.711.34 zł. uiszczono 5.761.580 zł. 86 gr. zaległość końcowa z dnia 31/3 1937 631.037 zł. 21 gr.

Zwiększenie wpływów w okresie sprawozdawczym nastąpiło głównie z tytułu opłat od materiałów pędnych, tudzież z tyt. opłat manipulacyjnych, grzywien za przekroczenia przepisów drogowych oraz udziału w kosztach utrzymania dróg państwowych.

Powodem tej zwyczajki jest wzmożony ruch pojazdów mechanicznych co jest następstwem obniżki opłat i umorzeń zaległości P.F.D. wymienionych oraz znaczna poprawa stanu dróg. Zwiększenie się zatem wpływów jest dowodem, że polityka gospodarcza P.F.D. weszła na właściwe tory.-

Ewidencję powyższych wpływów t.j. wymiar i ściąganie opłat uskutecznia Urząd Wojewódzki we własnym zarządzie.

Kontrolę ruchu sprawowało 2 kontrolerów ruchu, przez miesięczny dwurazowy objazd wszystkich dróg, położonych na terenie Województwa, oraz zorganizowana służba drogowa na powierzonych nadzorowi odcinkach dróg. Zarządzenia jednak powyższe, nie dały dotychczas należytego rezultatu, wobec czego Urząd Wojewódzki przy współudziale Kuratorium Okręgu Szkolnego,

Ligi Drogowej i M.Łop. Klubu Automobilowego, przystąpił do akcji propagandowej, przez urządzenie odczytów i wykładów, oraz wydanie broszury pouczającej w sposób łatwy o przepisach ruchu na drogach publicznych.

Kontrolerzy ruchu ścignęli dowodów rejestr. z powodu nie wyrównania należności na PFD. 318 szt. oraz z powodu złego stanu pojazdów wycofano z ruchu 74 pojazdów. Uskuteczniiono doniesień karnych z powodu przekroczenia przepisów o porządku na drogach publ. 852 szt.

3/Oдноśnie do spraw samochodowych : zarejestrowano w roku sprawozdawczym nowych pojazdów : autobusów 12, samochodów osobowych 125, ciężarowych 20, samochodów specjalnych 2, motocykli soli 23, motocykli z wózkim 8,- razem 190. W tym pojazdów produkcji krajowej 82, - innych marek 108.

W porównaniu z okresem sprawozdawczym 1935/36 okazuje się , że ilość pojazdów mechanicznych zarejestrowanych w ciągu roku budżet. 1936/37 wzrosła o 11 % co jest między innymi następstwem dekretu o ulgach podatkowych dla nabywców pojazdów mechanicznych. Czynności związane z przeprowadzeniem egzaminów na kierowców pojazdów mechanicznych, przekazano Automobilklubowi Polski w Warszawie, który przez tut. M.Łop. Klub Automob. przeprowadził w okresie sprawozdawczym 1291 egzaminów na kierowców samochodowych. Z ilości tej przypada : na zarobkowe pozwolenia 183, amatorskie / zielone / 418, oraz 690 egzaminów bezpłatnych, posterunkowych ze Szkoły w Mostach Wielkich. Pozwoleń szoferskich do dnia 1. kwietnia 1937 wydano ogółem 13.717.

W dziale tym nadmienić wreszcie wypada wykonywanie specjalnego nadzoru nad zarobkowym przewozem towarów i osób pojazdami mechanicznymi. Czynnych koncesji na taki przewóz było w okresie sprawozdawczym osobowych 20, z czego nowych wydanych w tym okre-

sie 2, zaś towarowych 6.

4/W dziale wodno- komunikacyjnym, wobec szczupłych kredytów budowlanych, musiano roboty ograniczyć do najkonieczniejszych a to do konserwacyjnych dla ochrony dawniej wykonanych budowli przed zniszczeniem oraz tych nowych robót, które okazały się niezbędne dla ochrony zagrożonych dróg, osiedli domostw i zrywanych urodzajnych gruntów nadbrzeżnych.

W szczególności wykonane zostały następujące roboty regulacyjne a/ na rzekach żeglownych / San od km. 24.5 do 235.0 i Bug od km. 634.0- 686.0 /, roboty nowe : wykopów ziemnych 9.000.20 m³ faszynowych budowli regul. 2.866.50 mb. narzutów kamiennych 1.240.00 mb. o kub. 2.458.5 m³ obsadzenie odsypisk 12.41 ha ,roboty konserwacyjne : faszynowych budowli regul. 2.181.30 mb. narzutów kamiennych 1.413.00 mb. o kub.1977.00 m³ uzupełnienie obsadzonych odsypisk sadzonkami na obszarze 17.80 ha Ogółem koszt wykonania robót na rzekach żeglownych wyniósł : 218.722 zł.85 gr. b/ na rzekach spławnych / San od km.235.0 301.0 Wisłok od km. 0.0- 116.0, Tanew od km. 0.0.-68.0, Bug od km.686.0-758.155 / roboty nowe : wykopów ziemnych 13.220.00 m³ faszynowych budowli regul. 2.603.50 mb. 027.ha obsadzenia szutrowisk, roboty konserwacyjne : 1.491.00 mb. faszynowych budowli regul. 2.363.00 mb. narzutów kamiennych o kub.3.588.10 m³ uzupełnienie obsadzonych szutrowisk sadzonkami na obszarze 2.30 ha. Rzeczywista wartość wykonania robót na rzekach spławnych wynosi : 93.551 zł. 88 gr. c/ na rzekach niespławnych i potokach górskich / Wisłoka górna od km.104.0-152.0, Ropa od km. 0.52- Jasiółka od km.0-46, Wiar od km. 0-59, Wyrwa od km. 0-23, Olszanica, Drohobyczka, Dylągówka, Skopów / roboty nowe : wykopów ziemnych 1.385.90 m³ , budowli faszynowych 3.991.00 mb. materaców faszyn. 274.10 m³ obsadzenie szutrowisk

310 ha, wykonano dwie zapory kamienne, jedną na Olszance, drugą na pot. Skopów, roboty konserwacyjne : 763.00 mb. budowli faszynowych, oczyszczono koryto Drohobyczki na długości 4 km. zaś brzegi Dylągówki na długości 2 km.

Koszt wykonania robót na rzekach niespławnych i potokach górskich wyniósł : 68.501. 09 zł. Ponadto zaznaczyć należy, że w roku sprawozdawczym przeprowadzono szereg kolaudacji robót regulacyjnych, wykonanych w poprzednich latach. W zakresie studiów i pomiarów rzecznych zbadano w terenie ścieków o powierzchni około 1500 km², prowadzono codziennie obserwacje na 3-ch stacjach dla badania namoku rzecznoego na Sanie.

W przyszłości zamierzonym jest kontynuowanie w miarę do dyspozycji stojących kredytów, najkonieczniejszych robót regulacyjnych tak nowych jak i konserwacyjnych, celem zabezpieczenia przed zniszczeniem dróg komunikacyjnych, osiedli, urodzajnych gruntów nadbrzeżnych a w szczególności ożywienie ruchu żeglownego jakoteż spławu na rzekach żeglownych i spławnych, ze ~~s~~szczególnem uwzględnieniem robót regulacyjnych w tworzonym rejonie przemysłowym przy ujściu Sanu do Wisły.

5/W dziale spraw budowlanych a/ jednym z najważniejszych zadań było opracowanie ogólnego programu budowlanego dla potrzeb budowlanych wszystkich Ministerstw resortowych, ujętych preliminarzem budżetu budowlanego na rok 1937/38.

Potrzebne na ten cel kredyty obliczone na podstawie ówczesnych cen rynkowych wynoszą na nowe budowle i dokończenie budów już rozpoczętych 12,330.954 zł. na kapitalne remonty i roboty konserwacyjne 2,792.440 zł. Realizacja powyższego programu następuje w miarę przyznawanych kredytów.-

W okresie sprawozdawczym w granicach przekazanych kredytów przez Ministerstwa resortowe przeprowadzano przetargi na wyko-

nanie robót budowlanych i instalacyjnych w gmachach państwowych zawierano umowy z przedsiębiorcami, sprawowano nadzór i kontrolę wykonywanych robót, zaś po ukończeniu robót przeprowadzano kolaudacje tychże.

W szczególności z kredytów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z budżetu Dz. 2 §. 9 wykonano : większe roboty remontowe i konserwacyjne w gmachach Urzędu Wojewódzkiego i Starostw kosztem 58.934 zł. zaś z budżetu Dz. 3 §.10 wykonano : wymianę stropów w pałacu Województwa kosztem 12. 000 zł. oraz przeprowadzono szereg remontów lokali mieszkaniowych i budynków nieprzekazanych w związku z Zarządem gmachów państwowych kosztem 50.308 zł.

Z kredytów Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia publ. kontynuowano dalszą wymianę stropów drewnianych na żelbetowe w głównym gmachu Politechniki lwowskiej wraz z całkowitą rekonstrukcją Auli kosztem 110.000 zł. Przeprowadzono zmianę pokrycia dachowego wraz z robotami budowlanymi i instalacyjnymi w kompleksie budynków Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie przy ul. Marszałkowskiej kosztem 59.650 zł. W gmachu Biblioteki Politechniki lwowskiej przeprowadzono dalsze roboty kosztem 15.232 zł. Przeprowadzono roboty remontowe w budynkach Akademii Medycyny Weterynaryjnej kosztem 13.440 zł. Wykonano generalny remont całego gmachu t.zw. " Wallachówki" przy ul. Karmelickiej na cele Kuratorium Okręgu Szkolnego lwowskiego kosztem 70.000 zł. Przeprowadzono remonty w szkołach średnich / Gimnazja/ na terenie m. Lwowa kosztem 20.275 zł. oraz wykonano roboty remontowe w szkołach średnich na terenie całego Województwa kosztem 10.000 zł. Z kredytów Ministerstwa Sprawiedliwości wykonano remonty : gmachu Sądu Apelacyjnego we Lwowie kosztem 5.000 zł. gmachu Sądu Grodzkiego w Szczercu kosztem 3.000 zł. oraz wykonano mniejsze roboty remontowe w budynkach sądowych na terenie ca-

tego Województwa kosztem 10.000 zł.

Z kredytów Ministerstwa Skarbu : kontynuowano dalsze roboty budowlane w koszarach Centralnej Szkoły Straży Granicznej w Rawie Ruskiej kosztem 10.000 zł. oraz przeprowadzono większy remont budynku Izby Skarbowej we Lwowie przy ul. św. Ducha kosztem 21.071 zł.

Z uwagi na konieczność przeprowadzenia remontów ratowniczych w gmachach państwowych oraz potrzebę kontynuowania rozpoczętych budowli przewiduje się wykonanie w najbliższym sezonie budowlanym szeregu większych robót remontowych.

Z nowych budowli kontynuować się będzie budowę gmachu sądowego w Przemyśle, rozpocznie się budowę kompleksu gmachów Wydziału Mechanicznego Politechniki Lwowskiej we Lwowie, oraz budowę skrzydła dla Liceum Kuratorium Okręgu Szkolnego we Lwowie przy ul. Dwernickiego.

Ogólne koszty administracji budynków państwowych, których ilość jest 462 -wynosiły w okresie sprawozdawczym 63.778 zł. W dziale tym prowadzoną też jest szczegółowa inwentaryzacja nieruchomości państwowych.

b/ W wykonaniu prawa budowlanego / art. 384 / rozpatrzono w okresie sprawozdawczym 254 projektów budynków użyteczności publicznej.

Komisje Egzaminacyjne powołane na zasadzie postanowień rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 17. lipca 1930 r. / Dz. U. R.P. Nr. 53 poz. 452/ przy Urzędzie Wojewódzkim lwowskim dla osób zamieszkałych na obszarze województw: lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i wołyńskiego odnośnie egzaminów przewidzianych w art. 361, 362, 363 i 364 pkt. 1 i 2, oraz dla osób zamieszkałych na obszarze Województwa krakowskiego odnośnie egzaminów przewidzianych w art. 361, 362, i 363 rozpo-

rzządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. lutego 1928 r o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli / Dz. U.R. P.Nr.23 poz. 202/ przeprowadziły : w terminie wiosennym 1936 r. egzamina z 26 kandydatami w terminie jesiennym 1936 r. egzamina z 18. kandydatami. Na podstawie tych egzaminów Ministerstwo Spraw Wewnętrznych udzieliło uprawnień do kierowania robotami budowlanymi i do sporządzania projektów / planów/ robót budowlanych, 33 kandydatom,

c/ Organizacja pomiarów i planów zabudowania miast na terenie Województwa w związku z utworzeniem w bieżącym roku Komisji Regionalnego Planu Zabudowania Okręgu lwowskiego mogła się rozwijać intensywniej jak w ubiegłych latach. Na poprawę ogólnego stanu wpływa również subwencjonowanie samorządów w formie pożyczek przeznaczonych specjalnie i wyłącznie na pomiary i plany zabudowania.

Przydzieloną ogólną kwotę 90.000 zł. rozdzielono : Lwów 25.000, Przemyśl 15.000 zł. Rzeszów 15.000, Jarosławów 5.000, Sanok 10.000, Borysław 10.000, Przeworsk 10.000 zł.

Niezależnie od powyższej kwoty Urząd Wojewódzki czyni starania w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych o uzyskanie dodatkowych kredytów na pomiary i plany zabudowania dla 5-ciu miast województwa lwowskiego położonych w uprzemysłowionym "Okręgu centralnym".

Ponadto Urząd Wojewódzki jako jeden z najpilniejszych postulatów traktuje sprawę pomiarów i planów zabudowania dla gmin podmiejskich pod Lwowem.

W referacie pomiarowym opiniowano umowy zawierane przez związki samorządowe o pomiary z mierniczymi przysięgłymi, a w szczególności o odgraniczenia gruntów gminnych, i przeprowadzano kontrolę tych prac wykonywanych również dla celów

państwowych. Prowadzono ewidencję znaków pomiarowych założonych dla pomiaru Państwa, wydano zarządzenia w sprawie ich ochrony i utrzymania w należyty m stanie. Utrzymywano w ewidencji znaki niwelacyjne państwowe i samorządowe i wydawano zarządzenia dla ich ochrony. Prowadzono ewidencję znaków granicznych Państwa granicy Polsko- Czechosłowackiej na terenie powiatów krośnieńskiego, sanockiego, leskiego i turczańskiego, naprawiano ich uszkodzenia, odnawiano lakierowanie kamieni granicznych i ich onumerowanie oraz kontrolowano odpowiednie zużycie asygnowanych na te cele kredytów. Wydano 6 dekretów na mierniczych przysięgłych utrzymywano rejestr mierniczych przysięgłych i ich praktykantów wraz z ewidencją zmian ich siedzib. Wykonano kontrolę biur i czynności zawodowych 3 mierniczych przysięgłych oraz przeprowadzono 9 dochodzeń przeciw mierniczym przysięgłym za nieprawidłowe wykonywanie przez nich zawodowych czynności i wydano orzeczenia karne.

Pilnowano sprawy hipotek nieruchomości państwowych w ogólności a szczególnie w wypadkach rekonstrukcji względnie zakładanie nowych ksiąg gruntowych, zniszczonych w czasie wojny.

d/ Działalność Urzędu Wojewódzkiego w dziale techniczno-sanitarnym obejmowała ogólny nadzór techniczny i administrację jakoteż inspekcje lokalne nad robotami przy budowie i utrzymaniu urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, prace przy układaniu odnośnych przepisów miejscowych i taryf, prowadzenie ewidencji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, oraz udział w pracach Międzywojewódzkiego Komitetu w sprawie akcji przeciw zanieczyszczaniu rzek, jakoteż w komisjach wodociągowych.

Z najważniejszych zamierzeń na przyszłość wymienić tu wypada spowodowanie jakoteż pomoc techniczną i administr. w przeprowadzaniu następujących robót przez odnośne czynniki.

Wykonanie wodociągów użyteczności publicznej w Borysławiu, założenie sieci kanalizacyjnej w Państwowym Zakładzie Umysłowo chorych w Kulparkowie z nawiązaniem do kanalizacji miejskiej, wykonanie przez Gminę m. Lwowa oczyszczalni wód kanałowych przy ujściu ich do rzeki Pełtwi oraz wykonanie kanalizacji publicznej, wodociągów i kanalizacji miasta Jarosławia.

e/ W dziale grobownictwa przeprowadzono szereg komasacji i remontów cmentarzy wojennych.

f/ Nad działalnością komitetów rozbudowy miast właściwa władza rządowa sprawowała nadzór przez swoich delegatów.

Kredyty udzielone na tę akcję z B. P.K. wynosiły w r. 1936 2,791.680 zł.

g/ W dziedzinie opieki nad zabytkami sztuki i kultury wymienić należy następujące ważniejsze roboty, względnie interwencje: podjęto gruntowną restaurację zniszczonych fasad zewnętrznych okazałego kościoła parafialnego z XVII wieku w Warężu oraz zabezpieczono uszkodzony dach b. Pałacu Potockich w Krystynopolu z XVIII wieku. Wyprawiono wnętrze cennej synagogi z XVI wieku w Przemyśle, zachowaniem pierwotnej dekoracji sklepień i zakwalifikowano do wykonania odpowiedni projekt polichromii ścian. Przystąpiono do opracowywania szczegółowego projektu odbudowy reszty zabytkowych sal na I. piętrze zamku Żółkiewskich i Sobieskich w Żółkwi, jakoteż regulacji jego otoczenia i przylogłogo rynku. Zatwierdzono projekt konserwacji synagogi w Krakowcu z końca XVIII wieku. Pod nadzorem konserwatora sporządzono plany nadbudowy niedokończzonej wieży b. kościoła PP. Klasysek we Lwowie, przeznaczonego na kościół Garnizonowy i odnowiono szereg starych kamienie mieszczkańskich znajdujących się w Środmieściu. Dalsze prace w tym dziale polegały na inicjowaniu opanowywaniu i zatwierdzaniu projektów konserwacji zabytków i wyjednywaniu

subwencji na cele tych konserwacji.-

Wiele zabiegów i starań pochłoneży m. i. zagadnienia związane z ochroną niszczących szybko zabytków budownictwa drzewnego.

Interwencja Urzędu Wojewódzkiego dotyczyła też ochrony dawnych aktów. Zannotować tu wreszcie wypada wydanie 26 opinii w sprawie budowy monumentalnych budowli i pomników.-

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

II. ADMINISTRACJA NIEZESPOLONA.

.....

A. Administracja szkolna.

1/ Szkół powszechnych na terenie Województwa lwowskiego w okresie budżetowym 1936/37 było czynnych 2.469 publicznych, 78 prywatnych i 5 specjalnych. W tym czasie zorganizowano 29 publicznych szkół powszechnych, likwidując w ten sposób tereny bezszkolne.

Liczba dzieci w wieku szkolnym uczęszczających :

do publicznych szkół powszechnych wynosiła 405.501,

do prywatnych szkół powszechnych 5.378

do szkół innego typu 3.523

uczyło się w domu 657.

Oprócz tego do specjalnych szkół powszechnych uczęszczało dzieci 441.

Stan dzieci w publicznych szkołach powszechnych pod względem wyznania, przedstawiał się następująco :

194.789 rzymsko- katolickiego obrządku,

170.869 grecko - katolickiego obrządku,

38.545 wyznania mojżeszowego,

1.298 innego wyznania.

Liczba przydzielonych etatów nauczycielskich dla publicznych szkół powszechnych w Województwie lwowskim wynosiła

w roku szkolnym 1935 / 36 6.640.-

Liczba zaś takich etatów w roku szkolnym

1936/37 wynosiła 6.772, czyli

wzrosła w stosunku do roku 1935 /36 o 132 etaty.-

W okresie budżetowym 1935/36 na terenie Województwa lwowskiego wzniesiono obiektów szkolnych :

Inspektorat	Ilość obiektów	Ilość wykonanych sal
Gródek Jagiell.	1	9
Krosno	2	6
Lwów- powiat	2	13
Nisko	4	19
Przemyśl	6	20
Rawa Ruska	3	15
Rzeszów	2	9
Sambor	2	10
Sanok	13	32
Turka	2	8

Samorządy powiatowe i gminne w tym roku wykazują żywszą jak w roku ubiegłym aktywność w akcji budowy publicznych szkół powszechnych. Należy to przypisać pomocy Skarbu Państwa, w formie dostarczania samorządom gminnym na budowę szkół materiału budulcowego na warunkach ulgowych i po znacznie niższych cenach jak i nie mniej Towarzystwu Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych, które udzieliło tym samorządom pomocy.-

Akcja w udzielaniu pomocy w kształceniu wybitnie zdolnym uczniom dzieci rolników przez uchwalanie przez samorządy gminne i powiatowe odpowiednich stypendiów, w tym roku dosyć pomysłnie się rozwija.-

2/ Gimnazjów państwowych istniało w r. 1936/37 na terenie Województwa typu human. 12 klasycz. i 6 matemat. przyrodniczego. Gimnazja te, przechodząc dalsze stadium likwidacji posiadały

w r. sprawozdawczym tylko 7-me i 8-me klasy. Rozwijające się " od dołu " w miejsce likwidowanych klas gimnazja ogólnokształcące nowego ustroju osiągnęły w tym roku końcową fazę rozwoju przez powstanie przy nich klas IV-tych. Gimnazjów męskich było 24, koeduk. 12, żeńsk. tylko 1 we Lwowie / Dwa powstające z seminariów we Lwowie i Przemyślu, gimnazja żeńskie istniały w r. sprawozdawczym jeszcze pod firmami macierzystych seminariów i dlatego nie są uwzględnione w tym dziale.

W r. 1937/38 stanowić będą one samodzielne gimnazja. Pod względem nauczania było w Województwie 34 polskich gimnazjów i 3 ruskie. / 2 we Lwowie 1 w Przemyślu /.

W gimnazjach państwowych było w r. 1936/37 14.211 dzieci, z tego 11.783 chłopców i 2.428 dziewcząt. Według wyznania było 9.850 rzym. kat. 2.161 gr. kat. 2038 mojżesz. i 162 innych wyznań. Gimnazjów prywatnych było w r. 1936/37 ogółem 44.

Prywatne gimnazja humanistyczne i klasyczne przekształca się na nowoustrojowe analogicznie do zakładów państwowych. Pełne prawa miało gimnazjów prywatnych 17, niepełne 17, bez praw było 10.

Do gimnazjów prywatnych uczęszczało w r. spraw. ogółem 10145 młodzieży, w czym było 2.395 chłopców i 7.750 dziewcząt, rzym. kat. 5294, gr. kat. 1624, mojżesz. 3032 i innych 195.

3/Seminariów państwowych w r. szk. 1936/37 istniało na terenie Województwa lwowskiego 10, 1 Wyższy Kurs Naucz. i 1 Seminarium ochroniarskie.

W r. sprawozdawczym tylko 2 seminaria nauczycielskie/ w Jaworowie i we Lwowie / miały jeszcze kursy V-te, w innych były czynne tylko szkoły ćwiczeń lub klasy gimnazjalne, powstające w miejsce likwidowanych kursów. Seminarja nauczycielskie były

w ostatniej fazie likwidacji.

Prywatne seminaria nauczycielskie przestały zupełnie istnieć z końcem r. szk. 1935/36 .

W r. sprawozdawczym były tylko 2 seminaria ochroniarskie.

Do klas gimnazjalnych przy państw. seminariach uczęszczało w r. sprawozdawczym 1936/37 568 dziewcząt na kursy seminarialne państwowe uczęszczało 64 młodzieży, do państw. seminarium ochroniarskiego 105 dziewcząt do dwu prywatnych seminariów ochroniarskich 169 dziewcząt.

- 4/ Szkół zawodowych handlowych czynnych było w okresie sprawozdawczym : państwowych 7 z 1330 uczniami, zaś prywatnych 17, z 4281 uczniami z czego 3 z językiem wykładowym ruskim.

Zawodowa szkoła żeńska państwowa czynna była 1 z 444 uczniami, zaś takich szkół prywatnych 12, z 1406 uczniami.

Szkół technicznych, rzemieślniczo- przemysłowych i mistrzowskich było razem państwowych 13, z 1433 uczniami, zaś prywatnych 3, z 457 uczniami. Szkół zawodowych doksztakających było czynnych : publicznych 53, z 10042 uczniami, zaś prywatnych 6, z 572 uczniami.

Szkół rolniczych i pokrewnych działało w okresie sprawozdawczym : państwowych 7, z 244 uczniami, publicznych samorządowych 2, z 63 uczniami, oraz prywatnych 4, z 151 uczniami.

- 5/ Prace Oświaty Pozaszkolnej na terenie Województwa prowadzone były przy wydatnej pomocy Nauczycielstwa i władz szkolnych działających za pośrednictwem Instruktorów O.P.

Stanowiska Instruktorów O.P. były obsadzone w 11 Obwodach Szkolnych / Rzeszów nie był obsadzony /.

Instruktorzy O.P. dokonali w okresie sprawozdawczym 1049 wyjazdów. Współpraca Instr. Obw. z Samorządem Powiatowym odby-

wała się na terenie Powiatowych Komisyj O.P. i przez bezpośredni kontakt z Starostami Powiatowymi. Jeśli chodzi o fundusze przeznaczone przez Samorząd na prace oświatowo-społeczne do dyspozycji Powiatowych Komisyj O.P. były one skromne, niewspółmierne często z możliwościami.

W budżetach Samorządu Powiatowego prelimitowano na O.P. na rok 1936/37 16.609.43 zł. w budżetach gmin- 7.857.87 zł. zrealizowano z Samorządu Powiatowego 16.901.16 zł. z budżetów gmin- 3.976. 53 zł. Aczkolwiek preliminarze budżetowe na rok 1937/38 zwiększyły sumy na O.P. / w Samorządach Powiatowych do 26.550 zł w gminnych 10.641 zł. - to jednak i te sumy są niewspółmiernie niskie do potrzeb oświatowych Województwa.

Celem uaktywnienia i szerszych warstw społeczeństwa w pracy oświatowej, zorganizowano szereg kursów dla pracowników oświatowych, w czym 19 kursów dla 782 osób z pośród młodzieży wiejskiej. Równolegle z pracą szkolenia pracowników i przodowników oświatowych, szła praca doskonalenia już czynnych pracowników przez organizowanie jedno lub kilkudniowych konferencji.

Pracę oświatową prowadzono przez urządzenie kursów wieczorowych O.P. pracę w świetlicach oraz przez udzielanie pomocy bibliotekom teatrom i chórom ludowym.

Kursy wieczorowe Oświaty Pozaszkolnej, prowadzone w roku bieżącym na terenie Województwa lwowskiego były dwójakiego rodzaju : 1/ kursy wieczorowe O.P. , 2/ kursy wieczorowe dla przedpoborowych analfabetów. Charakter kursów ad 1. nie odbiega od form stosowanych w latach poprzednich.

Jeśli chodzi o kursy ad 2. to akcją tą byli objęci przedpoborowi analfabeci rocznika 1915, 1916 i 1917. Naukę na tych kursach prowadzono jedynie i wyłącznie w języku polskim, co było

zrozumiałe ze względu na konieczność przyspasabiania słuchaczy do znajomości języka polskiego, jako języka rozkazodawstwa wojskowego.

Naukę prowadzili bezinteresownie prawie wyłącznie czynni nauczycieli szkół powszechnych. Odnośnie do tej akcji nie można prze-milczyć iż samorządy gminne nie zawsze stanęły na wysokości zadania, by odpowiednio zachęcić słuchaczy do brania udziału w kursach. Kursów było 630, w tym I stopnia -117, II stopnia - 273, III stopnia - 102, innych 30.

Dla analfabetów 86 zespołów I poziomu oraz 22 zespoły II poziomu słuchaczy ogółem 11.821, uczyło nauczycieli 1.110, przepracowano 58.230 godzin.

Pomoc Kuratorium O.S.L. wyraziła się w dostarczeniu bibliotek dla słuchaczy i prelegentów oraz przez opracowanie i wydanie wspólnie z TSL. ramowego programu pracy na N. U. L.

W mieście Lwowie przy współudziale Zarządu Miejskiego i Kuratorium O.S.L. zorganizowano 3 Uniwersytety Powszechne dla 236 słuchaczy. Akcja ta dała doskonałe rezultaty wychowawcze. Stan pracy oświatowej prowadzonej w świetlicach wzrasta stale. Dużą pomocą w pracy świetlic są " Programy Pracy" dla Referentów Wychowania Obywatelskiego Z.S. wydawane przez Komisję Wychowania Obywatelskiego VI Okr. Z. S. we Lwowie , jak również " Programy Pracy" wydawane przez Zarząd Główny T.S.L. / Sekcja Wschodnia/ we Lwowie.-

Udział przeszkolonych na kursach przodowników- coraz bardziej zaczyna się uwidaczniać w pracy świetlic. Organizowane w świetlicach wieczory regionalne, widowiska, inscenizacje, referaty, odczyty itp. przyczyniają się do tego, iż udział starszych w pracach świetlicowych jest coraz częstszy.

Ogółem świetlic w Województwie jest 2.272- z tego w lokalach nieszkolnych - 1793, w budynkach szkolnych- 479, według przynależności narodowej- polskich- 1619, ruskich 577, żydowskich 58, niemieckich i innych 18, według przynależności organizacyjnej :

Związku Strzeleckiego	.670,
T. S. L.	274,
Z.P. O. K.	72
Związek Młodej Wsi	129
" Wici "	68
Związek Młodz. Ludowej	93
" Młodz. Katolickiej	183
Proświty	228
innych	117
Kół b.wychowanków szkół powszechnych	38.

Akcja biblioteczna uległa w oparciu o T. S. L. znacznemu nasileniu. Bibliotek stałych było 1.139; w tym polskich / przeważnie T.S.L.-owych / 600, ruskich 489, żydowskich 43, niemieckich 7.

W dziale teatru ludowego i amatorskiego Kuratorium O.S.Lw. przyszło z pomocą przez : 1/ zaopatrzenie biblioteki O.P. w Inspektoratach Szkolnych w pewną ilość odpowiednich utworów scenicznych, 2/ zorganizowanie we Lwowie kursu dla reżyserów teatrów ludowych.

Zespoły teatralne w pracy swej posługują się czasopismem " Teatr Ludowy " oraz materiałami do inscenizacji, zamieszczanymi w " Programach Pracy " Z. S. i T. S. L.

Zespołom śpiewaczym przychodzi Kuratorium O.S.Lw z pomocą, dostarczając repertuaru pieśnianego. Zespołów teatralnych

w okresie sprawozdawczym było 983- / w tym większość zespołów ruskich / Chorów wielogłosowych było 301.

Na podstawie przedstawionego zestawienia należy stwierdzić, że praca oświatowo- społeczna na terenie Województwa lwowskiego jest żywa. Celem zatrzymania tego co się dało osiągnąć, rozbudowania dalszych wartości oświatowo- społecznych, jak przede wszystkim rozbudzenia środowisk jeszcze dla prac oświatowo- społecznych ospałych, zorganizowano w okresie sprawozdawczym w poszczególnych powiatach / 3-4 / punkty oświatowe, których zadaniem jest projektowanie prac kulturalno- oświatowych dla wszystkich Towarzystw i Organizacyj działających na terenie pktu oświatowego . / punkt oświatowy - gminie zbiorowej lub rejonowi konferencji nauczycielskiej /.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

B. Administracja Skarbowa.

....

1/ Uwagi ogólne : W działalności Izby Skarbowej i podległych jej Urzędów Skarbowych zaznaczył się w związku ze znowelizowaniem ustaw podatkowych oraz Ordynacji Podatkowej znaczny postęp.

Osiągnięto mianowicie w dziedzinie techniki i metod pracy, a przede wszystkim w sposobie ujęcia podstaw wymiarowych wszystkich podatków państwowych wyższą sprawność z korzyścią dla Skarbu Państwa i ku zadowoleniu płatników.-

Kategorycznym postulatem nowej Ordynacji Podatkowej jest oparcie podstaw wymiaru na materiale faktycznym.

Do osiągnięcia tego celu w praktyce służy współpraca płatników z władzą wymiarową. Współpraca ta stosowana jest w świetle Ordynacji Podatkowej w szerokim zakresie i znajduje wyraz w przed-

./.

stawianiu płatnikowi przez władzę zebranego materiału do oświadczenia się i usunięcia nasuwających się wątpliwości.-

Metody słuchania biegłych uległy w okresie sprawozdawczym znacznemu ulepszeniu, gdyż biegłych przesłuchuje się odnośnie dziedziny ich specjalizacji, oraz żąda się pisemnego uzasadnienia przedkładanych opinii.

Izba Skarbowa zarządziła, by Urzędy Skarbowe przed dokonaniem wymiarów podatków przesłuchiwały protokołarnie płatników, w celu zebrania przede wszystkim u nich danych odnośnie wysokości obrotu czy dochodu z poszczególnych źródeł.

Wszelkie podania, prośby i zażalenia płatników załatwia się w terminach jaknajkrótszych, co w szczególności dotyczy wszelkich próśb o ulgi podatkowe. Izba Skarbowa dokłada starań, by szkolenie podwładnego personelu odbywało się w sposób zadowolający interesom służby.

W tym celu urządzało się najmniej raz na miesiąc konferencję z danym personelem we wszystkich władzach i urzędach, podlegających kompetencji Izby Skarbowej.

Szczególne troską Ministerstwa Skarbu i Izby Skarbowej było szkolenie personelu zwłaszcza referentów wymiarowych, w dziedzinie księgowości. Izba Skarbowa już kilkakrotnie urządziła we własnym zakresie działania bezpłatne kursy księgowości dla urzędników, zaś w r. 1936 Ministerstwo Skarbu zorganizowało kurs księgowości przy współudziale sił nauczycielskich, zaangażowanych również z grona Wyższej Szkoły Handlu Zagranicznego we Lwowie. Uczestnicy, którzy nie złożyli po zakończeniu kursu egzaminu z wynikiem pomyślnym, powtórzą egzamin przed komisją ministerjalną w Warszawie. Szczupłe w stosunku do rozmiaru agend etaty osobowe uzupełniało się w miarę możliwości kandy-

datami i obsadzało się stanowiska kierownicze w administracji państwowej.

2/ W dziedzinie podatków bezpośrednich a/ zaznaczył się wzrost ilości świadectw I i II-giej kategorii handlowej. Jest to objaw dodatni w życiu gospodarczym.

Ubytek świadectw przemysłowych III-ciej kategorii handlowej o 683 wyrównany został częściowo wzrostem ilości świadectw IV-tej kategorii handlowej o 318 sztuk, na uwagę zasługuje wzrost ilości świadectw przemysłowych VIII-ej kategorii o 876 świadectw, co świadczy o wzroście zatrudnienia w zajęciach rzemieślniczych i rękodzielniczych.

Ogółem ilość wykupionych świadectw wzrosła w r. 1936 w porównaniu z r. 1935 o 695 świadectw. W okresie sprawozdawczym zwiększyła się też ilość zakatwionych podań o świadectwa przemysłowe ulgowe.

Wyniki akcji wymiarowej podatku przemysłowego za r. 1935 w porównaniu z r. 1934 przedstawiają się jak następuje :

P o d a t e k	rok po- datkow.	Ilość płat- ników/wy- miarów /	Suma podstawy wymiaru	Suma podat- ku	Przeciętne obciążenie pod.w zł.
Przemysł. od o- brotu na zas.	1935	40.096	553.245.565	15.800.519	145
ogólnych w formie ryczał- tu		16.591	--	1.258.161	74
na zas. ogólnych	1934	38.432	761.762.710	9.650.031	254
w formie ryczał- tu		20.635	---	1.672.475	79

Nadmienić należy przede wszystkim, że wyniki akcji wymiarowej państwowej podatku przemysłowego za r. 1935 na ogólnych zasadach nie są ostateczne, ponieważ większe urzędy skarbowe w okręgu nie zdołały jeszcze definitywnie ukończyć wymiarów,

zatem porównanie wyników akcji wymiarowej za wymienione lata nie dałoby należytego obrazu.

Również podnieść należy, że porównanie gotówkowych wyników akcji wymiarowej, wedle powyższego zestawienia nie obejmuje podatku scalonego.

Ilość przedsiębiorstw opodatkowanych zryczałtowanym podatkiem przemysłowym spadła w r. 1935 o 4. 044 pozycyj, zaś podatek o kwotę 414.514 zł. z powodu wyłączenia z ryczałtu pewnych kategorii przedsiębiorstw.

Wpływ tytułem podatku od uboju uległ w 1936 w stosunku do r. 1935 zwwyżce o 81.847 zł.

Maleje w okresie sprawozdawczym ilość sprzedawców i odsprzedawców energii elektrycznej w związku z tem ilość kontroli i kwota odnośnego podatku. W roku 1936 wpłynęło w sprawach skarbowych 26 skarg do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. W tymże czasie na ogólną ilość 11.738 odwołań od wymiaru podatku przemysłowego od obrotu załatwiono na podstawie art. 11 O.P. 2.640 odwołań, natomiast przez Komisję Odwoławczą 9.098 odwołań, wydano orzeczeń karnych z art. 178 O.P. 11.332 odwołań wniesiono 3.049, zaś spraw skierowano do Sądu 615.

Orzeczeń karnych z art. 185 O.P. wydano w tym czasie 2.753.

Ilość ogólna pozycyj sporządzonych informacji przez Urzędy Skarbowe we własnym zakresie działania, oraz otrzymanych z instytucyj i urzędów państw. jakoteż samorządowych w myśl art. 61 O.P. jak również z Biura Informacyjnego Izby Skarbowej, była w r. 1936 o 443. 552 poz. większa niż w roku ubiegłym.

b/ Przy analizie wyników wymiaru podatku dochodowego na rok 1936 w porównaniu z r. 1935 okazuje się według załączonego zestawienia, że ogólna ilość płatników 35.562 w r. 1935 uległa

zmniejszeniu do ilości 32.546, czyli opodatkowaniu podlegało mniej o 3. 016 płatników.

Fakt zmniejszenia ilości płatników w r. 1936 spowodowało wyłączenie z pod opodatkowania dochodu gospodarstw rolnych o obszarze nieprzekraczającym 15 ha, oraz dochodu najmniejszych przedsiębiorstw handlowych przemysłowych i rzemieślniczych.

W związku z tym zmalała również globalna kwota dochodu z sumy 138.000.000 na rok 1935 do sumy 126.000.000 na rok 1936.

Natomiast suma podatku podniosła się z kwoty 7.516.000 zł. za rok 1935 do sumy 7.797.000 zł. za rok 1936 t.j. o kwotę zł.281.000, z powodu podwyższonej znacznie skali podatkowej.

Na skutek wyeliminowania pewnej ilości płatników, z powodu obowiązku podatkowego i podwyższonej skali podatkowej przy wymiarze podatku na rok 1936, wzrosło również obciążenie 1 płatnika z kwoty 211 zł. 35 gr. do kwoty 239 zł. 50 gr. w roku 1936.

Wyników akcji wymiarowej za wymienione lata nie porównuje się, ponieważ akcja na r. 1936 dla niektórych większych płatników okręgu nie jest ukończona. Spadek w roku 1936 odwołań, dobitnie świadczy o lepszym opracowaniu wymiarów pod względem materialnym i formalnym. Podatek od kapitałów i rent w roku 1936 opłacało 303 płatników. Kwota podatku wpłaconego wynosiła 378.809 zł. W roku 1936 przeprowadzono 317 kontroli obliczeń podatku, w tym 27 z wynikiem pozytywnym.

Opłaty na rzecz Funduszu opłacało w roku 1936- 14.942 płatników, którzy wpłacili w tym czasie kwotę 252.043 zł. Przeprowadzono w roku sprawozdawczym 4. 842 kontroli prawidłowości obliczeń tych opłat. Wpływ podatku od uposażeń służbowych zwiększył się w okresie sprawozdawczym co spowodowane było obniżeniem minimum dochodu, podlegającego podatkowi, z kwoty 2.500 do 1.500 zł.

rocznie oraz rozbudową względnie podwyższeniem skali podatku dochodowego dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej 22. listopada 1935 Dz. U. Rz.P. Nr. 85 poz. 518.

c/ Wyniki akcji wymiarowej w podatkach realnych za rok 1936 podaje zamieszczona niżej tabela :

Podatek :	1 9 3 6 r o k			1 9 3 5 r o k		
	Ilość wymiarów	Suma podstaw wymiaru w tys.zł.	Suma podatku w tys.zł.	Ilość wymiarów	Suma podstaw wymiaru w tys.zł.	Suma podatku w tys. złotych.
od nieruch.	64.781	71.992	8.216	78.614	80.791	5.662
od lokali	248.162	4.512	4.547	156.893	71.513	6.733
gruntowy	1359.000	--	6.637	1.206.000	--	6.141

Ilość nieruchomości podlegających opodatkowaniu wynosiła w r. 1936- 64.781 wobec ilości 78. 614 w r. 1935.

Tak znaczną zniżkę ilości wymiaru należy tłumaczyć zwolnieniami przyznanymi z art. 2 dekretu Prezydenta Rzplitej, o podatku od nieruchomości / Dz. U. Rz. P. Nr. 14 ex 1936 /.

Wzrost sumy podatku od nieruchomości w r. 1936 ,która wynosiła 8.216.000 zł. do sumy z 1935 która wynosiła 5.662.000 zł. powstał wskutek zastosowania 8 i 12 % stawki, zamiast stosowanej w 1935 r. stawki dla wszystkich nieruchomości w wysokości 7 %.

Ilość lokali, która w r. 1935 wynosiła 156. 893, zwiększyła się w 1926 r. do 248. 162 do czego przyczyniły się : wygaśnięcie 10 letnich ulg w tym podatku, a w szczególności wskutek podziału więcej izbowych lokali na mniej izbowe / 1 i 2 izbowe / z 5 na 2 i 3 izbowe / z uwagi na zwolnienie mieszkań 1 i 2 izbowych od tego podatku lub zmniejszenie

./.

stawki 12 % na 8 %.

Ilość pozycji podatku gruntowego wynosząca w 1935 r.

1,206. 000 zwiększyła się w 1936 r. do ilości 1,359.000.

Wzrost ilości pozycji można tłumaczyć powstawaniem nowych gospodarstw rolnych tak w drodze parcelacji większych posiadłości ziemskich, jak również podziału ziemi przez drobnych rolników w drodze dokumentów prawnych.

Kwota podatku zwiększyła się nieco w 1936 r. do sumy 6.637.000 w stosunku do sumy z 1935 r. która wynosiła 6.141.00 zł. Zwyżka ta powstała prawdopodobnie na skutek corocznego przeprowadzania przez działy katastralne Urzędów Skarbowych reambulacji tych gmin, których arkusze posiadłości gruntowej były zniszczone w czasie wojny.

Odwołania wniesione przeciw wymiarom podatku od nieruchomości za 1935 rok oraz przeciw wymiarom podatku od lokali zostały już załatwione niemal wszystkie zaś odwołania takie wniesione w r. 1936 załatwione zostały prawie w 80 %.

Wpływy tytułem podatków bezpośrednich kształtowały się w latach budżetowych 1935/36 i 1936/37 następująco :

Lp.	Podatek	Wpływy w tysiącach zł. w sumach skarbowych		W porównaniu do rok budżet. 1935/36	
		1936/37	1935/36	Zwyżka +	zniżka
1.	gruntowy	6.060.8	5.679.0	28.5	-
2.	od nieruchom.	8.114.1	7.141.0	13.6	-
3.	przemysłowy a/świad.przem.	1.676.5	1.536.1	9.1	-
	b/pod.od obrotu	14.293.7	10.392.2	37.5	-
4.	dochodowy dz. I.	9.714.7	10.019.6	-	3.0

Lp.	Podatek	Wpływy w tysiącach zł. w sumach skarbowych		W porównaniu do roku budżet. 1935/36	
		w r.budżet. 1936/37	w r.budż. 1935/36	zwyżka +	zniżka
	dz.II od tantem	9.422.6	4.876.6	93.1	-
5.	nadzw.danina majątkowa	987.9	1.598.6	--	38.2
6.	podatek mająt- kowy	95.8	1.428.3	--	--
7.	inne łącznie z odsetkami kosz- tami egz.i dod. państw.	6.211.0	7.396,4	--	16.0
Ogółem :		56.577.1	49.069.8	15.3	--

U w a g a ! Powyższa tablica wykazuje dane cyfrowe na pod-
stawie rocznych zamknięć rachunkowych okresu budżet.1935/36
i 1936/37 bez uwzględnienia nadpłat, oraz bez podatku spe-
cjalnego od uposażeń, którego wpływ wynosił w r. 1936/37-
22.919.4 podczas gdy w r. 1935/36- 6.404.9 tys.

.

Z powyższego zestawienia wynika zwyżka wpływów w po-
datku gruntowym o 29.5 % podatku od nieruchomości o 30.6 %
w świadectwach przemysłowych o 9.1 % podatku przemysłowym
od obrotu o 37.5 % podatku dochodowym od uposażeń służbowych
o 93.1 %. Wzrost wpływów w podatku gruntowym spowodowany
został lepszą wypłacalnością rolnictwa w związku z poprawą
koniunktury gospodarczej, korzystaniem przez płatników, zwłasz-
cza z grupy większej własności ziemskiej, z generalnych ulg
podatkowych, przewidzianych w rozporządzeniu Ministra
Skarbu z 15. kwietnia 1935 r. tak, że płatnicy którzy wywią-
zywali się z bieżących płatności korzystali z pewnych bonifikat

Zwyżka wpływów tytułem należności za świadectwa przemysłowe wyjaśniona jest wzrostem ilości wykupionych świadectw w ostatnim roku kalendarzowym.

Zwyżka wpływów w podatku przemysłowym od obrotu wytłumaczona jest podwyższeniem stawek procentowych podatku przemysłowego od obrotu, które obowiązywały już przy wypłatach miesięcznych i kwartalnych zaliczek na podatek przemysłowy za rok 1936 r. Zwyżka wpływów podatku od uposażeń służbowych wynika, jak już nadmieniono przy omówieniu wyników akcji wymiarowej podatku dochodowego obniżeniem minimum egzystencji, oraz podwyższeniem skali podatku dochodowego.

Zniżka wpływów tytułem podatku majątkowego jest pozorna, ponieważ w ostatnich latach nie było nowego przypisu dawnego podatku majątkowego w księgach bierczych.

Nadmienić należy, że podatek dochodowy od uposażeń opłacany jest głównie przez prywatnych słuźbodawców, a urzędnicy pobierający wynagrodzenie z funduszy publicznych opłacają podatek specjalny, którego wpływy wyniosły w r. budżetowym 1936/37-22.919.400 zł. Porównanie sum wpływów łącznie z udziałami samorządowymi z sumami przypisów w poszczególnych podatkach bezpośrednich za okres 1936/37 przedstawia się następująco :

Lp.	Podatek :	Przypis w tys. szt. łącznie z udziałami samorz.	Wpływy w tys. zł. łącznie z udział. samorząd.	Stosunek % wpływów do przypisów:
1.	gruntowy	6.376.1	6.244.3	97.9 %
2.	od nieruchomości	8.795.1	8.114.1	92.2 %
3.	przemysłowy a/ świadectwa	2.055.3	1.676.5	81.6 %
.	b/od obrotu	11.773.2	18.257.9	155.1 %
4.	dochodowy a/ dz. I.	10.688.3	10.979.4	102.7 %

Lp.	Podatek :	Przypis w tys. szt. łącznie z udziałami mi samorząd.	Wpływy w tys. zł. łącznie z udział. samorz.	Stosunek % wpływów do przypisów:
	b/dz. II i od tantiem	10.324.6	10.150.6	98.3 %
5.	nadzwyczajna da- nina majątkowa	907.7	987.9	108.9 %
6.	podatek mająt- kowy	3.3	95.8	--
7/	inne /łącznie z od- setkami, kosztami egz. i dod. państw.	---	---	---

U w a g a ! dane dotyczą okresu budż. 1936/37.

.

Z powyższego wynika, że ogólny procent wpływów w stosunku do przypisu wynosił 105.9 %. Stosunek ten uważać należy na ogół jako korzystny, aczkolwiek stwierdzić należy, że w urządach skarbowych istnieją znaczne zaległości, pochodzące z przypisów z dawniejszych lat, znacznie przekraczające jednoroczny przypis podatków.

d/ Poborcy skarbowi załatwili w okresie sprawozdawczym

1.252.824 tytułów wykonawczych, przyczem urzędy skarbowe, oraz Izba Skarbowa dokładały usilnych starań w tym kierunku, by wyniki pracy poborców były jak najwydatniejsze pod względem jakościowym i ilościowym.

3/ W dziale podatków pośrednich porównanie roku sprawozdawczego z rokiem poprzednim wykazuje wzrost produkcji i wpływów podatkowych i tak : Produkcja wina zwiększyła się o 38.4 %, wpływy z tego tytułu wzrosły o 5.8 %.

Produkcja piwa wzrosła o 2 % a wpływy o 5.9 %. Produkcja cukru zwiększyła się o 16.6 %, wpływy o 21.8 %,

./.

Produkcja drożdży wzrosła o 6.4 %, wpływy o 15.9 %

" kwasu węglowego o 11.6 %, wpływy o 20.3 %.

Jedynie zaznaczył się nieznaczny spadek w produkcji olejów mineralnych, a mianowicie o 6.7 % w porównaniu z rokiem ubiegłym, a spadek wpływów o blisko 15 %.

Porównanie okresu sprawozdawczego z analogicznym okresem poprzednim wykazuje też wzrost konsumpcji artykułów monopolowych z wyjątkiem zapalek. W szczególności zaznacza się wzrost konsumpcji wyrobów Państw. Monopolu Spirytusowego.

Zwyżkę konsumpcji należy tłumaczyć prawie całkowitym obsadzeniem ustalonej sieci miejsc detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych, przez co konsument miał możliwość łatwego i dogodnego nabycia wyrobów monopolowych, jak również wzmożeniem siły nabywczej ludności wiejskiej, spowodowanej wzrostem cen artykułów spożywczych.

4/ Celem zapobiegania przestępstwom skarbowym Izba Skarbowa czuwała nad prawidłową i terminową wpłatą należnych podatków pośrednich względnie opłat monopolowych.

O ile chodzi o przedsiębiorstwa wytwórcze, podlegające kontroli skarbowej, zwracała Izba Skarbowa i podległe jej urzędy szczególną uwagę na należyte zabezpieczenie urzędowe, zapobiegające nadużyciom, oraz na należyte prowadzenie ksiąg produkcji i obrotu, przez częste wreszcie przeprowadzanie rewizyj w tych przedsiębiorstwach czuwała nad wykonaniem wszelkich zarządzeń w ramach obowiązujących ustaw i przepisów.

Również i przedsiębiorstwa handlowe były przedmiotem częstej kontroli, a głównym jej celem było zapobieganie nielegalnemu handlowi przedmiotów monopolowych.

Rodzaj i ilość wykrytych przestępstw skarbowych przedstawia się

następująco : Ilość wykrytych przestępstw skarbowych z porównaniem z rokiem poprzednim wykazuje spadek ilości przestępstw skarbowych. Do typowych przestępstw skarbowych spotykanych na terenie Izby Skarbowej należało wprowadzenie do obrotu soli nielegalnej produkcji, nielegalny obrót sacharyną, nielegalny wyrób i obrót nieopodatkowanymi zapalniczkami i kamykami zapalowymi, oraz nielegalne plantacje tytoniu i obrót surowcem tytoniowym. O ile chodzi o potajemny wyrób spirytusu, to trudnili się nim domowym sposobem wieśniacy , szczególnie w okresie świąt i wesel. Wszystkie przestępstwa skarbowe zwalczała Izba Skarbowa energicznie za pośrednictwem organów Kontroli Skarbowej i przy współudziale organów P.P. i Straży Granicznej, przy czym dał się zauważyć bardzo znaczny postęp współpracy powyższych organów z organami skarbowymi.-

5/ Administracja działu opłat stemplowych oraz podatku spadkowego i od darowizn , należy w I. instancji do Urzędów Skarbowych.

Zasadnicze zadanie Urzędów Skarbowych w zakresie opłat stemplowych polega na wymiarze i poborze tych opłat oraz kontroli prawidłowości ich uiszczenia. Działalność Urzędów Skarbowych w tej dziedzinie na terenie Województwa lwowskiego w okresie sprawozdawczym przedstawić się następująco :

Wymiarów doraźnych na podstawie dokumentów, stwierdzających transakcje gospodarcze dokonane 1925. Wymiarów nakazowych / przeważnie na podstawie wyników kontroli stemplowej / sporządzono 16.469. Wymiarów z rejestru uiszczeń bezpośrednich / ustalanie podstawy wymiaru w czasie wykonywania umowy / dokonano 2.379.

Kontroli stemplowych, przeprowadzonych łącznie przez Izbę Skarbową i przez Urzędy Skarbowe, dokonano 6.260 z wynikiem w opłatach stemplowych na sumę 114.844 zł.-

Wpływy z opłat stemplowych w Województwie lwowskim dały sumę 6.758.833 zł. Zaległości pieniężne w opłatach stemplowych na terenie Województwa lwowskiego wynoszą 2.205.951 zł.

W dziale podatku spadkowego i od darowizn dokonano 342 wymiarów podatku spadkowego na łączną sumę 324.422 zł. oraz 188 wymiarów podatku od darowizn na łączną sumę 81.666 zł. Zaległość w podatku spadkowym i od darowizn wynosiła łącznie sumę 2.827.718 zł. Urzędy Skarbowe ściągają nadto jeszcze należności sądowe, z których wpływy, zarachowywane na dochód Ministerstwa Sprawiedliwości, wynosiły kwotę 653.124 złotych.

Zaległości w tych należnościach opiewały na kwotę 4.128.050 zł. Znaczna stosunkowo suma zaległości pieniężnych w opłatach stemplowych w podatkach : spadkowym i od darowizn, oraz w należnościach sądowych, jest wynikiem trudności zachodzących w ściąganiu tych należności w drodze przymusowej wskutek zubożenia płatników.

Zaległości te pochodzą z dawnych lat od roku 1934 począwszy.

Zaległości pieniężne w podatkach : spadkowym i od darowizn, pochodzą przeważnie z okresu w którym obowiązywała taryfa o stawkach znacznie wyższych, niż obecnie obowiązujące, a mianowicie z okresu przed wejściem w życie ustawy z dnia 14. marca 1933 r. / Dz. U. Rz.P. Nr. 21 poz. 141 /.

Należności sądowe pochodzą przeważnie z wekslowych nakazów zapłaty, a odnośne osoby, które nie były w stanie uiścić zobowiązania wekslowego, tym mniej mogą uiścić wymierzone należności.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

C. Dyrekcja Ceł

Na działalność Dyrekcji Ceł we Lwowie składało się wykonywanie nadzoru nad czynnościami podległych urzędów celnych, spełnianie czynności połączonych z wykonaniem budżetu państwowego i orzekanie : w I. instancji w sprawach niezastrzeżonych Min. Skarbu i nie poruczonych urzędom celnym, oraz w II. instancji w sprawach należących do zakresu działania podległych urzędów celnych, z wyjątkiem spraw, w których orzecznictwo zastrzeżone jest Min. Skarbu / np. w sprawach stosowania taryfy celnej.

Ruch osobowy i towarowy w okresie sprawozdawczym przedstawiał się następująco : odprawiono osób w ruchu kolejowym 1.109, w lotniczym 1.552, w ruchu graniczo-drogowym 810. Odprawiono pociągów 1.424 a to przez Urzędy Celne w Siankach i Łupkowie. Odprawiono przesyłek całowagonowych 2.633, samolotów/ przylot-odlot / 247, pojazdów mechanicznych / przejazd / 16.

Dokonano odpraw towarów w przywozie i wywozie w ruchu kolejowym i drogowym 8.540, w ruchu pocztowym 20.213. Na odprawione towary w przywozie z zagranicy składały się w przeważającej części gotowe fabrykaty, półfabrykaty i surowce a to : maszyny i ich części, aparaty laboratoryjne i techniczne, rozmaite wyroby z metali i ich stopów, wino, koniak i inne spirytualia, przetwory chemiczne jako gotowe fabrykaty, bądź też jako półfabrykaty, sztuczne materiały plastyczne jak galalit, bakelit, celuloid itp. przedzia lniana, bawełniana, wełniana i w mniejszej ilości jedwabna, gotowe tkaniny bawełniane, lniane, wełniane i jedwabne, przybory kancelaryjne i rysunkowe,

./.

sztuczna biżuteria i paciorki, zegarki metalowe srebrne i złote skóry futrzane surowe, guma, ziemia okrzemkowa talk, grafit itp. Najwięcej gotowych towarów nadchodziło z Niemiec, Austrii Czechosłowacji, Anglii i Francji. Surowce i artykuły kolonialne nadchodziły przeważnie z kolonij angielskich i holenderskich oraz z krajów Ameryki Środkowej i południowej.

Z rodzajów sprowadzanych towarów daje się zauważyć znaczny wzrost krajowych placówek przemysłowych i przedsiębiorstw przetwórczych gdyż z gotowych wyrobów sprowadza się obecnie tylko jeszcze takie towary, których produkcja w kraju natrafia na wielkie trudności, sprowadza się natomiast przeważnie półfabrykaty do wykończenia, zmontowania przerobienia oraz brakujące w kraju surowce. Ograniczenia dewizowe i ogólny zakaz przywozu towarów wpłynęły tamująco na import. Również informacje udzielane, stronom przez Izbę Przemysłowo-Handlową, przyczyniły się sprawnego i szybkiego załatwiania formalności celnych związanych z odprawą przesyłek.

Ogólny dochód z odpraw celnych na terenie Województwa lwowskiego wynosi 3.696.975 zł. W okresie sprawozdawczym wykryto 995 przestępstw karno-skarbowych polegających na przemyśle, wymycie i nieprawidłowym zgłoszeniu do odprawy towarów.-

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

./.

D. Administracja Miar.

Urzędy Miar we Lwowie, Przemyślu, Drohobyczu i Rzeszowie sprawdziły w okresie sprawozdawczym 329.988 narzędzi mierniczych z czego 296. 732 zalegalizowały a 33.256 zbrakowały i za te czynności pobrały skarbowych opłat legalizacyjnych w sumie 189. 560 złotych.

Poza tym w okresie sprawozdawczym na terenie Województwa lwowskiego czynny były 2 objazdowe urzędy miar, które sprawdziły 65.259 narzędzi mierniczych, z czego 41.762 zalegalizowały, a 23.497 zbrakowały i za te czynności pobrały 40.342 zł. tytułem przepisanych opłat skarbowych. Z ilości sprawdzonych narzędzi mierniczych przez Okręgowy Urząd Miar i miejscowe urzędy miar- sprawdzono na tzw. prywatnych punktach legalizacyjnych w fabryce " Kontakt " we Lwowie, oraz w elektrowniach w Przemyślu, Stryju, Rzeszowie, Złoczowie, Borysławiu i Samborze 9.550 liczników energii elektrycznej, w Miejskich Zakładach Wodociągowych we Lwowie 637 wodomierzy oraz w Miejskim Zakładzie Gazowym we Lwowie 987 gazomierzy.

Funkcjonariusze miejscowych i objazdowych urzędów miar zrewidowali 992 miejsc obrotu publicznego na terenie Województwa i stwierdzili w 255 wypadkach naruszenie prawa o miarach; w wyniku tych rewizji zajęto 908 narzędzi mierniczych; kierownicy poszczególnych miejscowych urzędów miar wymierzili grzywien na sumę 11.100 złotych.

W następnym okresie sprawozdawczym objazdowe urzędy miar dokonają legalizacji narzędzi mierniczych na pozostałym terenie Województwa i przeprowadzą tamże nadzór nad wykonywaniem prawa o miarach.-

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

E. Administracja Lasów Państwowych.

- 1/ Powierzchnia lasów państwowych w porównaniu ze stanem zeszłorocznym zwiększyła się o 209.68 ha wskutek przekazania pod zarząd M. S. W. terenów leśnych o pow. 217.99 ha w Nadleśnictwach Państwowych Dobromil i Michowa, oraz przejęcia na rzecz lasów państwowych gruntów, ofiarowanych przez emigranta włościanina z Krilina o pow. 8.31 ha.

W roku przyszłym spodziewane są jeszcze dalsze zmiany powierzchniowe ze względu na będące w toku prace około odgraniczeń i ustalenia stanu posiadania.

Dyrekcja dąży następnie do wykupna enklaw i półenklaw, celem zaokrąglenia swego stanu posiadania.

W nadleśnictwie Dobromil została wyłączona powierzchnia leśna 2.95 ha wraz z ruinami Zamku Herburtów- pochodzącego z XIV wieku- jako rezerwat ścisły, a to celem utrzymania ruin wraz z otoczeniem w stanie nienaruszonym.

- 2/ Prace kameralne w roku budżetowym 1936/37 zostały wykonane odnośnie do robót przeprowadzonych w roku ubiegłym.

Za prace wspomniane, wykonane częściowo przez słuchaczy i absolwentów Politechniki lwowskiej, wypłaciła Dyrekcja około 20.000 zł.

W przyszłym roku gospodarczym będą prace odgraniczeniowe i urzędzeniowe prowadzone zgodnie z programem przez Biuro Produkcji Drzewa, do którego należą też prace odnowieniowe i ochrona lasu.

- 3/ Odnowienie lasu : Wojna i szkodliwy bardzo w skutkach system eksploatacji przez koncesjonariuszy pozostawiły na terenie lasów państwowych znaczne zaległości odnowieniowe w postaci od wielu lat zaległych zrębów niezalesionych i niedorębów. W roku 1934/35

zalogłości te wynosiły około 550 ha a obecnie wynoszą jeszcze 230 ha.

Wysiłki Dyrekcji idą w kierunku zlikwidowania zalogłości w zalesieniach w czasie możliwie najkrótszym, a to celem wciągnięcia do wydajnej produkcji drewna wysokowartościowego, powierzchni jak największej.

Zamierzeniom tym stał na przeszkodzie przede wszystkim brak odpowiedniego materiału odnowieniowego a poza tym w pewnym stopniu również niedomagania techniczne i kredytowe.

Rodzajem panującym w Nadleśnictwach Państwowych Województwa lwowskiego pozostaje zasadniczo jodła z pewną domieszką świerka i szlachetnych liściastych. Powodzenie upraw jodłowych zapewnione jest jedynie przy użyciu starszych na mrozy i suszą odpornych, 5-cio letnich sadzonek. Dla wyhodowania takiego materiału potrzebny zatem okres co najmniej 5-cio letni, gdy tym czasem po przemarznięciu drzewostanów jodłowych pamiętnej zimy 1928/29 jodła albo całkiem nie obradzała przez lat kilka, lub też produkowała nasienie głucho.

Obecnie Dyrekcja w Nadleśnictwach wspomnianych założyła cały szereg tanich, podkapowych szkółek jodłowych i tym samym zabezpieczyła sobie dostarczenie doborowego materiału, przy pomocy którego będzie mogła wszystkie zalogłości w zalesieniach usunąć w krótkim czasie.

Na prace zalesieniowe wydatkowała Dyrekcja w okresie sprawozdawczym kwotę 71.973 zł.

W trzechleciu ostatnim została wyrębana na terenach 8-miu Nadleśnictw Województwa powierzchnia 904 ha i w tym samym czasie została zalesiona powierzchnia 1212 ha, wobec czego zalesiły N-ctwa więcej aniżeli wycięły o 308 ha.

Na cel ochrony lasu wydatkowała Dyrekcja w roku 1936/37 6.884 zł.

Dyrekcja poczyniła starania celem zlikwidowania skutków klęski i suszy, która nawiedziła lasy państwowe w okresie sprawozdawczym.

- 4/ Budownictwu lądowemu a w szczególności budowie osiedli dla personelu i robotników lasowych, następnie rozbudowie sieci dróg i budownictwu przemysłowemu poświęca Dyrekcja stale uwagę.

Wyrazem dążenia Dyrekcji do sprzedaży materiałów w formie uszlachetnionej będzie uruchomienie jeszcze w roku bieżącym tartaku państwowego w Nadleśnictwie Państwowym Starzawa, dotychczas nieczynnego, w którym znajdzie zatrudnienie znaczna ilość bezrobotnych.

- 5/ W dziedzinie eksploatacji poświęca Dyrekcja bardzo dużo pracy i starań, ażeby pozyskiwany surowiec przerobić, jak najodpowiedniej i tym samym zapewnić gospodarce eksploatacyjnej jak największą rentowność.

W roku sprawozdawczym wyrobiła Dyrekcja na terenie Województwa drewna użytkowanego świerk, jodła okragło 90.000 m³ buk okr. 3200 m³ i dąb okr. 7.500 m³, innych liściastych 240 m³ oraz drewna opałowego okr. 40.000 m³. Z ilości powyższych sprzedała Dyrekcja hurtom okr. 72. 000 m³, a w detalu okr. 8.000 m³. Papierówki wyrobiono około 7.000 mp. podkładów normalnotorowych dębowych 7.000 szt. i wąskotorowych 16.000 szt.

Zapoczątkowana w roku ubiegłym sprzedaż Samorządom wiejskim budulcu na budowę szkół, mostów, budynków adm. itp. po cenach ulgowych na długoterminowe spłaty rozwija się po-

myślnie i na ten cel sprzedała Dyrekcja około 2.500 m³. drewna okrągłego.

Dla Funduszu Drogowego dostarczyła Dyrekcja 700 m³ drewna okrągłego świerkowego jodł. i 130 m³ dębiny.

Drewno opałowe dostarczała Dyrekcja o ile możliwości wprost konsumentom. W roku sprawozdawczym sprzedaż drewna opałowego przejęły Polska Agencja Drzewna "Paged" Oddział we Lwowie, która też prowadzi Składnicę Drewna we Lwowie.

Dla Żupy Solnej w Lacku dostarczyła Dyrekcja 12.000 mp. opaku. W roku przyszłym projektuje Dyrekcja pozyskać drewna użytkowego świerk, jodła 107.000 m³, dąb 5.800 m³, buk 2.900 m³ i opałowego 58. 000 m³. Równolegle z eksploatacją postępuje też akcja bezpieczeństwa pracy, prowadzona przez utworzone dla tego celu oddziały.

Na użytki uboczne z lasów państwowych składało się zbieranie owoców leśnych przez ludność najbiedniejszą, za opłatą niską przy zastosowaniu nawet zniżek dla najbiedniejszych, oraz zbieranie nasion a wreszcie zbieranie trawy sierpem, również za bardzo niską opłatą.

Dyrekcja przyjęła na siebie obowiązek dostarczania co roku na cel powyższy odpowiednich drzewek.

Dla produkcji drzewek wspomnianych została założona szkółka handlowa w Nadleśnictwie Dobromil. W międzyczasie dostarczają N-ctwa materiału potrzebnego z podrostów i nalotów.

Oleje bitumiczne były pozyskiwane w kopalniach na terenie Nadleśnictwa Państwowego Berehy, Tustanowice i Dobrohostów.

W związku z nową metodą wychowania młodzieży zmierzającą do podniesienia zdrowia fizycznego i sprawności duchowej, Dyrekcja zezwalała wycieczkom na zwiedzanie terenów leśnych, a orga-

nizacjom udzielała zezwoleń na zakładanie obozów.

Prócz tego popiera Dyrekcja dążenia turystyczne i narciarskie zrzeszonych towarzystw sportowych.

Tereny łowieckie w lasach państwowych zostały ujęte w obwody łowieckie, dzierżawione częściowo osobom postronnym, a częściowo prowadzone we własnej administracji, przy czym użytkowanie polega na sprzedaży odstrzału i organizowaniu polowań zbiorowych.

Do grubej zwierzyny zaliczyć należy jelenia i dzika. Prócz tego w roku ubiegłym wypuszczone zostały na wolność muflony, które rozmnażają się korzystnie i w niedługim czasie będą przedstawiały osobliwe zainteresowanie dla zwolenników łowiectwa.

Zwalczaniu kłusownictwa i należytej hodowli zwierzostanu poświęca Dyrekcja dużo starań.

Wreszcie zauważa się, że prowadzony przez Dyrekcję folwark w Malchowicach został odstąpiony na cele doświadczalne lwowskiej Izbie Rolniczej.-

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

F. Administracja Kolei Państwowych.

- 1/ W dziedzinie ruchu pasażerskiego podwyższono szybkość pociągów pasażerskich na linii Lwów- Rzeszów z 90 na 100 km/godz. i Lwów - Sambor z 65 na 70 km/godz.

Ogólna ilość pociągów pasażerskich o trakcji parowozowej na liniach leżących w granicach Województwa lwowskiego z wyjątkiem linii Rozwadów- Przeworsk i Rawa Ruska- Lwów , nie uległa zmianie.-

./.

Na linii Rozwadów- Przeworsk uruchomiono nową parę pociągów osobowych z wagonami bezpośrednimi Łódź- Przeworsk i z powrotem przez co ulepszono wydatnie komunikację kolejową pomiędzy Województwami wołyńskim, kieleckim i lwowskim. Celem przyspieszenia komunikacji pasażerskiej Lwów- Warszawa przez Rawę Ruską- rejowiec uruchomiono w powyższej relacji od 15 maja 1936 nową parę poc. osobowych przyspieszonych z postojami tylko na stacjach o silniejszym ruchu osobowym.

Przez uruchomienie wspomnianych pociągów skrócono ogólny czas jazdy Warszawa- Lwów przez Rejowiec około 3 godz. w każdym kierunku.

Celem ulepszenia komunikacji Lwów-Zagłębie naftowe borysławskie uruchomiono od 4. września 1936 r. jedną od 14. września 1936 r. drugą parę poc. motorowych ekspresowych pomiędzy Lwowem i Borysławiem skracając ogólny czas jazdy pomiędzy powyższymi miastami o półtorej godziny.

Również czyniono starania o ożywienie ruchu turystycznego, przez organizowanie poc. popularnych przy współudziale Ligi Popierania Turystyki.

2/ W dziedzinie ruchu towarowego ilość poc. ruchu towarowego

odpowiadała w zupełności potrzebom i dostosowywana była bezwzględnie do każdorazowych wymagań sprawnego przewozu.

Nawiązanie bezpośrednich połączeń na większych stacjach węzłowych z pociągami dowozowymi i odwozowymi linii bocznych, umożliwiło sprawny i szybki przewóz ciężaru. Dla przewozu przesyłek łatwo ulegających zepsuciu jak np. owoce i jarzyny a także dla przewozu żywych zwierząt i przesyłek posp. opłaconych do przewozu poc. osobowymi, uruchomiono w razie potrzeby specjalny poc. osobowy ze Lwowa do Katowic, który obsługiwał całą tą li-

nie ku zupełnemu zadowoleniu nadawców i odbiorców,

Celem usunięcia trudności wywołanych za małą pojemnością przeładowni we Lwowie, wystąpiono do Ministerstwa Komunikacji o odpowiednie jej przestawienie, którego oczekiwać należy w najbliższym czasie. Poprawiono również stan składów lodu na stacjach Lwów i Przemyśl.

W przyszłym rozkładzie jazdy na rok 1937/38 przewidziano większą ilość poc. dalekobieżnych. Zwiększono również ilość parowozów manewrowych celem szybszego przerabiania materiału przewozowego na tych stacjach bezpośrednich, szczególnie z południowej połaci kraju.

Dostawa wagonów pod naładunek nie napotykała na trudności.

3/ W dziedzinie spraw technicznych a/ w roku budżetowym 1936/37 otwarto dla potrzeb techniczno- ruchowych na terenie Województwa 8 stacji. Natomiast zamknięto dla potrzeb techniczno-ruchowych 5 stacji : Wadowice, Stawczany, Dorozów, Kulczyce i Szczawno- Kulaszne.

b/ W roku sprawozdawczym wytworzono w 3 czynnych elektrowniach kolejowych 213.503 kilowatgodzin / kwn/- 197.526 . / Przeciętny koszt wyprodukowanej 1 kilowatgodziny wynosił 30 gr./34.8 gr./ Dla nieczynnych 2 elektrowni kolejowych we Lwowie i w Przemyśle zakupiono i przetworzono energii elektrycznej na niskie napięcie 220 V. 1,813.488 kwn / 1,715.181 kwn./, przyczem przeciętny koszt kilowatgodziny wyniósł 15.3 gr. / 15.3 gr. / zaś koszt przetworzonej energii na niskie napięcie 220 V. 20.9 gr. /22.3 gr. /

Na obszarze Województwa lwowskiego zużyto dla potrzeb P.K.P. w obrębie D. O. K. P. Lwów 2.483.486 kwh / 2359325 /.

Na dworcu głównym we Lwowie ukończono przeróbkę urządzeń elek-

trycznych na prąd zmienny wszystkich 17 wind towarowych oraz 2 obrotnic parowozowych. Po wymianie starych przetwornic do ładowania akumulatorów w nastawni IV. na nowe, wstrzymano ostatecznie przetwornicę w lektrowni kolejowej we Lwowie, której ruch powodował rocznie dla elektrowni około 25.000 kwn. straty energii. W nasycalni Materiałów Drzewnych w Rawie Ruskiej, ukończono przebudowę sieci napowietrznych przewodów elektrycznych. Liczba stacji i przystanków oświetlonych elektrycznie wyrażała się cyfrą 36. W roku 1937/38 zamierzoną jest dalsza elektryfikacja obiektów kolejowych.

c/ W zakresie służby wagonowej żadnych ważniejszych zmian, ani wydarzeń w roku sprawozdawczym nie było.

Na rok 1937/38 wstawiono do programu wyposażenie 100 wagonów osobowych w hamulec Westinghouse w taborze towarowym prowadzono w dalszym ciągu intensywnie wyposażenie wagonów w takie hamulce.

d/ Poza normalnym utrzymaniem linii kolejowej wykonano następujące roboty : przebudowano 10 mostów na linii Rzeszów-Lwów, Przeworsk- Rozwadów i Lwów- Sniatyn-Zakucze.

Przebudowano 2 mosty na linii Jarosław- Sokal.

Przebudowano 3 mosty na linii Przemyśl- Łupków.

Przeprowadzono naprawę główną 2 wiaduktów i tuneli na linii Lwów- Sianki, oraz wzmocniono konstrukcje 6 mostów.

Wymieniono szyny i złącza oraz rozjazdy na l Lwów- Sapieżanka, Rzeszów- Przemyśl, Lwów- Rawa Ruska, Lwów- Stryj, Lwów-Sambor, Sapieżanka- Krystynopol.

Odwodniono tunele dworca głów. we Lwowie. Rozpoczęto budowę budynku stacyjnego na stacji Szczercz- Miasto.-

Przeprowadzono remonty budynków stacyjnych i warsztatowych

na st. Przemyśl, Sambor, Lwów i Nowy Zagórz

Ustawiono znaki ostrzegawcze na przejazdach w poz. szyn na różnych liniach terenu wojew. lwowskiego.

4/a/ Odnośnie do stanu przewozów w okresie sprawozdawczym, zwrócono szczególną uwagę na podniesienie sprawności przewozowej wogóle, wprowadzono w lipcu 1936 r. nowy rozkład godzin służbowych przyczem wprowadzono przyjmowanie i wydawania bagażu i przesyłek ekspresowych na wszystkich stacjach w ciągu całej doby. Czas otwarcia kas biletowych unormowano na wszystkich stacjach przy uwzględnieniu warunków i potrzeb miejscowych. Zracjonalizowanie pracy w ekspedycjach wpłynęło wybitnie na przyspieszenie manipulacji technicznej i szybszą dostawę przesyłek, a ponadto umożliwiono w ten sposób klientom nadawanie i odbieranie przesyłek, bezpośrednio po nadejściu, bez względu na porę.

W okresie na wstępie wspomnianym istniał znaczny popyt na najem placów i magazynów kolejowych. Place wynajmowano prywatnym firmom przeważnie pod składowiska materiałów drzewnych, co ułatwiło masowe ładowanie i eksport drzewa.

W kampanii buraczanej wynajęła Cukrownia "Przeworsk" szereg składowisk o znacznej powierzchni na stacjach w Jarosławiu, Przeworsku i Łęczucie.

Z instytucji publicznych oddano Wydziałom Powiatowym place na skład kamienia dla budowy dróg publicznych, dzięki czemu umożliwiono Powiatowym Zrządom drogowym wykonywanie robót inwestycyjnych po drogach i zatrudnienie bezrobotnych.

Magazyny wynajmowano kupcom i spółdzielniom zbożowym, które skupywane u rolników płody rolne przechowywały w wynajętych obiektach, skąd je następnie w miarę uzyskiwanych rynków zbytu

nadawały kolejną do przewozu.

b/ Polityka taryfowa szkła po linii przystosowania taryfy towarowej do istniejącej sytuacji gospodarczej. Uzględnia ona potrzeby poszczególnych Województw, tak pod względem wywozu wytworów produkowanych jak i przywozu towarów nie wytwarzanych na obszarze danego Województwa. Dla stacyj położonych na obszarze Województwa lwowskiego mają szczególne znaczenie taryfy specjalne i wyjątkowo o zniżonych opłatach, na wywóz zboża do Województw zachodnich, na przewóz ziemniaków świeżych, na przewóz buraków do cukrowni, na wywóz wytlóków buraczanych, na przewóz owoców, chmielu zwierząt żywych i bitych, bekonów, ropy i produktów naftowych, drzewa surowego do tartaków, materiałów drzewnych z tartaków szczególnie na wywóz przez granice lądowe i morzem. Celem poparcia budownictwa wprowadzono specjalnie niskie taryfy na przewóz cegieł, piasku, kamieni i innych materiałów budowlanych. Celem umożliwienia sprowadzania przez poszczególnych rolników maszyn i narzędzi rolniczych w przesyłkach drobnicowych, wprowadzono taryfę specjalną o wydatnie obniżonych opłatach. Wielkie znaczenie dla ziem wschodnich a tym samym dla Województwa lwowskiego ma taryfa WR.1. Taryfa ta ma na celu umożliwienie tanich przewozów pomiędzy miejscowościami, położonymi we wschodnich połaciach kraju. Zaskługuje ona tym bardziej na uwagę, iż odnosi się do wszystkich rodzajów towarów i to tak do przesyłek drobnych jak i wagonowych. Obniżka wynosi od 10 do 20 % od taryf ogólnie obowiązujących przy równoczesnym łącznym stosowaniu z innymi taryfami ulgowymi. Celem umożliwienia władzom państwowym i samorządowym przeprowadzenia możliwie w szerszym zakresie robót drogowych, kanalizacyjnych, regulacji rzek, budowy

mostów itp. ma zastosowanie dla przewozów szutru, kamienia, cegieł, drzewa i innych materiałów budowlanych ulga pozataryfowa Nr. 2 . Dla przewozów przeznaczonych dla bezrobotnych ma zastosowanie ulga pozataryfowa Nr. 1 ze zniżką 30 do 50 % od taryfy ogólnej. Nadto dla przewozów związanych z akcją pomocy zimowej dla bezrobotnych , ulga pozataryfowa Nr. 23, polegająca prócz zniżonych opłat ,także i na tym, że należności przewozowe są kredytowane. Poza tym przedłożono w roku 1936/37 Ministerstwu Komunikacji cały szereg próśb o udzielenie indywidualnych zniżek przewozowych na przewóz materiałów budowlanych opakowanych, przeznaczonych dla instytucji o charakterze humanitarno- społecznym, budowy kościołów, itp. Prośby te Ministerstwo Komunikacji we wszystkich prawie wypadkach uwzględniło.

Dyrekcja O.K.P. utrzymuje również ścisły kontakt z klientami kolei a w szczególności z właścicielami większych przedsiębiorstw i to zarówno za pośrednictwem zawiadowców stacyj jak i organów kontrolnych Dyrekcji. Wyszukanie pracowników kolejowych odnośnie uwzględnienia uzasadnionych życzeń nadawców stoją na odpowiednim poziomie. Formalności przy odprawie przesyłek stosowane są tylko w wypadkach koniecznych.

5/ Dział ratownictwa kolejowego i higieny prowadzony był w 31 rejonach lekarskich. Siedziby lekarzy rejonowych znajdowały się w 17 miejscowościach, z których zasięg ich działalności obejmuje najbliższe otoczenie.

Lekarze rejonowi we Lwowie, Chodorowie, Rawie Ruskiej, Przemyśle, Zagórzu, Chyrowie i w Drohobyczu, przyjmowali chorych uprawnionych do kolejowej opieki lekarskiej w specjalnie urządzonych i doskonale wyposażonych kolejowych poradniach lekarskich, pozostali w swych prywatnych gabinetach lekarskich.

Każdy lekarz kolejowy poza częścią miejscowości, którą zamieszkuje- obsługiwał pod względem lekarskim i sanitarnym też przydzielony mu pewien odcinek przestrzeni. Poza tym pracowali na terenie Województwa lwowskiego kolejowi lekarze specjaliści. Na ogół stan zdrowotny wśród osób uprawnionych do kol.opiek. lek. nie tylko nie uległ pogorszeniu, lecz owszem zauważyć można pewną poprawę. Stosunki mieszkaniowe przedstawiały się korzystnie z punktu widzenia sanitarno- higienicznego.

Ponieważ lekarze rejonowi obowiązani są przynajmniej raz w miesiącu przeprowadzić przegląd sanitarny podległemu im terenowi kolejowemu, budynków kolejowych, biur, miejsc pracy fizycznej studzien, poczekalni, restauracyj, bufetów kolejowych, garniturów osobowych i o wszelkich usterkach donosić Dyrekcji przeto nie może być mowy o większych uchybieniach sanitarno-higienicznych, tym więcej, że z ramienia Dyrekcji przeprowadzają lekarze kontrolę terenu, a wszelkie usterki są możliwie jak najrychlej usuwane.

Wody ze studzien umieszczonych na terenie kolejowym podlegają od czasu do czasu badaniu bakteriologiczno- chemicznemu.

Raz do roku w porze wiosennej przeprowadza szczegółowy przegląd pod względem sanitarno-higienicznym " ad hoc" utworzona komisja lekarsko- techniczna.

Co do czystości wagonów osobowych, stwierdzono, że wagony te z miejsc macierzystych wychodzą we wzorowym porządku i czystości. W razie wypadków zachorowań podróżnych na terenie kolejowym, każdy lekarz kolejowy obowiązany jest natychmiast na wezwanie urzędu przybyć i udzielić bezpłatnej pomocy lekarskiej, o ile by w danej chwili nie było na miejscu lekarza

kolejowego- Urząd wzywa najbliższego lekarza postronnego, którego opłaca D.O.K.P.

Każda stacja i miejsce pracy fizycznej posiadają nosze i skrzynki ratunkowo- sanitarne tzw. " typu B" wyposażone w odpowiednią ilość materiału opatrunkowego i środki lecznicze.

Każdy pociąg osobowy wyposażony jest w nosze i skrzynkę sanitarną tzw. typu " A ", które umieszczone są w wagonach służbowych. Personel stacyjny i pociągowy przechodzi przeszkolenie w udzieleniu pierwszej pomocy zanim przybędzie lekarz na miejsce wypadku. Skrzynki sanitarne są bardzo często kontrolowane i uzupełniane.

Dążeniem Dyrekcji jest, by we wszystkich siedzibach lekarzy rejonowych stworzyć nowoczesne kolejowe poradnie lekarskie.-

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

G. Administracja Poczty i Telegrafów.

.....

Sieć pocztowo- telekomunikacyjna na terenie Województwa lwowskiego wynosiła w dniu 31. marca 1936 ogółem 387 jednostek eksploatacyjnych w tym : 109 urzędów pocztowo-tel. 233 agencji poczt. tel. 41 pośrednictw pocztowo- telekomunikacyjnych, 2 urzędy rejonowe pocztowo- telegr. Okręgową Składnicę materiałów pocztowych oraz Okręgową Składnicę materiałów teletechnicznych. W związku z utworzeniem gmin zbiorowych Dyrekcja Okręgu poczyniła w roku budżetowym 1936-7 pewne zmiany w dotychczasowej sieci pocztowo tel. mające na celu zapewnienie administracji ogólnej sprawnej obsługi pocztowej, uruchamiając w tym okresie ogółem 31 nowych jednostek eksploatacyjnych w tym 24 agencji, pt. 3 stopnia przy równoczesnym zwinięciu 4 agencji, 2 urzędów

sezonowych oraz 5 pośrednictw pocztowo- tel. W zakresie komunikacji pocztowej w roku budż. 1936/37 zarządzenia tutejszej Dyrekcji zmierzały przede wszystkim do zapewnienia każdej placówki pocztowej przynajmniej jednorazowego codziennego połączenia pocztowego. W następstwie tego odsetek placówek pocztowych posiadających ograniczoną komunikację pocztową 3 wzgl. 4 lub 6 razy w tygodniu wynosi obecnie zaledwie 3 % podczas gdy przed dwoma laty odsetek ten wynosił około 25 %. Dalszym dążeniem Dyrekcji było usprawnienie środków komunikacyjnych. W tym kierunku nastąpiło pewne polepszenie, gdyż ilość kilometrów przebytych końmi wzrosła o około 10 % samochodami zaś o około 8 %. Zamierzenia tut. Dyrekcji na przyszłość zdążają w kierunku motoryzacji środków przewozowych. W okresie sprawozdawczym zaznaczyły się też wzrost ilości linii teletechnicznych oraz zwiększenie ilości jednostek eksploatacyjnych wykonujących służbę telekomunikacyjną na terenie Województwa. Ilość radioabonentów wzrosła w tym czasie o 17.655. W dziale budownictwa w okresie budżetowym 1936/37 przeprowadzono na terenie Województwa lwowskiego jedynie remont kapitalny budynku upt. Drohobycz 1 kosztem 46.183.43 zł. W bieżącym okresie budżetowym zostaną ostatecznie wykonane roboty remontowe budynku upt. Drohobycz i przy czym ogólny koszt całości tych robót wyniesie około 90.000 zł. Nadto planem robót budowlanych przewidziano na rok bieżący remont kapitalny upt. Sambor / budynek własny / i budynku mieszkalnego przy upt. Przemysł oraz kupno parcel pod budowę urzędów pt. Jaworów, Majdan k/ Kolbuszowej, Rzeszów, UTT. Lwów i urzędu przewozowego we Lwowie. W sierpniu br. / 2.VIII/ doszło do skutku kupno budynku w którym mieści się upt. Jarosław. Wartość budynku w/g ceny kupna wynosi 165 tysięcy złotych.-

H./ Inspekcja Pracy.

....

W terytorialnym podziale obszaru Województwa lwowskiego na obwo-
dy Inspekcji Pracy, nie zaszły w roku sprawozdawczym żadne zmia-
ny tak, że jako urzędy inspekcji Pracy I instancji działają na
terenie Województwa lwowskiego, stanowiącego część tut.VIII.
Okręgu Inspekcji Pracy- obejmującego trzy południowo-wschodnie
województwa - trzy obwodowe Inspektoraty Pracy t.j. we Lwowie,
Drohobyczu i Przemyśle.

W roku sprawozdawczym każdy z tych urzędów był obsadzony za-
sadniczo jednym inspekcyjnym urzędnikiem t.j. Obwodowym Inspek-
torem Pracy, przy czym w Obwodowym Inspektoracie Pracy we Lwo-
wie, był czynnym asystent inspekcyjny powołany z grona robot-
ników zaś w Obwodowym Inspektoracie Pracy w Przemyśle był przy-
dzielony w ostatnich miesiącach roku sprawozdawczego jeden
podinspektor pracy.

Te trzy Obwodowe Inspektoraty Pracy zarejestrowały w roku spra-
wozdawczym 2624 czynnych przemysłowych zakładów pracy, w któ-
rych było zatrudnionych 52350 robotników przy czym- jak dotych-
czas- rejestracji podlegały tylko zakłady zatrudniające ponad
5-ciu robotników, oraz i te mniejsze, które ze względu na nie-
bezpieczne sposoby produkcji, względnie niebezpieczne mecha-
niczne urządzenia, wymagały specjalnego nadzoru.

O ile się rozchodzi o zakłady pracy na roli to zarejestrowano
1293 folwarki o przestrzeni ogólnej ponad 50 ha, każdy w któ-
rych zatrudnionych było 20259, stałych robotników rolnych, nie
uwzględniając robotników sezonowych i dniówkowych, które to ka-
tegorie robotników nie są objęte rejestrami Inspekcji Pracy.

Zasadnicza czynność Inspektorów Pracy, a mianowicie wizytowanie

zakładów pracy wyraża się w 759 wizytacjach, przeprowadzonych w 671 zakładach przemysłowych, gdyż niektóre z tych zakładów były w roku sprawozdawczym wizytowane 2 i 3 krotnie, te wizytowane zakłady pracy zatrudniły 23.255 robotników. Obwodowi Inspektorzy Pracy byli za tym w stanie zwizytować zaledwie 29% istniejących na terenie Województwa rejestrowanych zakładów pracy. Przyczyniło się do tego prócz słabego wyposażenia Inspekcji Pracy na tutejszym terenie w personel inspekcyjny, znaczne rozrzucenie poszczególnych zakładów pracy w terenie zdala od szlaków komunikacyjnych, a także różnorakie inne czynności urzędowe, zwłaszcza interwencje przy zatargach, które to czynności muszą być wykonywane przez tego jedynego w Obwodzie inspekcyjnego urzędnika, uniemożliwiając mu wzmożenie czynności wizytacyjnych. Wizytacje te mające na celu polepszenie warunków bezpieczeństwa i higieny pracy w poszczególnych zakładach a równocześnie stwierdzenie czy pracodawcy stosują się do ustawodawstwa ochronnego wykazały liczne wadliwości w odnośnych przedsiębiorstwach. W celu usunięcia tych wadliwości wydali Obwodowi Inspektorzy pracy 2368 zleceń / w tym 599 zleceń w formie nakazów /, w zakresie higieny pracy i warunków zdrowotnych robotników, 2945 zleceń / w tym 838 zleceń w formie nakazów / w zakresie bezpieczeństwa pracy, oraz 864 zleceń / w tym 286 zleceń w formie nakazów, w zakresie czasu pracy, ewidencji pracujących i.t.p. Podczas tych wizytacji stwierdzono, że pracodawcy wykonali 1016 zleceń udzielonych im w poprzednim okresie sprawozdawczym. Na ogół Obwodowi Inspektorzy Pracy stwierdzili w 8672 wypadkach protokolarnie, wykroczenia Zarządów Zakładów Pracy przeciwko obowiązującym przepisom prawnym, a w 1498 wypadkach ukarali odnośnych przedsiębiorców względnie kierowników zakładów pracy admi-

nistracyjnie. Wykonując ustawowe postanowienia w przedmiocie udziału Inspektorów Pracy przy otwieraniu i przebudowie zakładów przemysłowych, brali Inspektorzy Pracy udział w 209 -ciu komisyjnych dochodzeniach na miejscu, podając do protokołów tych dochodzeń warunki i zastrzeżenia, którym dany zakład pracy powinien odpowiadać, by nie narażał zatrudnionych w nim robotników na niebezpieczeństwo dla zdrowia czy też życia. Po nad to wydali Inspektorzy Pracy 36 opinii w tych sprawach, nie schodząc na miejsce komisyjnego dochodzenia.

Działalność pośrednicząca w zatargach pomiędzy pracownikami przemysłowymi a pracodawcami wykazuje 2601 zatargów poszczególnych robotników, które Inspektorzy Pracy rozpatrzyli i w których załatwieniu pośredniczyli oraz 400 zatargów zbiorowych przy których likwidacji Inspektorzy Pracy współdziałali. Z tych 400 zatargów zbiorowych 109 zostało zlikwidowanych bez strajku spisaniem odnośnej umowy zbiorowej względnie protokołu porozumiewawczego wobec Inspektora Pracy, 291 zatargów połączonych było ze strajkiem, po czym dopiero było można doprowadzić strony do zawarcia ugody likwidującej zatarg, a zarazem i strajk. Zatargami zbiorowymi w przemyśle było objętych 1478 zakładów przy czym w tych zatargach zbiorowych uczestniczyło 29407 robotników.

W roku sprawozdawczym miało ponad to miejsce 28 zatargów w rolnictwie, przy czym 12 zatargów zostało zlikwidowanych bez strajku a w 16-tu wypadkach zatargi były połączone ze wstrzymaniem się robotników od pracy. Tymi zatargami było objętych 74 folwarki z 2154 robotnikami. Niestosowanie się niektórych pracodawców rolnych do obowiązujących ogólnie na terenie Województwa lwowskiego umów zbiorowych w rolnictwie, którymi byli objęci tak stali

robotnicy rolni jak i sezonowi i dniówkowi, a także i straż
leśna, powodowało skargi wnoszone przez poszczególnych robotni-
ków do Komisji Rozjem. dla spraw robotników rolnych urzędujących
w poszczególnych powiatach pod przewodnictwem właściwych Obwo-
dowych Inspektorów Pracy. Takich skarg wniesiono w roku sprawoz-
dawczym 965, a ponieważ z roku poprzedniego pozostało do roz-
patrzenia 695 spraw, łączna ich ilość wynosiła 1660 skarg.

Komisje rozjem. rozpatrzyły na 79 posiedzeniach 735 spraw,
reszta zaś t.j. 925 przeszła na rok następny. Warunki pracy
dozorców domowych we Lwowie, Drohobyczu, Przemyślu, Jarosławiu
Samborze i Rzeszowie były również uregulowane umowami zbioro-
wymi. W wyżej wymienionych miastach- z wyjątkiem Lwowa i Droho-
bycza, gdzie istniejące Sady Pracy rozpatrywały skargi dozorców
na niestosujących się do tych umów właścicieli realności-odbyło
się 13 posiedzeń Komisji Rozjem. dla spraw dozorców domów, pod
przewodnictwem odnośnych Obwodowych Inspektorów Pracy, na któ-
rych rozpatrzono 83 skargi, przy czym reszta skarg nierozpatrzy-
onych w ilości 227 przeszła na okres następny. Celem wykonania
wszystkich czynności urzędowych a za tym wizytacji komisyjnych
dochodzeń, brania udziału w Komisjach Rozjem. interwencji przy
zatarzach konferencje z władzami administracji ogólnej i.t.p.
po za swymi urzędowymi siedzibami zużyli Obwodowi Inspektorzy
Pracy na terenie Województwa lwowskiego 457 dni podróży.-

Co się tyczy ogólnych uwag dotyczących działalności Inspekcji
Pracy w roku sprawozdawczym na terenie Województwa lwowskiego
to przede wszystkim nasuwa się zwiększenie ilości przemysłowych
zakładów pracy w porównaniu z rokiem poprzednim. Tak stan bez-
pieczeństwa i higieny pracy jak i stosunek pracodawców do usta-
wodawstwa ochronnego uległ pewnej poprawie.-

W okresie sprawozdawczym wzrosła prawie o 100 % ilość zatar-
gów zbiorowych w porównaniu z okresem poprzednim, liczba zaś
zatargów połączonych ze strajkiem wzrosła w porównaniu z u-
przednim rokiem sprawozdawczym o 170 %. Interwencja Inspekto-
rów Pracy w sprawie likwidacji tych zatargów w znacznej mie-
rze absorbowała personel inspekcyjny, zwłaszcza na terenie
miasta Lwowa, a to tym bardziej, że strajki połączone były
częstokroć z okupacją zakładów pracy, a odnośne interwencje
były z natury rzeczy żmudne i długotrwałe.

Ze względu na zwiększenie personelu inspekcyjnego o parę
osób w okresie przyszłym, Inspekcja Pracy starać się będzie
przede wszystkim o zwiększenie ilości wizytacji jako istotnej
czynności inspekcyjnej celem zwiększenia bezpieczeństwa i hy-
gieny pracy, zmniejszenia ilości nieszczęśliwych wypadków
i zmuszenia pracodawców do respektowania ustawodawstwa ochron-
nego.-

-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-

./.

III. TYMCZASOWY WYDZIAŁ SAMORZĄDOWY w likwidacji.

A. CZĘŚĆ OGÓLNA.

.....

Kompetencja rzeczowa i terytorialna Wojewody lwowskiego jako likwidatora przeznaczonych do likwidacji działków Tymcz. Wydziału Samorządowego i szafa działków utrzymanych w stanie aktywnym w roku sprawozdawczym nie uległa zmianie.

Zestawienie dochodów i wydatków T.W.S. w likw. według budżetu na r. 1936/37 przedstawia się jak następuje :

§. D o c h o d y :

Suma dochodów	11.766.344 zł.
2. zwroty różnych wydatków osobow.	280 "
4. Pomieszczenie	25.000 "
5. Wydatki biurowe	8.000 "
8. Szupaśnictwo	1.000 "
11. Opłaty konsumcyjne	1.000 "
12. Sanitarne	4.549.914 "
13. Różne	173.150 "
14. Dodatki do podatków	4.408.000 "
15. Niedobór	2.600.000 "

§. W y d a t k i :

Suma wydatków	11.766.344 zł.
1. Uposażenie	231.479 "
2. Różne wydatki osobowe	8.672 "
3. Podróże służbowe i przesiedlenia	4.000 "

§. W y d a t k i :

4.	Pomieszczenie	34.305 zł.
5.	Wydatki biurowe	18.500 "
6.	Inne wydatki	360 "
7.	Remont i konserwacja budowli	9.600 "
8.	Szupaśnictwo	70.000 "
9.	Długi krajowe	220.000 "
10.	Renty wdowie i sieroce	2.337 "
11.	Opłaty konsumcyjne	200 "
12.	Sanitarne :	
	a/ zwyczajne : 11.088.111	
	b/ nadzwyczajne: 50.000 . . .	11.138.111 "
13.	Różne	28.760 "

B. ZARZĄD CENTRALNY .

- 1/ Sprawy budżetowe Tymcz. Wydziału Samorządowego w likw. obejmowały w roku sprawozdawczym, podobnie jak w latach poprzednich realizację budżetu tego Urzędu na rok 1936/37 prowadzenie księgowości sporządzanie zamknięć rachunkowych, bezpośrednie wykonawcze czynności kasowe i gospodarcze oraz opracowanie preliminarza budżetowego na rok następny.
- 2/ Nieruchomości państwowych administrowanych przez T.W. S. było w roku sprawozdawczym na terenie województwa łódzkiego 7. Tymcz. Wydział Samorządowy w likw. nieruchomości te wynajmuje względnie wdzierżawia, a płacone przez najemców względnie dzierżawców czynsze wpływają do funduszu specjalnego T. Wydziału Samorządowego w likwidacji.
Z pomiędzy nich grunt w Stebniku obj. lwh. 691 ks. gr. gm. kat.

Stobnik zostanie w najbliższym czasie sprzedany z wolnej ręki Zarządowi Gminy Stebnik pod budowę domu gminnego oraz domu mieszkalnego dla nauczycieli miejscowej szkoły powszechnej.

3/ Byłe krajowe fundusze a/ propinacyjny i solny pozostają nadal ulokowane w papierach procentowych, podlegających wylosowaniu a to przede wszystkim w obligacjach 5 % państw. pożyczki konwersyjnej z r. 1924 oraz w listach zastawnych i obligacjach komunalnych i kolejowych Banku Gospodarstwa Krajowego.

Według zamknięcia rachunku w dniu 31/3 1937 Fundusz propinacyjny wynosił 2,718.152.19 zł. zaś fundusz solny 1,238.064.71 zł. Tymcz. Wydział Samorządowy w likw. utrzymuje w ewidencji ruch tych papierów i kieruje ich fruktyfikacją. Tymcz. Wydział Samorządowy administruje pozostałym po b. Wydziale krajowym depozytami będącymi własnością ciak samorządowych a złożonymi w Banku Gospodarstwa krajowego i w Towarzystwie Kredytowem Ziemskim i likwiduje te depozyta w miarę wylosowywania papierów wartościowych z których się one składają oraz na żądanie interesowanych stron.

b/ W ewidencji Tym. Wydziału Samorządowego w likw. znajdują się kaucje, złożone przez strony na zabezpieczenie zobowiązań z umów, zawartych przez strony z Tym. Wydziałem Samorządowym wespół z b. Wydziałem krajowym.

c/ Zarząd stałym funduszem przemysłowym przeszedł w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z 24. VIII. 1931 Dz. U. Nr. 85 poz. 670 i rozp. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 13.V. 1936 Dz. U. Nr. 42 poz. 311 z dniem 1. IX. 1936 w zarząd Banku Gospodarstwa Krajowego, któremu Tym. Wydział Samorządo-

wy w likw. oddał cały majątek tego funduszu oraz akta, dotyczące niespłaconych jeszcze pożyczek z tego funduszu.

d/ Po zlikwidowanym Patronacie rękodzieł i drobnego przemysłu pozostał w zarządzie Tym. Wydziału Samorządowego w likw. majątek którym T.W.S. administruje,

e/ Tym. Wydział Samorządowy w likw. sprawdzał i likwidował wykazy kosztów szupasowych przedkładane przez zarządy gmin interesowanych oraz przeprowadzał rozrachunki co do odnośnych należności i zwrotów.

Na pokrycie kosztów należnych stacjom szupasowym wydano w r. 1936/37 sumę 69.594.47 zł.

f/ W ewidencji Tym. Wydziału Samorządowego w likw. pozostawały również zaległości z tytułu kraj. opłat szynkarskich i opłat konsumcyjnych od piwa.

W roku 1936/37 ściągnięto łącznie kwotę 1.130.07 zł.

g/ Likwidacja kosztów utrzymania Policji Państwowej została w ciągu roku sprawozdawczego całkowicie zakończona.

h/ Po dokonanej w latach 1929- 1931 likwidacji samorządowej administracji drogowej i melioracyjnej pozostaje w zarządzie T. Wydziału samorządowego w likw. fundusz pożyczkowy b. Wydziału krajowego na cele melioracyjne. Gotówka tego funduszu ulokowana w Banku Gospodarstwa krajowego, wynosiła w dniu 21/3 1937 na rach. bieżącym 2.974 zł. a na książeczce wkładowej 110.457.27 zł. Wierzytelności tego funduszu z tytułu udzielonych pożyczek wynosiły 31/3 1937- 420.569.96 zł.

W r. 1936/37 udzielono z tego funduszu kilka pożyczek Spółkom wodnym w łącznej sumie 103.747.80 zł. Tymcz. Wydział Samorządowy w likw. załatwia też likwidacyjnie sprawy osobowe personelu technicznego b. biura drogowego i melioracyj-

nego Wydziału Krajowego. Sprawa likwidacji 4 tomowego wydawnictwa " Roboty wodne i melioracyjne w południowej Małopolsce " opracowanego **przez** inż. A. Kędziora a subwencjonowanego przez b. Ministerstwo Robót Publicznych, Polską Akademię Umiejętności oraz przez Tym. Wydział Samorządowy jest na ukończeniu. W ciągu r. 1936 ściągnięto za sprzedane egzemplarze tego wydawnictwa kwotę 2.486.60 zł. zaś w r. b. 239.25 zł. tak, że pozostała jeszcze do ściągnięcia tylko kwota 125.25 zł.

C. SZPITALNICTWO I OKRĘGOWA SŁUŻBA ZDROWIA.

1/ W dziale szpitalnictwa rok budżetowy 1936/37 nie okazał się korzystniejszym w stosunku do roku 1935/36.

Wprawdzie należności ze Skarbu Państwa przypadające szpitalom państwowym na pokrycie niedoboru budżetowego a szpitalom prowincjonalnym z tytułu kosztów leczenia ubogich chorych zostały w roku sprawozdawczym wyasygnowane w preliminowanej wysokości to jednak zmniejszyły się w znacznym stopniu dochody własne szpitali z kosztów leczenia.

a/ Państw. szpital powszechny we Lwowie w roku sprawozdawczym posiadał łózek etatowych na oddziałach szpitalnych 1.062 a na oddziałach klinicznych 544 t.j. razem 1.606 łózek. Dotkliwy brak miejsc odczuwają wszystkie prawie oddziały szpitalne, czego powodem był brak kredytów na ich rozbudowę. Liczba chorych leczonych na oddziałach szpitalnych w porównaniu z ubiegłym rokiem budżetowym była wyższa o 1.361 osób. Dni leczenia było więcej jak w r. ubiegłym o 30. 929. Procent śmiertelności był w porównaniu z rokiem 1935/36 nieco wyższy.

Płatny personel lekarski jest zbyt mały w stosunku do ilości chorych, jako też konieczności prowadzenia licznych pracowni

neukowych i ambulator

Ponadto nie jest również wystarczająca ilość służby pielęgniarskiej, brak bowiem rezerw na wypadek chorób i urlopów. Braki te są uzupełnione w miarę funduszków szpitalnych. Stan finansowy szpitala przedstawia się w roku budżetowym 1936/37 następująco : wydatki wynosiły : 2,284.970 zł. po doliczeniu niezapłaconych rachunków dostawców w kwocie 426.400 zł.razem 2,711.370 zł. w porównaniu z kredytem preliminowanym w kwocie 2,438.799 zł. wydatki pozornie większe o 272.571 zł. z powodu pozostałych z roku 1935/36 nie wyrównanych rachunków w kwocie 525.600 zł. Do wykazanego wyżej zadłużenia w kwocie 426.400 zł. byłoby nie tylko nie doszło, lecz Szpital posiadałby nadwyżkę gdyby w ciągu roku zostały mu przekazane zaległe pretensje z tytułu wzrostu kosztów leczenia, w kwocie 402. 807 zł. Dochody wynosiły 1,247.807 zł. w porównaniu z preliminowaną kwotą 1.524. 340 zł.

Nadwyżka wydatków w roku budżetowym 1936/37 została pokryta w całości dotacją Tym. Wydziału Samorządowego asygnowaną szpitalowi w łącznej kwocie : 1,037.163 zł. W roku sprawozdawczym przeprowadził Szpital rekonstrukcję ambulatorium oddz. chirurgicznego, mieszkania SS. Miłosierdzia i piekarni szpitalnej, oraz częściowego udnowienia kliniki dziecięcej.

b/ W Państw. Zakładzie psychiatrycznym w Kułparkowie ilość łóżek etatowych w roku sprawozdawczym wynosiła 1.111 faktyczny jednak stan łóżek wynosił 1854. Znaczna liczba obłożnych łóżek w stosunku do etatowej ilości, wskazuje na konieczną potrzebę zwiększenia względnie rozbudowy Zakładu. Dla częściowego usunięcia nadmiernego przepełnienia Tymcz. Wydział Samorządowy przeniósł w marcu 1936 300 chorych do zakładów

poznańskich i pomorskich. Dalsza ewakuacja chorych jest obecnie niemożliwa z powodu braku na ten cel kredytu.

W roku sprawozdawczym^w porównaniu z r. 1936/37 było mniej o 159 chorych z powodu dokonanej ewakuacji.

Stosownie do liczby chorych zmniejszyła się również ilość dni leczenia o 90.553. Nieznacznie wyższy procent śmiertelności w roku sprawozdawczym tłumaczyła Dyrekcja tym, że z powodu przepełnienia Zakładu przyjmuje się tylko chorych w stanie b. ciężkim. Przeciętny czas leczenia chorego uległ dalszej obniżce. Przeciętny dzienny stan chorych wynosił 1.765 chorych, był zatem niższy o 248 x osób dziennie, jak w roku 1935/36 głównie z powodu zwolnienia takich chorych których stan zdrowia nie wymaga koniecznego leczenia w Zakładzie a przyjmowanie tylko takich chorych, którzy ze względu na stan zdrowia muszą być umieszczeni w Zakładzie zamkniętym.

Stan personelu lekarskiego w roku sprawozdawczym był niższy w porównaniu z etatem preliminowanym o 1 osobę. Etat został obsadzony w ciągu r. 1937.

Stan finansowy Zakładu przedstawia się w r. 1936/37 następująco : Wydatki wynosiły w okresie od 1. IV. 1936 do 31. III. 1937- 1.540.753 zł. po doliczeniu niewyrównanych rachunków w kwocie 112.963 zł. razem 1.653.716 zł. w porównaniu z kredytem preliminowanym w kwocie 1,623.471 były pozornie większe o 30.245 zł. z powodu pozostałych z r. 1935/36 nie wyrównanych rachunków w kwocie 224.732 zł.

Wykazane zatem powyżej długi w kwocie 224.732 zł. zmniejszyły się do kwoty 112.963 zł. Dochody własne wynosiły : 522.977 zł. nadwyżka dochodów z przedsiębiorstw 11.986 zł. razem dochody 534.963 zł. w porównaniu z kredytem preliminowanym 700.830 zł.

były mniejsze o kwotę : 165.847 zł. głównie z powodu niemożności uzyskania wpływów z kosztów leczenia w preliminowanej wysokości. Nadwyżka wydatków w kwocie 1,005.770 zł. została pokryta dotacją Tym. Wydziału Samorządowego.

W roku sprawozdawczym przeprowadził Z kład remont centralnych łazienek oddz. kobiec. wybudował pomieszczenia na chlorator do filtru biologicznego i szopę dla ogrodnika, dokonał remontu biur Zarządu, mieszkania Dyrekcji i zbiorników kotła do grzania wody, okotwiczenia w wieży wodnej, remontu kuchni zakładowej jakoteż odnowienia mieszkań lekarzy i szeregu sal chorych, wreszcie wstawił nowe podłogi parkietowe w 5 salach chorych. Na rok 1937/38 projektowane są dalsze inwestycje.

c/ Powszechne szpitale prowincjonalne funkcjonowały w okresie sprawozdawczym w Bóbrce, Drohobyczu, Jarosławiu, Krosnie, Lubaczowie, Przemyśle, Rzeszowie, Samborze, Sanoku, Sokalu Tarnobrzegu, Turce i Żółkwi.

W dziale tym preliminowano w dochodach kwotę 1,386.283 zł. uzyskano natomiast kwotę 1.475.033 zł. 87 gr. Nadwyżkę dochodów spowodowały przede wszystkim zwiększone wpływy od samopłacących za funkcjonariuszów państwowych, od Ubezpieczalni społecznych itd. i zwiększone zaliczki ze Skarbu Państwa na koszt leczenia ubogich chorych. Na wydatki preliminowano kwotę 1.386.283 zł. wydano natomiast 1.439.887 zł. 77 gr. Nadwyżkę zużyto przede wszystkim na spłatę długów z okresu admin. 1935/36. Zwiększone wydatki znalazły pokrycie w uzyskanej nadwyżce dochodów. Pretensja szpitali do Skarbu Państwa z tytułu kosztów leczenia narosła z końcem marca 1937 do kwoty 2.231.983 zł. 06 gr. Kwoty odpisane Ubezpieczalniom społecznym z powodu przyznania im 15 % opustu od taksy dziennej- w fazie wyrównania rachunków

w terminie miesięcznym od daty ich wystawienia i niezaliczania w rachunkach należności za dzień wyjścia chorego ze szpitala. Wnosiły w okresie sprawozdawczym kwotę 72.605 zł. 75 gr. Pracodawcy rolni natomiast mimo przyznania im również 15 % opustu od rachunków zapłaconych w terminie 14 dniowym od daty wystawienia zalegali z końcem marca 1937 z wyrównaniem rachunków za leczenie swoich pracowników na kwotę przeszło 19.000 zł. Niemniej na znaczne trudności napotyka z powodu zubożenia ludności - ściąganie kosztów od samych leczonych względnie ich rodzin, obowiązanych ustawowo do ponoszenia tych kosztów.

Okoliczności powyżej przedstawione działały w okresie sprawozdawczym nader ujemnie na rozwój szpitalnictwa. Ilość dni leczenia w porównaniu z poprzednim okresem zmniejszyła się o 18.421 natomiast ilość leczonych chorych wzrosła o 700. Wzrosła też ilość wykonanych zabiegów operacyjnych o 412. Etat łóżek w szpitalach prowincjonalnych w okresie 1936/37 w stosunku do okresu poprzedniego pozostał niezmienny.

Etat personelu w 13 szpitalach prowincjonalnych wynosił w okresie admin. 1936/37 ..433 osób. a mianowicie : lekarzy 47, urzędników 7 laborant 1 sióstr zakonnych 142, położnych 5 monterów 5 i służby niższej 226 osób.

W okresie sprawozdawczym dokonano większe roboty budowlane w szpitalach w Turce, Krośnie, Jarosławiu i Lubaczowie oraz pomniejsze w szpitalach w Drohobyczu i Żółkwi, nadto zaś prawie we wszystkich szpitalach wykonano różne roboty konserwacyjne.

Celem dostosowania szpitali do nowoczesnych wymogów w lecznictwie zachodzi konieczna potrzeba co już Tym. Wydział Samorządowy zauważył w sprawozdaniu za okres adm. 1935/36 rozbudowy i rekonstruk-

eji niektórych szpitali oraz zainstalowania wszelkie zremontowania i uzupełnienia w nich urządzeń sanitarnych.

- 2/ W dziedzinie Okręgowej służby zdrowia w roku sprawozdawczym 1936/37 Tymcz. Wydział Samorządowy w likw. zajmował się w dalszym ciągu reorganizacją okręgów sanitarnych celem dostosowania tych okręgów do granic gmin zbiorowych.

Z końcem roku sprawozdawczego w województwie lwowskim było zorganizowanych 90 okręgów w tym obsadzonych 42.

Zły stan finansowy powiatów a także niskie wynagrodzenie lekarzy okręgowych / 130 zł. miesięcznie / uniemożliwiły w dalszym ciągu obsadzenie większej ilości okręgów sanitarnych.

Jak w poprzednich latach tak i w okresie sprawozdawczym Tym.

Wydział Samorządowy w likw. nadzorował działalność lekarzy okręgowych.

Tymcz. Wydział Samorządowy udzielił Wydziałom powiatowym subwencji na pokrycie płac lekarzy okręgowych przenoszących 1% podatków bezpośrednich, przypisanych do poboru w całym powiecie, w ogólnej kwocie 138.643 zł. 31 gr. na pokrycie kosztów podróży kwot : 46.901 zł. 81 gr. N. dto Tym. Wydział Samorządowy w likw.

udzielił funduszowi pensyjnemu lekarzy okręgowych na poczet

6 % opłat Tym. Wydziału Samorządowego zaliczki w kwocie : 27.410 zł

Z funduszu pensyjnego lekarzy okręgowych pozostającego pod zarządem Tym. Wydziału Samorządowego w likw. a utworzonego na podstawie §.3 ustawy z 12/5 1909 dz. ustaw kraj. Nr. 68 wypłacał Tymcz. Wydział Samorządowy w likw. emerytury lekarzy okręgowych oraz pensje wdowie, nadto zwroty wkładek lekarzom okręgowym opuszczającym posady przed stabilizacją.

D. SPRAWY FUNDACYJNE.

Działalność Departamentu fundacyjnego Wojewody lwowskiego obejmowała w roku sprawozdawczym, podobnie jak w latach ubiegłych

nadzór nad fundacjami wykonywany przez Wojewodę lwowskiego jako państwową władzę fundacyjną na obszarze czterech Województw Małopolskich na zasadzie art. 40 rozporządzenia Rady Ministrów z 14. III. 1921 / Dz. U. R.P. Nr. 39 poz. 34/ oraz Zarząd fundacjami dzielnicowymi sprawowany przez Wojewodę lwowskiego po b. N miastnictwie, a przeważnie w charakterze likwidatora b. Tymcz. Wydziału Samorządowego na zasadzie art. 3-go dekretu P.R. z r. 1928 r. Nr. 7 p. 40 Dz. U. R.P.

Wedle stanu z 31. III 1937 podlegało Wojewodzie lwowskiemu jako państwowej władzy fundacyjnej ogółem około 1700 fundacji posiadających bądźto kapitały pieniężne, bądź też majątki nieruchome. Łączny obszar majątków fundacji, mających odrębne zarządy i pozostających jedynie pod nadzorem Wojewody lwowskiego wynosił około 72.000 ha w czym lasy około 48.000 ha, role około 24.000 ha. Nadzór nad tymi fundacjami polegał na roztoczeniu nad nimi ogólnej kontroli i opieki badaniu rachunków w ramach postanowień statutowych dokonywaniu lustracji majątków i zakładów fundacyjnych, czuwaniu nad należytych wypełnianiem celów wskazanych przez fundatorów, strzeżeniu całości majątków fundacji substytuowanych i warunkowych, uruchomianiu fundacji nieczynnych n.p. w drodze łączenia drobnych fundacji o pokrewnych celach, pomocy przy układaniu statutów fundacyjnych, zatwierdzaniu statutów, w szczególności przedkładaniu wniosków na zatwierdzenie statutów fundacji opiekuńczo- społecznych i leczniczych Ministerstwu Opieki Społecznej.

Pod bezpośrednim zarządem Wojewody lwowskiego pozostawało w dniu 31.III. 1937 :

126 fundacji dobroczynnych	!	
	!	objętych po b. Tym.Wydz.Sam.
344 " stypendyjnych	!	
828 fundacji razem.-		

Majątek powyższych fundacyj w papierach wartościowych wynosił wedle stanu z dnia 31. III. 1937 : a/ w fundacjach objętych po b. Namiestnictwie 1,302.548 .61 zł.

b/ w fundacjach dobroczynnych i stypendyjnych objętych po b. T.W.S. 4.797.549.03 zł. razem w papierach wartościowych im.w. 6.100.097 zł. 64 gr. Łączny obszar dóbr i lasów fundacyj zarządzanych przez Wojewodę lwowskiego wynosił : a/ grunta rolne ok. 8.100 ha, b/ lasy 5.328 ha, razem około 13.428 ha z budynkami gospodarczymi.

Obszar lasów fundacyj zarządzanych w porównaniu z stanem z r. 1935/36 wzrósł o 63 ha i wynosi 5.328 ha w 15-tu fundacjach. Wzrost tego obszaru został spowodowany częściowo zalesieniem nieużytków, częściowo zaś wynika z przeprowadzenia dokładniejszej ewidencji.

Z pośród lasów zarządzanych leży : na obszarze wojew. lwowskiego 5 obiektów o pow. 2166 ha;

na obszarze wojew.krakowskiego 1 obiekt o pow. 8 ha,

" " " stanisławowskiego 3 obiektów o pow. 555 ha

" " " tarnopolskiego 6 " " 2599 ha.

W żadnym z lasów zarządzanych wyręby w roku sprawozdawczym nie przekroczyły etatów zatwierdzonych w planach gospodarczych. Nie korzystano też z wyrębów przedterminowych, za wyjątkiem lasów fund. Pietruskich, gdzie wykonano wyrąb nadzwyczajny starodrzewia dębowego na pow. 3.5 ha w związku z zamierzonym kupnem większego majątku leśnego.

We wszystkich planach gospodarczych fundacji zarządzanych dążyło się do tak zwanych wyrębów prawidłowych, przy wysokich kolejach rębności, by w ten sposób zapewnić fundacjom trwałe dochody, przyczyniając się równocześnie do produkcji grubszego surowca

drzewnego.

Z dochodów fundacyj pozostających pod zarządem Wojewody lwowskiego na cele fundacyjne wydano w roku 1936/37 :

1/ na stypendia, zasiłki naukowe i miejsca funduszowe w zakładach naukowych 176.073 zł.

2/ na cele kulturalno-oświatowe/ muzea i biblioteki / 45.131 zł.

3/ na cele społeczno- opiekuńcze jak zapomogi, wsparcia czasowe i staże, ochronki, domy ludowe, posagi i.t.p. 72.062 zł. Ogółem rozdano : 293.266 zł. W roku sprawozdawczym postąpiły znacznie prace zmierzające do ścisłego zarejestrowania wszystkich fundacyj podlegających Wojewodzie lwowskiemu.

Prace te, polegające na założeniu dla każdej fundacji osobnej karty rejestracyjnej, z wyszczególnieniem wszystkich istotnych dat dotyczących fundacji, są obecnie na ukończeniu.

Ze spraw dotyczących nadzoru T.W.S. nad fundacjami nadmienić tu należy : a/ że od 1/X 1936 objął czynności nowy Dyrektor fundacji śp. Wincentego Zaremby Skrzyńskiego / Zakład Ciemnych we Lwowie / Dr. Roman Zaleski zamianowany przez uprawnionego, statutowo potomka fundatora Ambasadora Władysława Skrzyńskiego;

b/ że zamknięcie rachunkowe Zakładu Narod. im. Ossolińskich za rok 1936 wykazało dochodów 636358 zł. 19 gr. wydatków 636077 zł. 53 gr. oraz, ^{c/} że odnośnie do Fundacji dobroczynnej im. A. i T. Skarbków w roku sprawozdawczym badano w związku z podaniem Felicji Skarbowej sprawę zwolnienia od wężła substytucyjnego szeregu obiektów majątkowych w zamian za rozciągnięcie tego wężła na całe dobra Jabłonki i Kołonicie w powiecie leskim dotychczas tylko w połowie obciążone substytucją na

./.

rzecz fundacji. W związku z tym przeprowadzono oszacowanie odnośnych obiektów majątkowych.

Osobną grupę fundacyj podlegających nadzorowi Wojewody lwowskiego stanowią fundacje dobroczynne żydowskie. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono lustracje fundacyj dobroczynnych żydowskich w Rzeszowie, Głogowie, Tłumaczu, Tyśmienicy, Samborze i Jarosławiu celem zbadania na miejscu ich działalności.

Poza tym prowadzono dalej prace zmierzające do ukonstytuowania fundacyj nie posiadających statutów fundacyjnych, włącznie do wprowadzenia do statutów koniecznych zmian w drodze postanowień dodatkowych. W tym celu przedłożono Ministerstwu Opieki Społecznej do zatwierdzenia 24 projekty.

Z powodu zupełnej zatury majątku zakładowego zniesiono w okresie sprawozdawczym sześć fundacyj żydowskich.

W tym czasie powstały trzy nowe fundacje żydowskie a to :

Abrahama Naftalego 2 im. Bergera we Lwowie,

Salamona Gerschona Miesesa we Lwowie,

Majera i Lany Löwenkron w Toustem.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

-o-o-o-o-

Skorowidz działków i spraw.

...

<u>I. ADMINISTRACJA OGÓLNA.</u>	str.	1- 92
<u>A. Sprawy ogólne i administracyjno-prawne</u>	"	1- 6
1/ Podział terytorialny	"	1
2/ Aparat urzędniczy i polityka personalna	"	1
3/ Praca inspektora Starostw	"	3
4/ Wojewódzki Inspektor Związków samorząd.	"	4
5/ Sprawy budżetowo- gosp podarcze	"	5
6/ Sprawy administracyjno- prawne	"	5
<u>B. Bezpieczeństwo ogólne</u>	"	6-14
1/ Stan przestępczości	"	6
2/ Wypadki pożarów	"	8
3/ Ruch zawodowy	"	8
4/ Strajki	"	9
5/ Sprawy stowarzyszeniowe	"	9
6/ Sprawy strefy naderanicznej	"	9
7/ Sprawy paszportowe	"	10
8/ Pozwolenia na broń	"	10
9 / Ewidencja ruchu ludności	"	10
10/ Dział ogólnie- porządkowy	"	11
11/ Sprawy przedsięwzięć rozrywkowych	"	11
12/ Działalność Zarządu Okręgu Wojew. Związku Straży Pożarnych	"	11

<u>C. Samorząd terytorialny.</u>	str. 14-31
1/ Podział terytorialny	" 1
2/ Nadzór nad samorządem	15
3/ Sprawy aprowizacyjne	" 15
4/ " finansów komunalnych/ tabela 31.a/...	" 16
5/ Akcja oddłużenia samorządu	" 21
6/ Daniny komunalne	" 26
7/ Komunalna Kasy Oszczędności	" 26
8/ Lwowski Wydział Wojewódzki	" 31
9/ Inspekcja Związków samorządowych	" 31
<u>D/. Sprawy wojskowe.</u>	" 32- 34
1/ Pobór wojskowy główny	" 32
2/ Pobory dodatkowe	" 32
3/ Komisja rozpoznawcza	" 32
4/ Sprawy odroczenia służby wojskowej i ulg	" 33
5/ Sprawy zwolnień od obowiązku wojskowego	" 33
6/ Z siłki dla rodzin rezerwistów	" 33
7/ Wysokość wynagrodzenia za środki przewozowe	" 33
8/ Ewidencja koni	" 33
9/ Wychowanie fizyczne i przysposobienie wojsk.	" 33
<u>E/. Zdrowie Publiczne.</u>	" 34- 41
1/ Zwalczanie chorób zakaźnych oraz opieka nad matką i dzieckiem	34
2/ Zakłady dla umysłowo chorych	" 39
3/ Higiena szkolna i kolonie letnie	" 39
4/ Budowa studzien	" 40
5/ Nadzór nad artykułami żywności	" 40

6/ Usuwanie nieczystości	str. 40
7/ Uzdrowiska i lotniska	" 40
8/ Inspekcje aptek i drogerii	" 41
F. Rolnictwo.	" 41-62

1/ Popieranie produkcji rolnej	" 41
a/ prace oświatowo- rolniczo	" 42
b/ wytwórczość roślinna	" 43
c/ wytwórczość zwierzęca	" 46
d/ przetwórstwo i organizacja zbytu	" 48
2/ Ochrona lasów	" 49
3/ Weterynaria	" 52
4/ Przebudowa ustroju rolnego	" 55
5/ Pomiaru rolnicze	" 59
6/ Melioracje	" 61
G. Administracja Przemysłowa.	" 63- 67
1/ Inwestycje	" 63
2/ Ubój rytualny	" 63
3/ Okr. targowiskowa Komisja Nadzorcza	" 64
4/ Administracja Przemysłowa / w ścisłym znaczeniu /	" 64
5/ Nadzór kotłów parowych	" 65
6/ Przysposobienie gospodarcze	" 65
7/ a/ Izba Przemysłowo- Handlowa	" 66
b/ Izba Rzemieślnicza	" 67
H/ Praca i Opieka Społeczna	" 68- 78
1/ Sprawy ochrony pracy oraz emigracji	" 68
a/ Nadzór nad samorządami w dziale pracy i Opieki Społecznej	" 69
b/ Instytucje	" 69

c / Komisje opieki i opiekunowie społecz.	str. 70
d/ Kolonie dla dzieci i młodzieży	" 71
e/ Wzrost z zębactwem	" 71
f/ Opieka domowa i zastępcza	" 71
g/ pomoc indywidualna	" 74
h/ emigracja	" 74
i/ Ochrona rynku pracy	" 75
j/ Biura pośrednictwa pracy	" 75
k/ Bezrobotni pracownicy umysłowi	" 75
l/ Domy ludowe	" 75
m/ Doksztalcenie pracowników społecznych	" 75
n/ Fundusz Pracy	" 76
2/ Ubezpieczenia Społeczne	" 77
3/ Sprawy Inwalidów wojennych	" 78
<u>I. Sprawy komunikacyjno- budowlane</u>	" 79- 92
1/ Administracja dróg	" 79
a/ warunki ogólne	" 79
b/ drogi państwowe	80
c/ drogi powiatowe	" 81
d/ drogi gminne	" 81
e/ zamierzenia na przyszłość	" 81
2/ Państwowy Fundusz Drogowy	" 82
3/ Sprawy samochodowe	" 84
4/ Sprawy wodno- komunikacyjne	" 85
5/ Sprawy budowlane	" 86
a/ Budowle	87
b/ Uprawnienia budowlane	88
c/ Pomiary	89

d/ Sprawy techniczno- sanitarne	str. 90
e/ grobownictwo wojenne	" 91
f/ Komitety rozbudowy miast	" 91
g/ sprawy konserwatorskie	" 91
 II. ADMINISTRACJA NIEZESPOLONA.	 " 93-134
<u>A. Administracja szkolna</u>	<u>" 93</u>
1/ Szkoły powszechne	" 93
2/ Gimnazja	" 93
3/ Seminaria	" 95
4/ Szkoły zawodowe	" 96
5/ Oświata Pozaszkolna	" 96
 <u>B. Administracja skarbowa</u>	 <u>"100 - 113</u>
1/ Uwagi ogólne	"100
2/ Podatki bezpośrednie	"102
a/ świadectwa przemysłowe i podatek przemysł.	102
b/ podatek dochodowy	103
c/ Podatki realne	105
d/ Poborcy skarbowi	109
3/ Podatki pośrednie	109
4/ Zapobieganie przestępstwo skarbowym	110
5/ Opłaty stemplowe, podatek spadkowy i od darto- wizn oraz należności sądowe	111
 <u>C. Dyrekcja Cei</u>	 <u>113- 114</u>
<u>D. Administracja Miar</u>	<u>115</u>
<u>E/ Administracja Lasów Państwowych</u>	<u>116 - 120</u>
1/ Stan posiadania	116
2/ Prace kameralne	116

3/ Odnowienia i ochrona lasu	str. 116
4/ Dział budowlano- techniczny	" 118
5/ Eksploatacja	" 118
<u>F. Administracja Kolei Państwowych</u>	<u>" 120-128</u>
1/ Ruch pasażerski	" 120
2/ Ruch towarowy	" 121
3/ Sprawy techniczne	" 122
a/ Stacje	" 122
b/ Elektryfikacja	" 122
c/ Tabor	" 123
d/ Budowle	" 123
4/ a/ Stan przewozu	" 124
b/ Polityka taryfowa	" 125
5/ Ratownictwo kolejowe i higiena	" 126
G /. Administracja Póczyt i Telografów	" 128-129
H./ Inspekcja Pracy	" 130-134.

III. TYMCZASOWY WYDZIAŁ SAMORZĄDOWY w likw. . . . 135-148

<u>A/ Część ogólna</u>	<u>135</u>
<u>B/ Zarząd Centralny</u>	<u>136</u>
1/ Sprawy budżetowe	136
2/ Nieruchomości państwowe administr. przez TWS. . . .	136
3/ Byłe krajowe fundusze	137
a/ fundusz propinacyjny i solny	137
b/ kaucje	137
c/ fundusz przemysłowy	137
d/ majątek zlikwidowanych patronatów	138
e/ koszty szupasowe	138

f/ Zaległości opłat szynkarskich	str. 138
i konsumpc. od piwa	
g/ fundusze na utrzymanie Policji	" 138
h/ fundusze drogowe i meliorac.	" 138
<u>C. Szpitalnictwo i okr. służba zdrowia</u>	<u>" 139-144</u>
1/ Szpitalnictwo	" 139
a/ Państw. szpital powszech. we Lwowie	" 139
b/ Państw. zakład psychiatryczny	" 140
c/ Powszechne szpitale prowincjonalne	" 142
2/ Okr. służba zdrowia	" 144
<u>D. Sprawy fundacyjne</u>	<u>" 144- 148</u>

-X-X-X-X-X-X-X-

-X-X-X-X-

REDAKTOR
UMCS
LUBLIN

Biblioteka Uniwersytetu
MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
w Lublinie

3333

CZASOPISMA

1936-37

KSEROPOWIELANIE

ZABRONIONE